

TIJDKRANS

In deze uitgave van Guido Gezelle's Dichtwerken verschijnen:

- I. DICHTOEFENINGEN.
- II. KERKHOFBLOMMEN.
- III. GEDICHTEN, GEZANGEN, GEBEDEN EN KLEENGEDICHTJES.
- IV. LIEDEREN, EERDICHTEN ET RELIQUA.
- V/VI. TIJDKRANS.
- VII/VIII. RIJMSNOER.
- IX. HIAWATHA'S LIED.
- X. LAATSTE VERZEN.
- XI/XIV. GELEGENHEIDSGEDICHTEN.

Apart verschenen:

- GEDICHTEN, samengesteld door Dr. J. A. NIJLAND, ingenaaid f 4.50, gebonden f 5.90, luxe editie f 7.90.
- BLOEMLEZING, Samengesteld door Dr. J. A. NIJLAND, Achtste verbeterde druk, ingenaaid f 1.50, gebonden f 2.25.
- MOTTO-ALBUM, gebonden witsnêe f 1.50, batik f 2.25.
- KLEENGEDICHTJES, Eerste en Tweede bundel ingenaaid à f 0.50, gebonden à f 0.90.
In één deel gebonden witsnêe f 1.75, kleursnêe f 2.25, batik f 2.50, goudsnêe f 3.25.
- LAATSTE VERZEN, Derde druk, gebonden f 2.90.
- RIJMSNOER, Vierde druk, gebonden f 3.90.
- TIJDKRANS, Vierde druk, gebonden f 3.90.
- KERKHOFBLOMMEN, Veertiende druk, ingenaaid f 2.90, gebonden f 3.90.

GUIDO GEZELLE'S DICHTWERKEN

T I J D K R A N S

EERSTE DEEL

—
VIJFDE DRUK

LEESKAMERS
LITERAIRE FACULTEIT
LEIDEN.

[N]

L. J. VEEN — AMSTERDAM

GUIDO GEZEL'S DICHTWERKEN

T I J D K R A N S

VOORHANG

---

o Kruis, beginsel en voleinding,
waarop de Zoon van die mij schiep
gegalgeboomd ontsliep;
o Christi kruis, doorprent mij diep
met het bewustzijn mijner zending!

'k Ben christen mensch eerst, zonder schamen;
mijn evenmensen ben ik vriend,
'k ben Priester, onverdiend;
dat pracht en praal is erg ontziend,
en 'k ben een kind der vrije vlamen.

Dan, is mijn' stem u weerd te hooren,
en wilt u, lezer, vrijgezind,
die dezen boek begint,
en iets daarin onkwelijks vindt,
om veel dat kwalijk is niet stooren.

DECLARATION

I, the undersigned, do hereby
declare that the above
statements are true and
correct to the best of my
knowledge and belief.

I, the undersigned, do hereby
declare that the above
statements are true and
correct to the best of my
knowledge and belief.

I, the undersigned, do hereby
declare that the above
statements are true and
correct to the best of my
knowledge and belief.

DAGKRANS

DACHRAK

IN DEN NAAM DES VADERS

In den naam des Vaders, zegen
mij, o God; en in den naam
's Zoons en 's Heiligen Geests, te zaam:
op, en hand aan 't werk geslegen!

Aperi, Domine os...

Altijd slaande tongenhamers
zijn gevaarlijk, en verraân
dat er iets onrecht moet gaan
in de hert- of hersenkamers.

Munda quoque cor...

't Herte is 't, dat den mond doet spreken;
maar 't verstand houdt rijpen raad
eer hem woord of werk ontgaat,
daar kon schade of schande in steken.

Pater noster...

Onze Vader, 't brood alleene en
houdt mijn herte in 't leven niet:
'k bidde u, Vader, 't daaglijksch lied,
wilt me, en 't daaglijksch brood verleen!

Ave Maria...

Wees gegroet. o Maagd! Wie mocht er
 ooit naast u, in Hebrons stad
 dichten den *Magnificat*,
 dichterweerde Davidsdochter!

Credo...

Vaster wetenschap, gewisser
 als de zonne is, openbaar
 spijs de wolken: niet zoo waar,
 als dat God ons leert, en is er!

Venite, adoremus

Laat ons gaan, ofschoon in 't midden
 van de duisterniss' hij ligt...
 Laat ons gaan: hij is ons licht;
 laat ons gaan en hem aanbidden!

Deus in adjutorium...

Haast u, komt, o God, en staat mij
 bij, zoo bidde ik, onverbeid:
 neemt al mijne ellendigheid,
 Heere, in acht en gade slaat mij!

Gloria Patri...

Eerst van al moet hij geprezen,
 hij die een is, in den troon:
 hij die Vader, hij die Zoon,
 hij die Heilige Geest is, wezen.

Sicut erat...

Zoo 't daar was, in 't langverleden,
 weze 't nu en immer voort:
 amen, 't eerste en 't laatste woord
 in alle eeuwige eeuwigheden!

Ales, diei nuntius...

'k Hoor Sint Pieters haantje preken,
 wakende op den torre; daar
 wacht de wakkere vogel naar
 't aldereerste morgenbreken.

Clamat coruscans Angelus...

Gabriël, Gods kracht, vol eeren,
 boodschaft de onbevleete Maagd;
 en de klokke driemaal draagt
 berg en dal het woord des Heeren!

Cedant tenebræ lumini.

't Morgent, en, eer 't zonneklaar is,
 roere ik uit, en rep mij vrij
 van des afgronds heerschappij:
 zoekende al dat recht en waar is.

Aurora cœlum purpurat.

't Daagt allengkens, en de stralen
 van de zonn' herwekken 't al,
 dat vandage of leven zal,
 of de dood heur schuld betalen.

Rebusque jam color redit.

't Leven, 't lijden, 't werken, 't winnen;
 't onrecht en het recht gedaan,
 't schuldig en 't onschuldig gaan:
 weêr zal 't alles herbeginnen.

Qui temperas rerum vices.

Herbeginne 't, rijm of regen;
 herbeginne 't, koud of heet;
 herbeginne 't, lief of leed:
 God zij meê, wie zal ons tegen?

Et ignibus meridiem

't Noent! De zonne omlaait de palen
 van den aardbol; en ze sterkt
 al dat levend wast of werkt,
 in heur' voedselvolle stralen.

Lux lucis et fons luminum.

Sterkt mij ook, en geeft mij krachten,
 zonne Gods, die niet en faalt,
 maar die in en door mij straalt,
 zoo bij dagen als bij nachten!

Jam sol recedit igneus.

't Avondt. Tenden 's werelds palen
 staat het westen al in brand,
 en de groote zonne spant
 gouden draad, in 't nederdalen.

Illabitur tetrum chaos.

Werkzaam is de dag gesleten,
 eer 't weer avond wordt en stil...
 Wee aan die van geen verschil
 tusschen dag en nacht en weten!

Ignosce culpis omnibus!

Weêr zij, kranke, in bed gebonden,
 wakend, lijden angst en pijn;
 weêr zij God vergetend zijn,
 nacht en dag in 't kwaad verslonden!

Tua reducti dexterâ...

Helpt en troost al die daar beiden,
 en verlangen, naar den slaap:
 Jesu, en 't verloren schaap,
 wilt het naar den schaapstal leiden!

Te deprecamur vespere!

Dankbaar, om des Heeren gaven,
 elk nu rust en vreê begeert,
 om den disch en om den heerd.
 En de rook puilt uit de kaven,

Et pura puris mentibus...

't Schamel dak van leem en latten
 bergt zoo menig armen djoos,
 die geen koningserve en koos,
 noch geen koningshuis, vol schatten.

Procul recedant somnia!

De aarde is moè van 't angstig reppen...
 Hier en daar nog, ketenvast,
 horkt: nen armen hond die bast;
 of nen uil, een luchtje aan 't scheppen!

Et noctium phantasmata.

Kijkt! een vleêrmuis, doof en duister
 of 't een brokke bitter waar',
 wikkelt op heur vlerken, daar!
 En... een schemerworm verhuist er!

Largire lumen vespere!

Lichtjes, waar 't ook, heinde en verre is,
 zie 'k in elke vensterruit;
 en daar boven zitten ze uit,
 waar't al edelsteen en sterre is

Fulvis decora floribus.

Riekt gij nu die wierookvlagen,
 en die blommen allerhand,
 die bij nacht' hun reukoffrand,
 ongezien, den Heere opdragen?

Lunæ ministras ordinem.

Hei, 't is nacht! De vogels slapen,
 moegerept aan uwen lof,
 Heere; en 't maantjen, in nen hof,
 wacht zijn' witgewolde schapen.

Deo Patri sit gloria!

Wederom dan, als voor dezen,
hem die een is, in den throon:
God den Vader, God den Zoon,
God den Heiligen Geest, geprezen!

Nunc et per omne saeculum.

Zoo het was, zoo 't nog is, heden;
alzo blijve 't, onverstoord:
amen, 't zij zoo, altijd voort,
in der eeuwen eeuwigheden!

In den naam des Vaders, wapen
mij, o Kruis; en in uw' naam,
Zone en Heilige Geest, te zaam,
moge, in ruste en vrede, ik slapen!

I

HEB'S DANK, O HEER

Heb's dank, o Heer, dat ik den dag beken
en levend ben
de lijkkoets uitgetreden
waar 't licht mij was gedooft
en waar mijn' leden
noch taal noch teeken meer en deden,
van tonge en taal beroofd:
een weërschijn van de dood.

Heb's dank o Heer, en laat den dag mij wel,
 op uw bevel,
 door uw' goedjongstigheden,
 volenden, eer ik sterf;
 ach, laat mij heden,
 het zij genoten of geleden,
 U danken anderwerf,
 om al uw' liefde groot!

Heb's dank, o Heer, en, na den wisselgang,
 zij 't kort of lang,
 en de onstandvastigheden
 des levens, laat mij, ach,
 in rusten en vreden,
 den langen blijden dag
 eens vinden, in uw' schoot!

WEEROM LICHT EN VIER GESTEKEN

Weêrom licht en vier gesteken,
 blank en blij:
 dat het, spijs de donkere weken
 helder zij!

Komt de zon late uitgerezen,
 slaapt zij lang,
 laat ons op en wakker wezen:
 aan den gang!

Dapper dult en danst, in de oude
 schouwe, 't vier;
 en... gij booze winderkoude,
 vaart van hier!

Spoeit! Den moor te viere, veerdig
 maar gestookt:
 't vroegmaal zij den wakkeren weerdig,
 als hij kookt.

Edel vocht! De zinnen sterken
 zal 't, wellicht;
 en in 't brein twee wonderen werken:
 vier en licht!

DE ZONNE ALREEDE IS OPGESTAAN

Jam lucis orto sidere...

De zonne alreede is opgestaan,
 den Heere laat ons bidden gaan,
 opdat wij, tot den avondzang,
 volherden vrij van zonde, en vrank.

Hij breidele onze tongen wel,
 zoo 'n zal geen tweedracht twisten fel;
 Hij wende ons af van elk aanschouw,
 dat 't licht der oogen schaden zou.

Onze herte zij van binnen reën,
 't en zitte onwerkzaam nooit geen een;
 getemd zij 't vleesch: ontembaar is 't
 dat nimmer ate of drank en mist.

Wanneer het licht onnedergaat,
 en weêr de nacht vol sterren staat.
 zoo zullen 's Heeren lof wij toen,
 van zonden vrij, weergalmen doen.

Zij God den Vader lof en eer,
 zij God den Zoon lof, immermeer;
 zij God den Heiligen Geest gezeid
 lof, eere en dank, in de eeuwigheid!

 II

'T IS DAG /

't Is dag! 'k Ben uitgerust:
 het voedzaam vaste slapen
 heeft mij de ziel gewekt
 en 't lichaam vrijgeschapen
 van 's arbeids zwaren drang,
 die me op de schouderen lag;
 en wakend heete ik u
 Gods welkom, blijden dag!

't Is dag! 'k gevoel 't, ik zie 't,
 ik hoore 'et, aan het klinken
 der vlugge vogelen, die,
 in 't jongste schemerblinken
 der morgenzon, hun lied
 en de eerste klanken slaan,
 die van 't herwekte dal
 des aardrijks henengaan.

't Is dag! Ik hoore, ik zie,
 met nieuwgeboren stralen,
 de zon heur evenbeeld
 mij door de vensteren malen:

„Staat op!” zoo roept ze, „o mensch,
 het oosten kriekt alom;
 staat op: weêr herbegint
 ons dapper dagwerk! kom!”

„Staat op!” zoo klinkt het woord,
 het dagwoord van de zonne:
 „staat op, o volk en vee
 en vogels: in de bronne
 des levens vroomt uw herte,
 o kruid- en boomgestalt’,
 terwijl de middag bloeit
 en eer de zonne valt!”

DE ZONNE RIJST

De zonne rijst,
 ’t gaan balken lichts
 dwers door den choor; ze malen
 op wand en vloer
 Gods heiligen, in
 roo, blauwe en peersche stralen.

Hoe heerlijk is
 de kerke nu,
 en weerd het huis te wezen
 van Hem, die als
 de bronne wordt
 van liefde en licht geprezen!

Van Hem die zon
 en mane miek,
 die kruid en loof liet groeien;
 van Hem, dien wij,
 vol schoonheid, in
 elk blommeken zien bloeien.

Verrukkend is 't,
 den wierookwalm,
 in 't morgenvier der vensteren,
 te volgen, op
 zijn' hemelbaan,
 doorlaaid van duizend gensteren!

Daar huivert, on-
 weerstaanbaar, iets
 in 's menschen merg en midden,
 dat hemelwaards
 de zielen haalt,
 dat knielen doet en bidden!

O GULDEN HOOFD

o Gulden hoofd der blijde zonne,
 volheerlijke, altijd nieuwe bronnè
 van levenskracht;
 wie heeft u in die blauwe streken
 het brandend voetspoor uitgesteken
 en voortgedacht?

Gij staat des morgens op, beneden
't bereik van sterflijke oogenleden;
en, ryzend, dan
verblijdt gij mensch en dier en boomen;
en 's avonds laat gij los de toomen
van uw gespan.

o Edel' zonne, o machtig wezen,
o zienlijke afgezant van dezen
die 't al beveelt;
wat ben ik, of wat zijt gij, schoone,
als, in des Heeren schild en kroone,
een wapenbeeld?

Zoo kent men aan des Ridders wapen
zijn hofgezin, zijn huis, zijn' knapen,
zijn heerlijk slot;
zoo kan men, aan uw pronksieraden,
o zonne, uw edelen Ridder raden:
zijn name is — God!

O HEERLIJK HANDGEDAAD

o Heerlijk handgedaad
van hoogst eerweerde handen,
o zonne, ziende alom
doorpeilende alle landen;
doorwerkende, alderfijnst,
de fijnste wasdomwanden,
met leven, licht en groei!

Gegroet zijt mij, wanneer
 ge, ontpriemende in den morgen,
 het menschdom waken doet,
 in blijdschap en in zorgen;
 of zendt, alwaar gij zinkt
 in peerschen doom geborgen,
 uw laatsten avondgloei!

o Diepheid, ongekend;
 o rijkheid, onbeschreven;
 o wondere weldaadbron,
 o schoot, nooit uitgegeven;
 vol levenwekkend licht,
 vol lichtontwekkend leven,
 vol lijf- en zielsgenot!

'k Aanbade u, waart gij niet,
 zoo ik en mijns gelijken,
 't zij sterren, die 'k alom
 zie aan den hemel prijken;
 't zij vogel, vissche of dier,
 die land en zee berijken;
 een' enkele blom van God!

 III

'N AVEN BLOMKES

„'n Aven blomkes, moe van spelen,
 gaat Mie douw doen, slaapt ook wel:
 morgen, komt u niemand stelen,
 herbegint ons kinderspel.”

„'n Aven hoepels, 'n aven banden;
 groote en kleene kaatsebal:
 geeft... maar kijkt, ge 'n hebt geen handen:
 Mie een kruiske u geven zal.”

„Aatje-paais, nu altemale:
 kruiske, kruiske, Pa en Ma...”
 Mietje, mochte ik ach uw' tale,
 onnavolgbaar, volgen na!

Van die kinders „zeggen” hoorden,
 heeft er een ooit nagezeid
 de ongekunstenaarde woorden
 van hun' bloote onnoozelheid?

ALEER HET LICHT TEN AVOND RAAKT

Te lucis ante terminum...

Aleer het licht ten avond raakt,
 o Schepper aller dingen, waakt
 en zorgt voor ons, die al den tijd,
 — wij bidden u, — bermhertig zijt!

Voor droomgedrochten, die 't verstand
 verbazen, berge ons uwe hand;
 en 's vijands onraad, ingesnoerd,
 ons lichaam late onaangeroerd!

o Vader, in uw mildheid groot,
 met God den Zone, uws zelfs genoot,
 die eeuwig God zijt, Heilig Geest,
 vertroost ons al, van minst tot meest!

DE KRIEKROODE ZUNNE

De krikroode zonne
zinkt zachtjes in 't nest,
dat God heur gebouwd heeft,
in 't avondgewest.

Van balken en boomen
en banken, zad blauw;
van doomen en dampen
en dompen, peersch grauw.

Daar zinkt ze, gestadig
al schranken, naartoe;
daar gaat ze, de zonne,
gaan slapen: ze is moe.

Heure oogen, die laaiden,
met zoo veel geweld,
zijn dood van den vaak nu,
en nedergeveld.

Heur haar is gewompeld;
heur kroone en heur staf,
heur' beste juweelen
zijn altemaal af.

Zij nadert zoo nipte,
dat 't niemand en ziet:
ze schuift de gordijne, en...
ze ligt in heur sliet.

De nacht komt ze dekken
 en duffelen... en zet
 het maantje om te waken,
 rechtover heur bed.

Goên avond, o zonne;
 goên nacht: uw gestraal,
 God zegene en beware 't,
 en ons altemaal!

HET ZONNELICHT IS NEERGEDAALD.

Het zonnelicht is neergedaald
 en 't gaat bij andere lieden,
 verwacht en welkom-weer onthaald,
 den dag hun doen geschieden.

Het morgent daar, het avondt hier,
 en wonderschoone verven
 zie 'k wentelen in het westervier,
 en stille, stille sterven.

't Was rood eerst, helder peersch weldra;
 en, blauw- en blauwerwendig,
 door al de hemelen heerscht daarna
 één duisterzijn bestendig.

Noch nacht en is 't noch dag: het vier
 der zonne is schaars geweken,
 of, hulpzaam wordt de keerse hier,
 daar de avondzonne ontsteken.

Het pinkoogt, of 't een meiske waar'
 dat weenen wilt, van verre,
 nu zuid, nu noord, nu hier, nu daar,
 een' nieuwgeboren sterre,

Dan, waar ik sta, zie 'k om end om,
 Gods legerwachten waken:
 en in dien eindloos wijden kom,
 al 's hemels diepten blaken.

Hoe bang ben ik! 'k En durf bijkans
 mijne oogen niet betrouwen,
 o Heere, op uwen sterrenglans:
 hoe zal ik U aanschouwen?

'S AVONDS ZIE 'K DE STERREN GEREN

's Avonds zie 'k de sterren geren,
 die daar zitten, hooge en fijn,
 als ik, moe van 't lastig weren
 onder 's arbeids leed en pijn,
 eenen oogslag naar omhoog
 buiten 's werelds enden sla,
 en mij eens den hemel tooge
 nog, aler ik slapen ga.

Al de lieden rusten neerstig:
 hier en daar nog een die tiert,
 en de blijdschap van het geerstig
 hommelpap te late viert.

Duister is 't alom en doovig,
 niet en zegt mij de aarde meer:
 nu is 't dat ik mij geloovig
 opwaards naar den hemel keer.

Vaart mij wel dan, rust in vreden,
 g' hebt mij lang genoeg geplaagd,
 Wereld, met uw' lastigheden:
 neen, ge'n zult, eer 't morgen daagt,
 mij geen banden meer doen dragen;
 vrij eens wilt het herte mijn
 rijdend op den hemelwagen,
 rustend in de sterren zijn!

ALLEENE, UIT ALLER OOGEN

Alleene, uit aller oogen
 zitte ik, in den hoogen
 hemel kijkend, sterrenvol;
 alle ding is duister,
 uitgeweerd den luister
 van 't verheven stergerol.

Hoe klein o God, hoe kleene,
 donker en alleene,
 ligge ik in dien grooten al
 van uw licht verloren,
 lijk een ongeboren
 kind, dat niemand baren zal!

o Ondoorgroondbre sterren,
 die 'k niet overkerren,
 die 'k niet overkijken 'n kan;
 ziet gij, van de thronen
 waar gij pleegt te wonen,
 mij, of de aarde, of iet daarvan?

Aanschouwt uw licht en hev'et,
 daar het zit en bevet,
 ziele, of aême, of oogenstraal,
 om mij te achterhalen,
 in deze aardsche dalen,
 mij, van in uwe opperzaal?

Wat ben ik u, o sterren,
 die zoo hooge en verre en
 wijd van mij zit? Ben ik iet,
 dat gij kunt ontwaren,
 daar ik u zie varen:
 weet gij dat mijne ooge u ziet?

Gij roert, ik zie u wandelen;
 leeft en kunt gij handelen?
 Zijt gij geest? Onsterfelijkheid?
 Of, is uw geflonker
 lijk het eeuwig donker,
 stom, en tot geen taal bereid?

Gesprakig is al 't wezen
 dat de wil van Dezen
 die het Woord is worden liet;
 stom en zijn uw' stralen,
 sterren, niet, en talen
 doen ze, meê in 't eeuwig lied!

Eenpariglijk omzingt gij,
 choorewijs omringt gij
 't Wezen, dat nooit aan en ving;
 en, zoo ik een reke
 zingend ben, of spreke,
 zingend doe 'k med alle ding!

Wij, — ik en gij — belijden,
 wij, door alle tijden,
 wij, door alle ruimten heen,
 wij, van Hem begonnen,
 zielen, sterren, zonnen,
 't woord van zijn almachtigheên!

Gekend, geloofd, geprezen
 zij dat eeuwig Wezen
 van 't oneeuwige, en van al
 't doende, 't zijnde, 't staande,
 't stervende en 't vergaande,
 dat ooit was of wezen zal!

IV

WAT LEERT GE MIJ

Wat leert ge mij, van pyramidenspraken
 van kegelschriften, Punisch en Hebreeuwsch,
 voor velen onverstaanbaar? Oud en eeuwsch,
 daar staat een schrift in Gods papier te blaken,
 bij duisteren nacht erkenbaar iedereen:
 zijn eigen naam, in sterren groot en klein,
 vol levend licht geprent,
 aan 's hemels firmament!

Daar leze ik in, wanneer de menschen slapen,
 en de Engelen, om end om mij wakend staan;
 daar plege ik liefst van al naar school te gaan;
 daar zoeke ik ware wijsheid in te rapen,
 en zulke 'n wetenschap, die mij vereent
 met Hem, die al dat leeft het leven leent,
 en doet zijn' naam bekend,
 in 's hemels firmament!

't Is daar dat de oude volkeren henenschouwden;
 dat de eerste temmers van den wereldstroom,
 vol duisternis, vol bangigheid en schroom,
 hun vaartuig en hun leven op betrouwden.
 Zij haafden en zij wisten! Dat alleen
 zij mijne zeekaarte; anders geen'
 en zij mij ooit bekend
 aan 's hemels firmament!

O NACHTLIJK DUISTER

o Nachtelijk duister, hupsch gesierd,
 wanneer de maan heur beëvaart viert,
 en kijkt naar mij, die kijkt naar haar,
 alsof zij mage en vriend mij waar'!
 Dan, is 't alzo of 'n is 't, o maan,
 'k heb 't altijd ik alzo verstaan.

Het wekt mijn herte omhoogewaard,
 uw schip, dat deur de wolken vaart;
 en lichtend, half of heel voltooid,
 den hemel mij op de aarde strooit:
 met u zoo wil ik spelen gaan,
 o varend licht, o blanke maan!

Gij zijt van diamant gemaakt,
 van perelschulpe, al moedernaakt;
 van zilver of krystaal of iet,
 'k en wete... noch 't en raakt mij niet,
 zoo lange als gij mij blijft, o maan,
 belonken, op des werelds baan.

Van waar gij kwaamt, 't zij hier of daar,
 of 't de eerste korst der aarde waar',
 die, vóór veel eeuwen, openspleet
 en hooge u in den hemel smeed;
 uw' zetel is nu vaste, o maan,
 hij staat daar en hij blijft daar staan.

Men zegt dat in u berg en dal
 te ziene is, hooge en diepe en al;
 'k en vinde ik, noch 'k en zie dat niet,
 in 't licht dat ge uit de wolken giet;
 en, geluw', blanke of duistere maan,
 'k zie geren door de locht u gaan.

Men waant dat ge een' woestijne zijt,
 vaneengekloven, diepe en wijd;
 en dat in u noch groente en is,
 noch levend iet, 't zij vleesch of visch:
 'k en wete 't niet, maar zie, o maan,
 u blinkend daar en bloeiend staan.

Gij slaat zegt, — met nen ijzeren arm, —
 het volk, vol vreeze en weegekarm,
 al die u wijst; of, met der hand,
 eens toogen durft het maneland.
 Benauwd en ben ik niet, o maan,
 dat gij zult met uw' hand mij slaan.

't Is dikwijls een die naast u weunt,
 die u noch mij geen liefde en jeunt;
 maar, weggeblind of uitgedoofd,
 het licht mij van uw aanschijn rooft:
 't en helpt al niet en, doodgedaan,
 verrijst gij weêr, o blanke maan!

Dan kerft men uit uw bleek gelaat
 een' hâlve mane weg, en laat
 u schaars genoeg om, teer en fijn,
 nog zikkelwijs te zien te zijn;
 maar immer, half of heel, o maan,
 uw' schoonheid zal ik voorenstaan.

Men scheldt dat gij, — de boeren doen 't, —
 de teere vruchten barnt en boent...
 Gij, branden, kaal en koele als ijs,
 wie 'n is er maar zoo manewijs?
 Gij en doet alsheels, o bleeke maan,
 geen leed, 't en zij de zotten aan.

Naar mijnen zin, 't gelogen is
 dat ooit in u gevlogen is
 des zondags een, die, arm en koud,
 gaan rapen was een handsvol hout;
 want menig loopt er los, o maan,
 die erger heeft als dat gedaan.

Daar gaander, ja, bij dag en nacht,
 zoo vele in 's vijands wapendracht,
 die, met hun aanschijn afgekeerd
 van u, u laten onvereerd;
 en, zoekende, achter 't land, o maan,
 hun' eigen' booze wegen gaan.

Ze hebben kwaden raad, van min,
 van menschenmoord, of diefstal in;
 en vluchten schuw, voor man en dier,
 voor manelicht en zonnevier:
 de die en laat, o blanke maan,
 niet schâloos en gedoken gaan.

'k En vluchte uw' heldere blikken niet,
 o ooge Gods, die alles ziet;
 noch door de wolken, wit als sneeuw,
 uw' neêrgevelde nachtflambeeuw,
 die, toogend mij de hemelbaan,
 mijn' stappen richt, o heldere maan.

Gelieven, die bij nachten kwijnt,
 en, liefst van al als 't maantje schijnt,
 beloften doet en eeden spreekt,
 hoe lichte eilaas uw' liefde breekt!
 maar geen geweld en zal, o maan,
 ooit onze liefde in stikken slaan.

Ik late al die u schelden wilt
 gerust, en immer blauw gebrild;
 maar u en wille ik laten, al
 zoo lange als dat ik leven zal;
 en, vare ik eens van hier, welaan,
 zoo blinkt dan op mijn graf, o maan!

EENZAAM OM MIJ ✓

Eenzaam om mij, allentwegen,
 is 't; geen mensche en hoore ik meer;
 helder blinkt mijne oogen tegen,
 hemelvast het sterrenheer.

Alles rust en niets en roert er,
in 't vereende van den nacht:
wat ontwekt of wat ontvoert er
dan zoo schielijk mijn gedacht?

'k Hoore een' wisse tale spreken,
uit het eenzaam stergebied;
wonende in die wondere streken,
waakt eene ooge die mij ziet.

Schaars bekend, en haast vergeten,
van des menschen hoogen trots,
weest mij welkom in 't geweten,
wakende ooge en stemme Gods!

Weest mij welkom, ondoorgronde
macht van hem die over mij,
om mij, in mij, te allen stonde,
waakt en staat mij helpend bij!

Weest mij welkom: ik gevoele
dat ik, zonder u, in al
't gene ik denke of ooit bedoele,
fale en immer falen zal.

Weest mij welkom, wakkere scharen
van de hooge hemelwacht;
welkom, 't levende openbaren
van die schijnbaar doode nacht.

Dood en is daar niets: al levend,
al bewegend, al bespraakt
is dat licht en leven gevend
werk van een die eeuwig waakt.

't Werk van God wil God verkonden
dood van herten, wers als steen,
is, die, zooveel schepselmonden
hoorend, doof is, hij alleen.

Eeuwig doof en blind te blijven,
willens balling uit uw' schoot,
God, wie zal 't in woorden schrijven,
't eeuwig wee van zulk een' dood?

1870
The first of the year
was a very successful one
and the business was
very profitable.

The second of the year
was also very successful
and the business was
very profitable.

The third of the year
was also very successful
and the business was
very profitable.

The fourth of the year
was also very successful
and the business was
very profitable.

The fifth of the year
was also very successful
and the business was
very profitable.

The sixth of the year
was also very successful
and the business was
very profitable.

The seventh of the year
was also very successful
and the business was
very profitable.

JAARKRANS

1875

NIEUWJAARMAAND

I

Zoo de blâren,
die verdorden,
is het nieuwjaar
oud geworden:
God alleene, on-
menigvoud,
altijd nieuwe en
altijd oud,
zal van de oude en
de andere dagen,
die gij leeft, eens
reden vragen.

* * *

Een heilig einde, een goed begin,
dat geve u God, jaar uit jaar in,
'k wil zeggen, — in een woord gezeid, —
zoo nu zoo altijd: Zaligheid!

* * *

Hoe langer weg, hoe moeder man,
 't en helpt al niet met wenschen:
 GOD groete U, GOD vertrooste U dan
 't nieuw jaar maakt de oude menschen.

* * *

God geve U vijf-en-twintig splenternieuwe jaren,
 en vijf-en-twintigszins gelukkige! Is 't genoeg?
 Neen-neen 't! en, wilde U God zoo lange in 't leven sparen
 dat gij wierd honderd, ach, gij stierft nog veel te vroeg!

* * *

Tijd is geld weerd, dat is waar;
 en, verstonden 't vele lieden,
 zij en zouden aan malkaar
 niet zoo neerstig 't nieuwjaar bieden!

* * *

't Verleden jaar heeft, oud en stram,
 geleefd tot dat het nieuwe kwam;
 maar 't nieuwe is schaars een dag geboren,
 of 't heeft alree dien dag verloren.

Wat raad! 't En helpt niet „hou!“ gezeid
 wij zijn op weg naar de eeuwigheid!
 Dus, opgepast, en niet tot morgen
 verzet van voor uw' ziel te zorgen;
 zoo zal elke ure, elk' dag, elk jaar,

eens jong en oud zijn al te gaêr;
 eens oud zijn, maar toch jong gebleven,
 en stervensvrij, in 't ander leven.

Dit wenschte ik u, en mij en al
 die 't, jong of oud, mij wenschen zal!

* * *

Het oud jaar is gekist,
 genageld en begraven;
 en 't nieuwe, korts nadien,
 kwam schielijk aan te draven.

Zoo 't oude was, zoo zal
 waarschijnlijk 't nieuwe zijn,
 vervuld van koud en heet,
 van lieflijkheid en pijn.

Een dingen wensche ik u,
 en mij en allen samen,
 het oude jaar en 't nieuw
 te doen, in Godes namen,
 van aan den eersten dag
 tot aan den laatsten tuk,
 een lange keten zijn
 van christenweerd geluk.

Dat is, den wille Gods
 in alles ga te slagen,
 en lief of leed gelijk
 met kloeken moed te dragen;
 want, wee of weelde, welk
 van beiden 't zwaarste last,
 en 't ergste nagevolg,
 op onze zielen tast
 en weet ik! God alleen,

hij weet, en hij zal 't wijzen,
 ik wenschte 't u en mij,
 in 's hemels paradijzen!

* * *

Wilhelmina, Cora, Nette,
 Met Alijntjen en Mary,
 'k zie alweêr in ons gazette
 dat het oud jaar is voorbij!

Laat ons dan een nieuw beginnen
 en, met uw mama te gaêr,
 altijd meer elkander minnen,
 zoo in 't nieuwe als 't oude jaar!

Zoo gij wenscht, zoo wensch ik weder,
 en 'k bedanke u nog daarbij,
 Wilhelmina, moeder teder,
 Cora, Nette, Alijn, Mary!

* * *

Tachtig is uitgeblazen,
 en ik bring de mare meê,
 dat in tnegentig de gazen
 weêr al branden, rondom steê.

Wel besteed, o brave lieden,
 die nog leeft en waakt; daarom
 is 't dat ik u 't nieuwjaar bieden
 en u voorspoed wenschen kom.

Vriend zijt gij van 't licht, zoo 'k meene;
 en, is 't licht een groot gemak,
 die 't ontsteekt verdient een kleene,
 — waar' 't een groote! — fooie in 't zak.

Wilt gij met mijn' dicht vereerd zijn:
 'k wensche u, 't nieuwjaar; en, als gij
 eens den hoek zult omgekeerd zijn,
 't eeuwig licht! — En peist op mij!

* * *

Bij een jaarhoop weêr al eentjen,
 één dag oud:
 ach, het nieuwgeboren kleentjen,
 't heeft zoo koud!

Wie zal 't kind nu papken geven,
 of de borst?
 bei zijn' ouders zijn versteven
 van den vorst!

God alleen zal 't helpen moeten:
 ik toch niet,
 die hier kom u jaarlijks groeten,
 zoo gij ziet.

Geeft mij vette of magere junste,
 u en mij
 zal die oude nieuwjaarkunste
 maken blij.

Dan wil ik uw huis verlichten,
 zonneklaar
 en u nog een liedtje dichten,
 't naaste jaar!

* * *

't Oud jaar is weêr afgeschoten
 en voor eeuwig neêrgeveld:
 alderbeste Kunstgenoten,
 eer ge uw' voet in 't nieuwe stelt,
 wilt een oogenblikke wachten,
 tot dat ik, uw knape, u schiet,
 geen' gevlerkte pijlenschachten,
 maar een nederig nieuwjaarlid.

Al zoo hooge als de oppergaaien
 wenschte ik dat, geheel dit jaar,
 moge uw gilde bovenkraaien,
 gildemans en knaap te gaar.
 'k Wensche u prijzen bij de machte,
 vreugd en deugd den vollen dag;
 en dat 't slapen u bij nachte
 't moede lijf verkwikken mag.

Dat Sint Jooris altijd wake
 over uw voorspoedigheit,
 en elkeen den nekke krake
 die u rampen toebereidt.
 Ach, Sint Jooris, wilt ook zorgen
 voor den knape Parmentier,
 als hij dorst heeft, zonder borgen,
 dat hij krijge een teuge bier!

* * *

't Nieuwjaar! Och! 't is altijd 't oude:
 zitten beven van de koude;
     dan, deur slijke en moze gaan;
     later in de zonne braên,
 als het zwijn zit in de kuipe;
 't keerske brandt al in de puipe;
     en, van zoo de winter fluit,
     't keerske is dood, en 't jaar is uit!

II

SNEEUW

't Ligt alles weêrom witgesneeuwd,
     zoo wit als waar' 't een laken:
 hoe gaan Gods lieve vogelen nu
     aan 't daaglijksch brood geraken?
 Ze vinken en ze kwinken mooi,
     ze schijnen wel te vreden,
 maar... Heere, spaart uw vedervolk
     van 's winter's eendlijkheden!

WINTERZONNE

o Wankelende oogenwonne
 der bleeke *) winterzonne,
     die, rood als goud gemaald,
     in 't hooge westen daalt!

*) VAR. I. 2.; der *blonke* winterzonne. *Blonk, obtusus.*

't Is nijdig, nijpend weder,
 en langzaam daalt zij neder,
     aanschouwbaar nu en schoon.
     uit haren hemelthron.

Noch branden 'n is 't noch steken,
 maar vlugge vonken leken;
     maar wabberen ¹⁾, lauw en zoet,
     dat nu de zonne doet.

't Is koud, de winden bijten;
 't Is koud, de boomen splijten;
     de booze winter giert ²⁾:
     hij heeft de zonne ontviert!

't Is koud... Geen vorst gemeden
 maar dapper doorgetreden,
     met mannenmoed en kracht:
     die heerd en vier veracht!

Aanschouwt hoe 't zonnewezen,
 onzegbaar schoon voordezen,
     nu immers schoonst van al,
     allengskens zinken zal ^{*}).

Aanschouwt, van einde te orden ³⁾,
 één zee heel 't westen worden,
     en, zonder grens of grond,
     één duizendverwig bont!

¹⁾ Wabberen, *undulare*.   ²⁾ gieren, *ululare*.

^{*}) VAR. V. 3. 4; *eilaas, en schoonst van al nu zijnde, zinken zal.*

³⁾ *a fine ad initium.*

De zonne vaart, beneden
 die duizendverwigheden,
 mildmondig lachend voort,
 en wint den hemelboord.

Ze plonst eensnijgens ¹⁾ nader,
 en laat in 't wolkgeveder
 heur zusterlicht, de maan,
 twee scherpe tanden slaan.

't Is koud, de winden bijten:
 't is koud, de sterren splijten
 den helderen hemeltrans:
 't is nacht en winter thans.

KORTRIJK, 5 Jan.
 1891.

VOL NAALDEN

Vol naalden vliegt de lucht,
 vol priemend ijsgekertel,
 dat glinstert in de zon,
 en, met den asemtocht
 gezwolgen, kilt en kerft
 de kele en 't haargespertel,
 dat in de neuze temt
 den toevoer van de locht.

't Is bijtend koud. Een spree
 van witheid, ongemeten,
 't zij waar ge uwe oogen vlucht,
 ligt overal gespreid;

---

¹⁾ *Subito.*

't is snee' tot in uw huis,
 't komt snee' door al de spleten
 't is snee', 't is immer snee',
 en al sneeuw Wittigheid,

De wind komt, wild en boos,
 gesnoeid uit alle gaten;
 geen ruste en wilt hij, eer
 hij eenmaal weten zal
 dat 't volk verdwenen is,
 en hem wilt meester laten...
 't Is bijster, bijtend koud,
 en 't wintert overal.

O KINDERS VAN DE LOCHT

o Kinders van de locht,
 gesneeuwde blommigheden;
 o sterrenpulver, fijn
 gevijlsel van krystaal;
 zoo teêr dat, schaars gelijfd,
 gij weg zijt en verleden,
 zoohaast ik, waar gij valt,
 u volge en adem haal
 te roekloos! Winterdonst,
 die zichtbaar zijt in 't spelen
 der zonnekrachten, niets
 en evenaart u hier,
 't en zij... 'k moet hooger op,
 zal ik een beeld u stelen,
 'k moet door de wolken heen,
 tot in den hemel schier!

O EERBIEDWEERDIG HOOFD

o Eerbiedweerdig hoofd
 der blankgekruinde boomen,
 hoe heerlijk groet gij mij,
 in 's winters pronksieraad;
 wanneer de bleeke zon
 heur eerste morgenstroomen
 ontginsteren in 't gevlerk
 van uwe takken laat!

Ze is helder, licht en wit,
 ze is ongelijkbaar schoone,
 ze is vlekkeloos, de pracht
 waarmee gij zegepraalt;
 en, voor nen korten tijd
 gekoningd, spant de kroone,
 ver boven al 't gesteent'
 daarin de zonne straalt.

 RUWRIJM ¹⁾

Het ruwrijmt, het brimmelt,
 en 's winters geweld
 heeft varings al 't hout in
 zijn' schoonheid hersteld.

het stond daar en treuren,
 van alles ontbloot;
 vol deernisse, och arme, en
 een beeld van de dood!

---

¹⁾ *pruina, le givre.*

Nog maanden en dagen
 zal 't lijn eer 't alom
 weêr licht is en leven,
 en blad hier, en blom.

„'t En zal,” zei de Winter,
 „'t en zal,” en zoo zaan
 is houtwaards hij ijskoud
 aan 't asemen gegaan.

Het hout wordt te bloeien
 en 't blinkt, zoo medeen,
 vol heerlijke blokken,
 vel edel gesteen.

Geen takske, geen tuitje,
 geen spinnekopnet,
 of dikke is 't met baarden
 en burstels bezet.

Met baarden en burstels,
 zoo licht en zoo snel,
 't en groeit op geen lammeren
 zulk witwollig vel.

't En zwemmen geen zwanen
 zoo helder van vacht,
 als 't hout daar de ruwrijm
 op rustte eenen nacht.

Met elsens van ijs al
 hun' toppen getooid,
 gescherpt staan de hulsten,
 veel schoonder als ooit.

Zijn' boorden beruwrijmd,
 is 't ijfteblad eer
 een blomme als een blad nu,
 geen ijfteblad meer.

't Gestreuvelde sperhoofd,
 wel tien jaar veroud,
 en gister nog zwart, is
 nu peper en zout.

De stilstaande boomen
 zijn, witter als wasch,
 verwenscht en veranderd
 in boomen van glas.

Vol sprieten van boven,
 gevlerkt en gevlugd,
 die wijzen, lijk vingers,
 omhooge in de lucht.

Besponnen van onder
 vol netten, die, fijn,
 van 't een hout in 't ander
 gespellewerkt zijn.

Zoo versch ligt de ruwrijm,
 zoo helder, als ooit
 viel, versch uit den hemel,
 eens manna gestrooid.

Zoo lief ligt de ruwrijm
 op 't gers dat die moet
 verzetten, voorzichtig
 verzet zijnen voet.

Krystalen woestijne,
 vol wonderen, vergunt
 me eene ure uw genot nog:
 och arme, ge en kunt!

De zonne is gerezen,
 de wreede, zij velst
 omleege al uw' schoonheid,
 o wintersch geweld!

De boomen, ze treuren,
 van alles ontbloot:
 een boodschap, och arme, en
 een beeld van de dood!

En dagen en maanden
 zal 't lijden weêrom,
 eer 't leven en licht is
 en blad hier, en blom!

BONTE KRAAIEN

Bonte kraaien, waar, och armen,
 kunt gij, voor uw' taaie darmen,
 voedsel vinden, worme of slek,
 in dit daaglijksch broodgebrek?

Eerde en water zijn gesloten,
 overal ligt snee' gegoten;
 en, 'k en zie geen mensch die ooit
 kaf voor u of kooren strooit.

Gij en weet van schuur noch schelven,
 van geen wortelen weg te delven;
 en g'en hebt geen spiere brood
 bijgeleid, tot meerder nood!

Gij en grijpt, gelijk de gieren,
 niet uw' eigen mededieren;
 ook en heet uw kerstenbrief
 „eier-" u, noch „kiekendief."

Welke een' armoe komt deswegen,
 gij nu, binst den winter, tegen;
 als, alom met snee' bezaaid,
 veld en wee van honger kraait,

In die snee' zie'k, aller straten,
 uw tweevoetig speur gelaten:
 eet gij snee' of, half vergaan,
 laaft gij uwen dorst daaraan?

Of, hoe kunt gij, vast aan 't vliegen,
 immers uwen buik bedriegen?
 Kraait, of is hij, lijk uw stem,
 zwijgende? Hoe snoert gij hem?

Neen, 'k en hoor geen klachte u klagen,
 schoon veel andere om hulpe vragen,
 piepen, kriepen, om end om:
 bonte kraaien, wordt gij stom?

Ei, onmoglijk is u 't leven,
 stonde er niet dit woord geschreven,
 dat daar Een is die u voedt,
 en u nooddruft vinden doet.

Een, die de akkerlelie kleêren
 weeft, als Salomons, vol eeren;
 Een die, zonder naalde of naad,
 vacht en veder groeien laat.

En, voorwaar, 'k en zie geen lijken,
 bonte kraaie, ooit in de dijken
 liggen, van uw volk; of dood
 uwe oorije, van hongersnood.

'k Hoor de menschen bitter klagen,
 van de kwade winterdagen;
 'k wete er, van gebrek en pijn,
 louter, die gestorven zijn.

Gij betrouwt op God, onwetend
 aan zijn' wetten vastgeketend;
 die u vulte en voedsel schiep,
 eer hij u in 't leven riep.

Hij heeft u twee vlerken neven
 't lijf gezet, en kracht gegeven;
 en twee oogen voert gij fijn,
 die scherp ziende en verre zijn.

Op die vlerken zie 'k u roeien
 door de lucht, en voorwaards spoeien:
 in een omzien, stikken breed,
 verre weg van mij gescheed,

Uit die oogen zie 'k u spieden,
 hooge boven land en lieden;
 hooge boven huis en al:
 of u God iet geven zal.

Bonte kraaie, uw schamel wezen
 leert een' schoone lesse aan dezen
     die verkwisten 't daaglijksch brood,
     etend, zonder etensnood.

Ach, verdeelden ze, alle dagen,
 't brood dat ze *Onzen Vader* vragen,
     met zoo menig armen bloed,
     die 't, lijk gij, gaan zoeken moet?

Waar de neerstig nauwe boeren
 hun gegraande peerden voeren,
     trekkende aan den wagenlast,
     daar is 't dat uw kooren wast.

Hun verlies komt u te baten,
 en zoo zie 'k u, achter straten,
     raad- en roekloos van gebrek,
     pekken in nen peerdendrek!

'k Zie u neerstig 't leven halen,
 'k zie u nederig zegepralen
     op een hoopken mesch, verblijd,
     lijk sint Job, in zijnen tijd.

Bonte kraaie, 't doet mij dere
 dat ik uwen troost begere,
     en, eilaas, het doen daarvan,
     dat ik daar niet aan en kan!

Laat den winter eens verdwijnen,
 laat de Aprilsche zonne schijnen:
     dan, o kraaie, krijgt ge uw deel
     in Gods goedheid, algeheel.

Dan zal God u voedselvollen
nooddrift doen op de eerdeschollen
vinden, en den ploeg omtrent,
die den veien akker wendt.

Dan, uw herte omhoog gerezen,
laat den buik eens weeldig wezen;
dan, te lijze of luider stem,
looft met alle vogels Hem!

DOLLEMAAND

WAT IS DE MENSCH

Wat is de mensch: de mensch die, krank van zinnen,
het licht is uitgedoofd dat hem van binnen
deed mensch zijn, en verstaan
dat hij en plichten heeft en rechten tevens,
die, langs den droeven weg des menschenlevens,
als klare baken staan?

Wat is de dolle mensch? Een dier, nog wilder:
een' domme, een' blinde kracht; een' zee, onstilder
als 't water dat, beroerd,
de schepen die het droeg, om winst te vangen,
doet schielijk tusschen dood en leven hangen,
of in den afgrond voert!

Wat is de mensch, die, straks onmensch bedegen
gevallen ligt, van waar hem had gedregen
de almachtigheid van God?
De dwaasheid zelve is hij, die, boos, de keten
van al dat hem belet weet los te vreten,
en met zijn boeien spot!

Is iets in hem nog, dat men eerbaar zwichten
 of sparen zal? Zijn daar nog menschenplichten,
     ten aanzien van 't gedrocht
 dat, wreed, ondankbaar, zoekt, met scherpe tanden,
 te bijten in de zoete zusterhanden
     van die hem 't leven brocht?

Ha! Mensch zijn is iets meer als 't gene ons de oogen
 en 't ondervinden van de zinnen toogen:
     een ziel, dat is hij meest
 die mensch is; die de dood zal eeuwig trotsen,
 oneindig vaster als de vaste rotsen,
     onsterfelijke geest.

En ligt de wankele steê waarin hij waarde,
 die geest, vernederd tot in 't stof der aarde,
     't onsterfelijk bewind
 der edele ziele blijft door God geveiligd,
 en bij den medemensch uw naam geheiligd,
     o schepsel Gods en kind!

Dat is de reden van uw koen bedrijven,
 dit deed u vijftig jaar getrouwig blijven,
     o zuster, naast dien tak
 van 't menschdom, die, gescheurd bij stormend weder,
 gescheurd door Adams schuld, eilaas, onneder
     en uit de kroone brak.

o Vijftig jaar getrouwe aan zulke plichten,
 wie zal den weerden lof uws lijdens dichten;
     wie zal u doen verstaan
 bij dezen die, gerust en roekloos, volgen
 den wereldstroom, waarin zij, meêgezwolgen
     ten diepen afgrond gaan?

o Laat ze, en blijft, om God, het menschdom helpen;
 de wonden die het draagt, uit meêlijen, stelpen;
                   en eeuwig is de kroon,
 die vijftig jaren dienst bij zijne kranken
 u geven zullen: God zal zelve u danken!
                   zal zelve zijn uw loon!

DE ZEVEN HOOFDZONDEN

I

Qui se exaltat . . .

Hooveerdig ras der menschelingen,
 wie zal in u 't bekennen dwingen,
                   dat al hetgeen gij zijt, in schijn,
                   toch niets en is als kleene zijn?

Aanschouwt omhoog de hemelpanden,
 het werk van Gods hoogweerde handen;
                   aanschouwt de zee, dat groot geweld:
                   wat zijt gij, daar nabij gesteld?

Aanschouwt en ziet de zonnewagen
 in alles licht en leven dragen:
                   wat zijt gij, mensch, de zonne omtrent?
                   Een stervend stofke, en stekeblend!

Het kleinste dier kan lesse u leeren,
 of 't minder waar' tien duizend keeren
                   als gij, dien, zoo verbazend groot,
                   het minste nietje omverre stoot!

Aanschouwt de groote hand des Sterken,
 in alles wijs en waakzaam werken;
 en kent, o mensch, de grootheid van
 die al uw' grootheid missen kan.

Leert, al te onkenlijk hoog gerezen,
 hooveerdig kind, ootmoedig wezen;
 leert dalen weêr te grondewaard,
 eer ge, afgedonderd, nedervaart.

En, waart ge groot, leert kleene u achten,
 en nederig naar verhooging wachten
 bij Hem alleen, die, grootst van al,
 dat kleen wilt zijn eens grooten zal!

* * *

o Menschenetend steêgedrocht,
 gij slindt bij honderdduizenden
 den onbekenden levenstocht
 der steewaards in verhuizenden!
 o Stad, gij stierft van hongersnood,
 gij stierft van levensdorstigheid,
 ontbrake u eens dat daaglijksch brood,
 ontbrake eens uwe angborstigheid
 dat levend landvolk, arme en kleen,
 dat uit zijne overvloedigheid
 van leven, laaft uw dor gebeen,
 o stad, en uw' hoogmoedigheid!

* * *

Waarom over 't volk staan kroonen,
 dat ge „almachtig" vlaat en vleit;
 en dat volk zijn' tale onthoonen,
 wetenschapshooveerdigheid?

't Volk mag alles doen en weten,
 uit het volk komt elk' gebied:
 waarom dan dat volk vergeten
 en zijn' tale? En telt ze er niet?

Eerder is 't het volk verdrukken,
 dat gij doet, en 't nederslaan:
 gij zult, gij, de druiven plukken,
 't volk zal rugge en schou'rke u staan.

Neen! Onwaar is 't „'t zal wel moeten
 buigen," zoo gij bazen 't meent:
 't volk zal vast staan, op zijn' voeten,
 maar niet onder de uwe: neen 't!

* * *

Wat menschenschoonheid geven kan,
 al, al, dat zij kan geven,
 aanschouwt het in de venster van
 den lichtbeeldman, hierneven.

Heer, menschenkramer, hoe en laat
 gij zoo veel erge stalen
 van 't dwaze menschdom niet op straat,
 in vree, hun' luchtjes halen?

'k Goendag ze dan, en 'k ga voorbij,
 niet zoekende om te weten
 of groote of geen' hun' schoonheid zij:
 'k goendag ze, en 't is vergeten.

Maar daar, in uwen winkel, daar
 zij, stelende aller oogen,
 hun zondagbeste huid en haar
 elk, onbermhertig, toogen;

met 't mondtjen in de beste plooi
 gevat, en pal geklonken,
 daar staan ze, net als houtjes mooi,
 en onder glas te pronken!

Hoe leelijk is 't, hoe onbeschaamd!
 'k zou liever hangen moeten
 als daar mijn' schoon-... of, hoe genaamd?
 mijn' gekheid uit staan boeten.

* * *

Na lang getoef en veel gebei,
 nu, jonge mannenlieden,
 nu hebt ge 't naar uws herten grei:
 'k moet veel geluks u bieden.

De snoef behoorde 't vrouwgemoed,
 nu is hij mansch bedegen,
 en eindelijk wordt de vrouwenhoed
 ja, van de mans gedregen!

Aanschouwt, geklept dat 't schaduw geeft,
 die mooie jans gelogen,
 hoe elk nu angst en onrust heeft,
 om 't vrouwvolk na te pogen!

Sa, rokt u wijd en dempt dat haar,
 dat wilt uw' lipkens eeren;
 of, zijt gij mans, zijt mans voorwaar,
 geen mans in vrouwenkleëren!

 II

Heer Schimmelpenninck weet van sparen:
 jaren at hij boter, vleesch noch visch!

Dat erger is,

Heer Schimmelpenninck is in 't geven
 even milde of waar 't een varwe koe,
 en nog niet toe.

Nochtans heeft hij veel geld gewonnen,
 tonnen gouds: hij voerde koopvaardij,
 en kocht daarbij

het goed te Schimmelpenninckhoven,
 boven d'honderd-vijftig bunder groot...
 en, gaat hij dood,

wat zal heer Schimmelpenninck hebben?
 Rebben, rompe en al in 't graf geleid,
plus de eeuwigheid!

 III

Ik heb dat huis gezien,
 vol armen en vol beenen;
 vol borsten, buiken; vol

gemenschte marbelsteen;

die staan en gekken schier

met 's menschen zedigheit,

die kleëren dragen doet,

zoo God heeft opgeleid.

Foei! neen, ge 'n kunt mij niet

doen blozen, spijs uw' billen

vol naakte sierlijkheid,

die mij bedriegen willen:

ge'n zijt geen menschenbeeld,

geen godenbeeld: een ziel

is eerst en meest het mensch

dat uit Gods handen viel.

* * *

Een' witte schorte en binders,

een wagentje en twee kinders,

zoo voert ze, alhier, aldaar,

heur mutse en heur schoon haar.

Daar zijnder die begroeten

heur aanzichte en heur' sproeten,

heur langde en heur fatsoen,

en heur' hooghieldde schoen.

Heur moeder doet de koeien,

heur vader 't kooren groeien:

heur een broëre is soldaat,

en de andere ruimt privaat.

Heur' zusters zijn twee blommen,

die zelden steëwaards kommen,

maar deugdzaam zijn ze, en vrij

nog wel zoo schoone als zij.

Ze speelt zij in de Heeren,
 in nieuwe en schoone kleeren:
 en 't heeft een heur portret,
 in *passe-partout* gezet.

Zij heeft nen *amour tendre*,
 die 'n kan heur niet *comprendre*;
 noch zij, die Cuerensch spreekt,
 en 't Fransch met hamers breekt.

Comprendre en zal ze, eilacie,
 maar aan de letste statie,
 alwaar ze, om heur *malheur*,
 naartoe rijdt, *à vapeur*.

 IV

't Is al te zwaar
 en weërszins hard te kiezen,
 mij armen man,
 God loochenen of mijn brood;
 den goeden God
 of 's heeren gunst verliezen,
 die beulsch gebiedt:
 of buigen, of de dood!

En leedt ons niet
 toch gij niet, in bekoring;
 die, zegt gij grootsch,
 in God niet en gelooft:

gelooft dat wij,
 nog vreemd aan uw' herboring,
 gelooven in
 dien God, dien gij ons rooft!

Ons daaglijksch brood,
 en 't recht om vrij te leven,
 hoe zoudt gij ons
 dat eerlijk derven doen;
 en, mensch als wij,
 ons, menschen, laten beven
 en voor uw' deur
 ons laatste gulpken bloên!

't En wil, 't en kan,
 't en zal in mijn' gedachten
 niet, dat gij ons,
 van menschlijkheid ontbloot,
 zoo verre zoudt
 vernieten en verachten,
 en..., wilt gij dat
 ik kieze, ik kies de dood!

* * *

Wij waanden 't heidensch vak al ver van ons,
 wanneer geboren slaven,
 met ketens aan van staal en brons,
 hun lijf ten besten gaven
 en dienden platgeveld, hun weêrga te eenen bank,
 uit eereloozen dwang.

Wij waanden 't heidensch vak al ver van hier,
 wanneer, uit jeugdige aderen,
 ons bloed, bij dat van peerd en stier,

door de afgevalen vaderen
gestort wierd en genut, om 't heidensch bloedaltaar,
met schandelijk gebaar.

Wij waanden 't... Erger wordt nu slaafsch gewand
ons op den hals gebogen,
en schandelijker zielofferand
schier elken dag geplogen!
Wie de offeraar? Al wie de ware vrijheid haat!
En 't afgodsbeeld? De Staat!

V

Absorpti sunt a vino. Is., xxvii, 7.

Ha!... wangediertje,
onmenschlijk iet,
dat, in de grep
gezonken,
uw aanzicht aan
de wormen biedt,
nog levend..., dood-
gedronken!

Neen, neen, ge 'n hebt
geen dorst gelaafd,
geen nooddruft zat-
geschonken:
de wijn heeft u,
den wijn gij niet,
de wijn heeft u
gedronken!

* * *

Epicuri de grege.

Broodbeestig dier,
— geen schoonder naam
en kan u weerdig schijnen, —
wat zie'k u daar,
gewenteld in
baldadigheden, zwijnen!

Vol dronkenschap,
bragierigheid,
ontuchte modderwoorden;
en vloeken, dat
de sterren daar-
bij beefden, of ze 't hoorden!

Van hier! En, wilt
ge een verken zijn,
gij, 't menschenlijf onweerde,
ten boschwaarde in:
gaat, zijt dan een,
en wringt uw' vroete in de eerde!

VI

Vlucht maar, vogels
koud en deerlijk
is 't alomme:
vlucht en vliedt,
voor de koude en
voor de menschen,
want de mensch en
mint u niet.

Vlucht maar, of hij
zal u schieten,
met zijn roer, hij
droomt daarvan:
vlucht waar hij, met
al zijn wijsheid,
vlucht waar hij niet
aan en kan.

Vlucht omhoog en
komt niet neder,
eer gij streken
menschloos vindt:
vlucht, en zet uw'
voet geen tweemaal
bij dat Godloos
mensenkind.

Vlucht, hij wilt zijn
boosheid boeten
in uw bloed, o
vogels vrij;
vlucht, of sterven
zult gij moeten:
zulk een hertloos
mensch is hij!

Gij verschaft hem,
binst uw leven
kort of lang, o
vogels klein,
al hetgeen gij
hebt en geven
kont: en, dankbaar
is hij? Neen!

Hij bespiedt u,
 kleene dierkens,
 met 't moorddadig
     roer in d'hand:
 en... Zoo groot is
 hij, die over
 alle dieren
     kroone spant!

Zoo hond en kat, malkaar, eilaas,
 zoo, op den dag van heden,
 beminnen elk den andere, dwaas,
 des menschdoms dwaze leden.

't Is vrijheid, vrede en vriendschap in
 den woorde en in de boeken;
 maar 't harte zit vol wargespinn,
 vol twist en tweedracht zoeken.

Geen voetpad of 't gaat nijdschap langs,
 geen huis of 't woont verraad in,
 geen oore of is vol woordenvangs,
 geen goed of daar zit kwaad in.

Zulk leeft of 't altijd heden waar',
 of morgen bleve slapen;
 zulk peist op 's stervens noodzaak maar
 wanneer 't hem komt betrapen.

Zulk leeft,... men sterft eer, dagen lang,
 gedachtenloos aan 't leven,
 en vaart toen stom den ouden gang
 van 't kerkhof ingedreven.

Wie redt ons? ach, die christenen zijt,
 wordt christenen tienmaal meer nu,
 want 't onweer van den kwaden tijd
 komt zwarter, keer voor keer nu.

't Berst los! Waar zijn wij? God alleen
 kan vredebogen spannen,
 kan ijdel kaf uit kooren schee'n:
 wordt christenen, en zijt mannen!

VII

Te late is het geweend,
 o moeder, op uw' kinders:
 ge'n baardet u geen brood-,
 maar bittere tranenwinders;
 ge'n baardet u... 't was God
 die u het baren gaf,
 opdat 't u loonen zou,
 eilaas, en 't is uw straf
 geworden, door uw' schuld
 en door hun maar te geven
 het leven van het lijf
 en niet het zieleleven;
 door hun de losheid en
 den al te vrijen dag
 te laten, zonder toom
 van 't ouderlijk gezag.
 Uw kroost, — de kelk moet uit,
 te gronden uitgedronken —
 't wierd aan de zee betrouwd,
 't is in de zee verzonken!

Audaces fortuna juvat.

Dom en dwaas gedolven,
 ligt zoo menig ponke zwaar,
 gave en goede guldens,
 dorre en dood, in de eerde daar.

Baten ofte boeten,
 dat en doen zij niemand iet;
 en, die zouden moeten
 delven, die en durven niet.

Doen! Dat elk een deelken
 dede, een duimken, frisch en goed;
 een en kan 't niet al doen:
 t'zaamgedolven, 't zal en 't moet!

Op dan, al die durven,
 dit is vlaamsch en dat latijn:
 delft, — *fortuna juvat*
 al die durven dapper zijn!

VROEG

„Vroeg uit, vroeg onder dak,
 is gezond en groot gemak.”

Vroeg op weg, traagskes varen,
 helpt en tijd, en rampen sparen.

Vroeg veel geld maakt rijke liên,
mochte 't maar de zonne zien!

Vroeg een groot verstand vereeren,
zelden zal 't in 't beste keeren.

Vroeg den jongen stam gestaakt
heeft veel krom hout recht gemaakt.

Vroeg verblijen en late weenen
ziet men veel meer groote als kleenen.

Vroeg: „Mijn engelke!” Ei, 't is wel,
sterft het in geen duivelsvel!

Vroeg: „'k Ben Vlaming!” hand op 't herte.
Nu? Een fransche tuimelperte!

Vroeg was 't Geevaert, milde en breed,
die nu vrek van Houthem heet.

Vroeg naar rijpe vruchten trachten
leert ze jaar en dag verwachten.

Vroeg Serlamen Traag-uit-nest,
late aan stoel en bank gevest.

Vroeg en zult ge 't vier niet blusschen,
Speelt er minne of munte tusschen.

Vroeg gemakeld, vroeg gemeid,
menig huis heeft platgeleid.

Vroeg wijs, zag ik, honderd keeren,
en stokoud, nog dwaas zijn leeren.

Vroeg bij 't glas en late in 't sliet,
't zat wel, maar 't en zaligt niet.

Vroeg berecht ontzet u, laat het:
dood berecht zijn, iemand baat het?

Vroeg in 't vat wordt weggezet
menig zwijn, en mensche, vet.

Vroeg dood zou 'k mij liever wenschen,
als oud krank, bij God en menschen.

Vroeg begint, eer jaar en tijd
komt, dat ge... uit en tenden zijt.

GEZUSTERS

Gezusters, waar vandaan is u de moed gekomen;
hoe hebt gij, wijl eene eeuw is half voorbijgezwaaid,
hoe 't kranke menschenvat in uwen schoot genomen,
daar 't licht is uit gebrand, of al te bijster laait?
Verfoeilijk is de last, en meer als menschenlenden
behoefde God, niet u, tot zulk een werk te zenden!

Gezusters, inderdaad... maar, God gaf moederherten
u, mannelijk gevroomd en sterker als de dood;
om, met meêdoogendheid, van alle menschen smerten
de meeste en wreedste smert te omvatten in den nood:
God wrocht, door uwe hand; God zag bermhertig neder,
en 't hopelooze mensch vond hope en liefde weder.

Zij 't halfomwenteld rad van honderd volle jaren,
zij andermaal de helft der eeuw door u gewijd,
die, van geen wereldsch hert in grootheid te evenaren,
verdoken, onvereerd, hier God vereerend zijt:
zij 't huis daarin gij woont door gunsten Gods beregend,
en al dat u behoort, 't blijve eeuwen lang gezegend!

LENTEMAAND

'K ZAL MIJ VAN TE DICHTEN ZWICHTEN

'k Zal mij van te dichten zwichten,
zoo 't mijn hert niet wel en gaat:
wie kan rijpe bezen lezen
van nen tak die drooge staat?

Laat de lieve wonnenbronne,
laat het leutig zonnenvier,
laat de versche blommen kommen,
laat weêrom de lente, alhier!

Dan ja, zal 'k genezen wezen,
opstaan en, gespannen fel,
of 't een klare snare ware,
dichten ende deunen wel!

O LEEKSKEN LICHT

Spero lucem. Job, xvii, 12.

o Leeksken licht,
 dat dóór het glazen dak mij
 beloopn komt,
 en vóór de vuisten valt;
 mijn herte lust,
 het langt om uw gezelschap,
 en neerstig uw
 bezoek genieten zal 't.

Hoe tijelijk uit
 en schaarsch is uw' beleefdheid;
 uw lief gelaat
 hoe ras is 't mij geroofd:
 ge 'n zijt nog maar
 volrezen, of weêr af zijt
 gij, levend licht,
 gedaald en uitgedoofd!

Zijt willekom
 nochtans, en, eer den nachttijd,
 de vlerken los
 en, leeuwerke in 't gevang,
 eens vrij gepoogd
 te vliegen naar het daglicht;
 gezongen eens
 den blijden hemelzang!

't Is weêrom weg,
 noch licht en is 't noch dag meer;
 mijn' penne moet
 voortaan weêr in den hoek:

verleene God,
 die leven, licht en liefde is,
 o leeksken licht,
 mij morgen uw bezoek!

WAAR NU GEGAAN

Waar nu gegaan? De ongangsche wegen,
 als rotsen nog, nen tijd geleên
 zoo vast, zijn vort en vuil bedegen,
 en bodemloos, den voet beneên!
 Waar nu gegaan om 't lijf te reppen,
 en, zittensmoe, eens lucht te scheppen?

o Waterweg, o vlugge beken,
 o visschen, gij op vrijen voet
 nu loopen kunt, en baantjes steken,
 onvolgbaar, in uw' vollen vloed;
 kunt, schuins of rechts, in 't helder vlieten
 des waterkens, uw' schichten schieten!

o Vogels die, gezwind van leden,
 de hooge, blauwe lucht bebouwt;
 die al onze erge ellendigheden
 ontwijkt en in den hemel schouwt;
 o mochte ik..., maar, 't en helpt geen kijken,
 naast u mijn' vrije vlerken strijken!

Neen-neen, gij mensch, die 's konings eeren
 u toekent, mat- en moegekweld,
 moet nederwaards uw' zinnen keeren,
 't is winter nog in 't aardsche veld:
 't is vort en vuil, en, thuisgebleven,
 moet machteloos ge aan de eerde kleven.

Moet heerdewaards bij 't vier gekropen,
 gij dichtend uw papier beslaan
 met al te onvastgevlerte hopen
 van vrij ook eens uw' gang te gaan.
 Maar ei! wat zal 't geniet nadezen,
 als hopen reeds zoo zoete is, wezen!

DE GELUW-GROENE WEIDEN

De geluw-groene weiden,
 ze zien zoo afgemat,
 zoo moe, van 't lange beiden
 naar 't malsche zomerblad;
 't en komt nog niet, te koud is
 de zonne, en 't kranke jaar,
 dat nauw drie maanden oud is,
 't en weet van winteren maar!

Laat verder eens de vlagen
 van hier, en 's hemels wei
 weêrom die blomme dragen,
 die vonkelt in de mei;
 dan zal de beemde, 'et laken
 des ouden winters zaan
 ontwenteld, herontwaken,
 en 't gershof groene staan.

Geen vogel die nu vedelt,
 geen vluggevinde bie;
 het kreunt, het krijscht, het bedelt
 al dat ik hoore en zie:

verleent, o Gij, die bronne
 des levens zijt, dit jaar,
 der weiden groene wonne
 nog mensche en dier te gaar!

O VECHTER

[1890]

o Vechter, die in 't vaderland
 met scherpgeschuurden tee en tand,
 door vodde en vilte en voren vecht,
 en 't taaie terwland ommelegt!

Ik zie u geerne, ontembaar aan,
 uw' diepe en duistere wegen gaan,
 van al dat vreeze is vrank en vrij!
 — Mijn doen is dat, zoo dunk' et mij!

Wanneer gij rust in 't wagenkot,
 en roestend daar uw tanden bot,
 dan zal weilicht een edel graan
 alwaar gij vocht te golven staan.

Mij geve God dat, moegewrocht,
 en 't zalig rusten weerd gerocht,
 ik zie eens 't edel terruwveld,
 dat stijve zakken koorn geldt!

DE ZAAIER

Exiit qui seminat.

Met kloeken arme, en hand vol zaad,
 aanschouwt hoe hij zijn' stappen gaat
 en zaait, vol zorgen,
 de man, wiens hope en troost en al,
 met 't stervend zaad, nu zitten zal
 in 't land geborgen.

Staat op, o zaad, 't is God die 't zegt,
 den winter en de dood bevecht:
 de zonnestrallen
 verwachten al, met menigvoud
 geverwde pracht en levend goud,
 uw zegepralen.

o Winden, waait om 't groene kind
 des lands, uw zacht-, uw zoetsten wind;
 o dauwrijk dagen
 des morgenstonds, o wolkenvloed,
 verleent het koorn, dat kenen doet,
 uw welbehagen.

Het wasse en 't worde een geluw graan,
 het bloeie en 't blijve buigend staan,
 vol zaad geladen:
 vol zegen, die geen' nijd en baart,
 geen' zucht, geen' zoek omleegewaard,
 geen' euvelheden!

Houdt af, gij, wind- en wolkgeweld,
 die de akkerzaaite omverrevelt,
 en bleeke ellenden

verspreidt alom: houdt af uw' hand;
 wilt verre weg van 't dragend land
 uw' geesels wenden!

Dan zal de landman, 't herte groot
 van dankbaarheid, om 't daaglijksch brood
 dat hij mocht winnen,
 den ouden arbeid, zwart en zwaar,
 zoo dit, zoo 't naaste en 't naaste jaar,
 weêr herbeginnen.

DE EERDE DOOMT

De eerde doomt, de biezen leken
 van den vroegen morgenbrand,
 die, in 't oosten opgesteken,
 bijt in 't baardig weideland.
 Grauw is 't over nacht gevrozen;
 over dag, van 's morgens vroeg,
 viert en vonkt het zonneblozen
 fel, maar nog niet fel genoeg
 om het koele graf te ontsluiten,
 waarin 't zaad geborgen ligt,
 wachtende, om op nieuw te spruiten,
 lente, naar uw zonnlicht.

O LENTEBLOMKE

o Lentebloomke,
'et moederhert
der aarde eerst uit-
gekropen,
hoe heerlijk hangt
uw halssieraad
vol morgendauw
gedropen!

Hoe blijde baadt
mijne oogen beide
uw kraag, vol di-
amanten;
hoe mooi omvangt
uw vallend hoofd
dit groen, van wed-
erkanten!

Hoe ongezien,
hoe wonderschoon,
hoe moet de Schep-
per wezen;
de schilder van
uw' schoonheid en...
en de oorschoonheid
van dezen!

Ach, blomke, vlucht
den schoot weêr in,
die schaars u kwam
te baren:

te schoone is en
 te liefgetal
 't getintel van
 uw' blâren!

De menschenzoon
 zijn' ronden gaat,
 hij zoekt, de God-
 vergeten,
 zijn' boosheid aan
 Gods goedheid en
 uw' schoonheid af
 te meten.

Hoe schoon gij, en
 hoe goed hij zij,
 't en baat al niet:
 op heden
 wordt eerst van al
 het beste, naast
 het schoonste, omneêr-
 getreden!

EERSTE-COMMUNIE

o Gustaf, wistet gij
 welk wonder u geschied is,
 wanneer gij, broeder lief,
 den eersten keer van al,
 gij, zijnde 't geen dat niet,
 veel eer als 't geen dat iet is,
 genut hebt Hem die is,
 en eeuwig wezen zal!

o Blijft, na dezen dag,
 de dagen al uws levens,
 getrouw aan Hem alleen,
 die in uw herte weunt;
 en, komt u immer, waar 't
 met duizend schatten gevens
 bekoren een, weêrstaat,
 op Hem alleen gesteund!

* * *

o Wonderlijk mysterie groot,
 dat Gij, o God, een kind uitnoodt
 om, met U zelf gespezen,
 veel wijzer en veel beter en
 veel grooter als Uwe Engelen,
 gelijk Gij zelf te wezen!

o Mocht ik Uw en mocht Gij mijn,
 en mochten wij te zamen zijn,
 in 't onbekend nadezen,
 mijn ouderen en mijn' vrienden, waar
 geen tijd meer is, noch dag noch jaar,
 maar 't altijd eeuwig Wezen!

* * *

Ik lag daar, lijdende, uitgestrekt,
 'k en wist niet meer van 't leven;
 maar Jesus heeft mij opgewekt,
 en 's hemels Brood gegeven.

'k Ontvong Hem in mijn herte, en daar
gevoele ik Hem nu leven:
hoe zou mij dan nog lijfsgevaar
of sterfgeval doen beven?

Ik leve in Hem, Hij leeft in mij:
Hem wilde ik alles geven,
die — lof en dank zijn' goedheid zij! —
mij driemaal gaf het leven.

* * *

Alfons, gij zijt door God genood
ten hoogtijde en ter bruiloft groot,
waar Jesus zelf de Bruigom is,
na 't woord van zijn beloftenis.

Hij is daar, in gedaante niet
zoo als het hemelsch hof Hem ziet;
maar nederig en schier niet, in schijn,
daar wilt Hij tegenwoordig zijn.

't Zij Koning, Heere of Kerkprelaat,
die Jesus daar ontvangen gaat,
wat schilt het, of 't en zij misschien,
dat 't nederigst Hem is liefst gezien!

Welaan, gij zijt door Hem genood,
Alfons, en in Gods oogen groot
en weerdig; blijft God weerdig! Dan,
Geen leed dat ooit u schaden kan!

* * *

o Zuster, nu zijt gij
 zoo verre al boven mij,
 door Gods bezoek, verheven
 dat ik niet laten kan
 vooreerst den lof daarvan
 aan God alleen te geven.
 Dan wenschte ik: wilt voortaan
 den weg mij voorengaan
 door 's werelds wenteldreven,
 en bidden, zuster, dat
 mijn name, op 't zelfste blad
 naast uwen naam geschreven,
 vergeten hier misschien
 maar God bekend, nadien
 moge eeuwig blijven leven!

* * *

„Margarita,” 't is bekend,
 was het woord dat de ouden zeiden,
 als zij, zwichtend voor den heiden,
 spreken wilden, ongeschend,
 van Gods heilig Sacrament.

Margarita mag voortaan,
 schoon onweerdig, niet onwetend,
 't hemelsch Brood der Engelen etend,
 bij God zelf ter bruiloft gaan
 en den Heere, als spijs, ontvaan!

Weze en blijve er dan, te meer,
 Margarita, louter vrede,
 louter liefde en vriendschap mede,
 in dat herte, alwaar de Heer
 rustte, voor den eersten keer!

* * *

O Gij, die aan de wereld zond
 en schand hebt afgenomen,
 onweerdig is mijns herten grond,
 om U nabij te komen;
 onweerdig, of 't en ware een woord
 van U mij wilde maken
 zoo zuiver als een ziel behoort
 te zijn, om U te naken.

o Jesu, 't is den eersten keer,
 dat ik uw' tafel nader;
 ach! helpt en staat mij bij, o Heer
 en alderliefste Vader;
 'k en wille U niet mishagen, maar
 U minnend, zoo als heden,
 zoo laat mij leven, dag en jaar,
 tot in alle eeuwigheden!

* * *

Heilige Agnes, uitverkoren
 slachtofferande, schaars geboren,
 of gij eerdet, met uw bloed,
 Jesus, uwen Herder zoet.

Helpt mij ook, zoo niet ten bloede,
 Jesus dienen, nimmer moede,
 voor aler mijn laatste zucht,
 stervend, naar den Hemel vlucht.

Helpt mij, Agnes, „Agnes” wezen,
 helpt me in u mijn lessen lezen,
 hoe ik Jesus boven al,
 zoo gij deedt, beminnen zal!

'k Heb Hem nu, dien goeden Herder,
 nimmer ga mijn herte verder
     van Hem weg, als nu voortaan,
     dat onz' herten samenslaan!

Heilige Agnes, die daarboven,
 mij aanschouwt, ik wil 't beloven:
     altijd blijve ik u gelijk,
     — helpt mij! — tot in 't Hemelrijk.

* * *

Lam Gods, het is den eersten keer
     dat ik uw tafel nader;
 van waar komt mij, komt u die eer,
     van waar, ach Moeder, Vader,
 dat ik, een kind, dat schaars het goed
     weet uit het kwaad te scheiden,
 den Hemelkoning mag en moet
     een woonsteê voorbereiden?

Verbazend is 't en onverstaan,
     van eeuw tot eeuw, gebleven,
 wat God den mensch heeft welgedaan
     en onverdiend gegeven!
 Helpt Vader dan, helpt Moeder, mijn'
     goe vrienden, helpt te gader
 de goedheid wel indachtig zijn
     van zulk een' goeden Vader!

* * *

Volgt, volgt die u zijn voorgegaan
 ter tafel Gods, ons Kind, welaan:
 onz' handen op uw hoofd geleid,
 Gods zegen over u gespreid,
 gaat aan de tafel knielen

van Jesus, die zijn' kinderen noodt
 op onvergankelijk Hemelsbrood,
 dat Hij, uit louter liefdedwang,
 bereidt en geeft, tot spijze en drank,
 aan de onbevleete zielen.

Volgt, volgt die u zijn voorgegaan,
 ons kind, en uw geluk voortaan,
 'k zegge ons geluk, onschuldig kind,
 en moge 's werelds storremwind
 bederven noch vernielen!

* * *

Bedankt, o kind, vandage of nooit
 uit al uw' krachten, dezen
 die heden, huns getween, u zoo
 gelukkig deden wezen:

uw' *Moeder*, en God zelf, met wien
 ge u heden hebt verbonden,
 en in wiens minnend Hert, gij 't hert
 van *Vader* hebt hervonden!

o Kind, blijft immer doen, gelijk
 uw' *Zuster* en uw' *Broeder*,
 hetgeen uw *Vader* had gewild,
 't geen Jesus wilt en *Moeder*.

* * *

Gebroeders, duizendmaal
 geluk en zegepraal,
 die mocht den Welbeminden,
 — nog kindsch en ongeleerd
 in 't geen de wereld eert, —
 een weerde woonsteê vinden!

Bemint uw' God en Heer,
 gebroeders, immer meer
 gebroederlijk nadezen;
 en moge, in 't rustgewelf
 des Hemels, Jesus zelf,
 gebroërs, uw Broeder wezen!

* * *

Robert, ons eenig kind, die ons getween doet leven
 op hope, dat gij ons zult eere en liefde geven,
 gaat, schuldeloos, weêrom met 't blanke kleed versierd,
 en nut het hemelsch Brood van Hem die u, verborgen
 in zijne aanbidlijkheid, verleende aan onze zorgen
 en die den eersten keer met u zijn bruiloft viert!
 Komt weder dan, Robert, met God, bij beide uwe ouders,
 en maakt de zoete plicht nog zoeter die hun' schouders
 van God is opgeleid, als gij geboren wierdt!

* * *

Ach, geliefde, u aan te spreken
 is voor mij eene eere, maar,
 beter kwame omneêrgestreven,
 beter kwame een Engel klaar!

Kwame een van die geesten neder,
 die aanbiddend, dag en nacht,
 heilig, heilig, her- end weder-
 zingen, op de hemelwacht.

Neen, ge en zijt daar, mijn beminde
 zuster, gij niet meer: het is
 eer God zelve, dien ik vinde
 onder uwe beeltenis.

Tabernakel, onlangstleden,
 waart ge, en zijt gij nog, terstond;
 thronon van Gods aanbidlijkheden,
 gulden arke van 't verbond,

Welk dan zou het zeggen wezen
 dat mijn zwijgen beteren kon,
 bij die nooit genoeg volprezen,
 alderdiepste goedheidsbron?

Bij dien God, die, hergeboren,
 lijk weleer, u zoeken kwam,
 als zijn' woonstede uitverkoren,
 daar Hij zijne ruste in nam?

Ach, mijn' Laura, laat mij uiten
 al het diep verborgene, dat
 geen een tale en kan ontsluiten,
 in een woord — *Magnificat!*

* * *

Gaat hand en hand, gebroërs getween,
 Gods eigen Zone ontbiedt u,
 en, vol van troostend traangeweën,
 uwe Ouders ooge ziet u!

Gaat hand en hand, aanveerd, geniet,
 vereert, bewaart onschuldig,
 den Schat, die u de goedheid biedt
 des Heeren, duizendvuldig!

Gaat hand en hand, en keert weërom
 uwe Ouders blij vermonden
 hoe zoet Hij is, hoe willekom,
 die God, dien g'hebt gevonden!

Gaat hand en hand, gebroederen twee,
 en Jezus moge ons beiden,
 met u vereend, door wel en wee,
 ten Hemel eens geleiden!

Alijs, hoe lange is 't leën
 dat, van den doop gekomen,
 gij wierdt uit vaders hand
 op moeders schoot genomen,
 en, met den welkomkus,
 u op het hoofd geprent,
 als kersten mensch, Alijs,
 en kind van God erkend!

Vandage zijt ge, Alijs,
 weer vrij van schuld en zonden,
 en, meer als kind van God,
 met God vereend bevonden;
 gespijst, gelaafd met God
 zijn eigen Vleesch en Bloed,
 en schattig rijk voortaan,
 in 't alderhoogste Goed.

Wat zult gij nu, Alijs,
 den Heere wedergeven,
 voor al dat hij u gaf:
 uw herte, uw' ziele, uw leven,
 zoo lang het lijdt op aarde,
 in blijdschap of in pijn;
 uw al? Neen, meer als al
 zult ge eeuwig schuldig zijn!

Ge'n weet niet welk een' schoonen dag
 God zelve u komt te geven,
 o kind, en die wel heeten mag,
 de schoonste van uw leven!

Maar eenen keer en komt hij; zet
 hem diepe in uw onthouden;
 bevreesd voor die 't geluk u, met
 de vrijheid, rooven zouden.

Blijft vrij en blij, op God gesteund,
 onwankelbaar, zoo dezen
 zoo allen dag, dien God u jeunt,
 een kind, en deugdzaam, wezen!

o Heere, uw Vleesch en Bloed
 twee kinderen heeft gevoed,
 die wij zoo teêr beminnen;
 bewaart, ze, o Heere, en laat
 de kiemen van het kwaad
 niet in hun herte binnen!

Maria moeder zoet,
 Sint Joseph, vroom en vroed,
 geleidt ze, hun' Patroonen,
 daar, waar gij ze, en met één
 hun' vrienden groot en kleen,
 eens moget helpen kroonen.

* * *

Gij, die hebt den schat gevonden,
 die den Edelsteen bezit;
 kind, dat in den Heer verslonden
 voor Gods altaar knielt en bidt,

kind, het deert mij u te stooren,
 ach! en luistert liever niet
 om den ijdel klank te hooren
 van mijn al te onhemelsch lied!

Kind, God zelf heeft u gesproken,
 God is in uw hert: voortaan
 blijft, o blijft in God gedoken,
 en 'k zal zwijgend henengaan!

* * *

o Kind, gedenkt, vol dankbaarheid,
 dat Moeder heeft den dag verbeid,
 met moederlijk verlangen,
 op welken Gij, ons eenig kind,
 van Haar en Mij zoo teêr bemind,
 God zelve gingt ontvangen!

Gedenkt den dag nog menig jaar,
 met Mij, mijn kind, en bidt voor Haar,
 die God ons heeft ontnomen:
 opdat, vereend, na 's levens wee,
 wij mogen, heur' geliefde twee,
 weêrom bij Moeder komen.

* * *

Wat kan een schamel kind al weinig woorden zeggen?
 't Kan bidden, 't kan voor God zijn hertjen openleggen
 't kan blijde en dankbaar zijn, beminnen kan het, maar,
 voor hooger kunst en heeft het hoofd noch hand voorwaar.

Nochtans, op dezen dag, dat God in mij kwam rusten,
 en dat ik smaken mocht hoe boven alle lusten
 de wellust is die God zijn' kinderen toebereidt.
 vandage dient een woord, een enkel woord gezeid.

Ik wensche, — Moeder weet en Vader weet hoe geren! —
 dat ik mocht dankbaar zijn, en schoon een kind, beweren
 dat ik den schoonsten dag mijns levens langst van al,
 en heel mijn leven liefst, indachtig wezen zal!

* * *

Ons wierd op eenen dag, te gaâr,
 ontsteken 's levens lampken klaar;
 wij groeiden en wij leerden,
 vervroomden en vermeerden,
 door God als bij der hand geleid
 door Kerke en Priester voorbereid.
 En heden, heden kwamen
 wij wederom te zamen,

in Gods gewijde bruiloftszaal,
 om 't hemelsch Lam, voor de eerste maal,
 na jaren lang verlangen,
 te nutten en te ontvangen!
 o Ouders, Vrienden, die neemt deel
 in ons geluk, zij algeheel
 onz' liefde, ons licht, ons leven
 aan God in dank gegeven,
 tot dat, na jaren lang of kort,
 God zelve ons licht, ons leven wordt!

Gelukkig kind,... hoe zal 'k het zeggen?...
 dat, Moeders schorte nauwe ontgroeid,
 zijn' hand komt in de hand te leggen
 van d'heilige Kerke; en voorwaards spoeit
 naar Hem die ate en drank, verheven
 ver boven ons verstand, wilt geven
 aan 't herte rein, dat Hem bemint:
 gelukkig kind!

Gelukkig kind! Mijn kind, o Heere,
 mijn eigen vleesch en bloed is het,
 dat ik nu meer beminnen leere,
 nu dat Gij 't aan uw tafel zet;
 nu dat ik zie en hoore en taste
 dat 't waar is, 't geen dit kind zoo vaste
 gelooft, o God, mijn teërbemind,
 gelukkig kind!

Gelukkige... o, niet kinderlooze
 gelukkige ouders, duizendvoud
 gelukkige ouders! Neen, 'k en kooze
 van alle schatten geld en goud,

maar dat geluk, dat ik vandage
genieten mag en God opdrage,
om uwentwille, o welbemind,
geiukkig kind!

* * *

Van Zuylen is uw naam, en eerlijk erfgenot:
dien name en eer getrouw beware u immer God.
Niet elkeen valt de kans, uit vrijen stam gewonnen,
te mogen putten aan zoo heldere levensbronnen
als gij, die, heden zelf, door God gesterkt, de baan
des levens onbevreesd bereid zijt in te gaan.
Gaaf vrij dan en gemoed zoo eens uwe ouderen waren:
geen schrik beneme u 't hert, geen vijand, geen gevaren;
gaaf voorwaards, edele borst, en zoo gij zijt, zoo blijft
eene echte blom van 't bloed dat in uwe aderen drijft.
Vergeet ons niet, maar voert dóór al uw' levensjaren
't geheugen meê van hen die u begroetend waren
en zeiden: Wel begonst; vaart voor nu, fier en sterk,
en weze ons eere en troost uw dapper mannenwerk!

1090

* * *

Welhoe, gij wildet, Heer der Heeren,
met uwe komste ook mij vereeren,
en mij bezoeken, onverdiend,
o Kindervriend!

U geve ik weêr, wat zal ik geven?
al dat ik heb, binst al mijn leven:
Gij zijt, al wat ik wille of kan,
daar Meester van.

Ach Vader, Moeder, Vrienden allen,
 laat ons den Heer te voete vallen,
 en bidden dat ik niet ontbreek'
 aan 't gene ik spreek!

De mensch is krank, en vol gevaren
 zijn de eerste, zijn de laatste jaren:
 Maria, Moeder, staat mij bij
 en bidt voor mij!

1890

* * *

Michiel, gij zijt vandage uw' broërs
 en zusterken gegeven
 als oudste en eerste voorbeeld van
 een onbesproken leven.

Gesterkt door 't Vleesch en 't Bloed van Hem
 die is voor ons gestorven,
 hebt gij tot dezen roep, Michiel,
 nu recht en plicht verworven.

Uw Vader en uw' Moeder, u
 geleidend, hebben heden
 den eersten grooten stap u doen
 in deze bane treden.

Dan, dapper voort, Michiel, voortaan;
 en, zoo 't hier staat geschreven,
 zegt: „Ouders, Broeders, Zusterken,
 helpt God, zóó wille ik leven!”

1890

* * *

Margarita, perelschoon,
 weerd een' keizerinnenkroon
 was uw' name en van bedieden
 prachtig, bij de Grieksche lieden.
Margarita, blomken fijn,
 kander wei iet schoonder zijn
 als de naam van de edele blomme,
 die 'k te Paaschen tegenkomme
 in de weiden, breed en wijd,
 binst den nieuwen zomertijd?
 Ja maar, nog veel schoon- en eëlder,
 en een ware zinnebeelder
 van God zelve, wijlen eer,
 was uw naam nog, alswanneer
 Christus' eerste volgelingen
 in de catacomben gingen
 God ontvangen, onbekend,
 in zijn heilig Sacrament.
 Dit geheim wilt wel beseffen
 en daartoe uw hert verheffen,
 want: „Geen *Margariten* ooit
 voor de verkens heengestrooid,”
 zei de Meester, en dat zeggen
 wisten wel in 't werk te leggen
 de eerste christenen, die verveerd
 zaten onder Nero's zweerd.
 Om 't misbruiken af te keeren
 van het Lichaam onzes Heeren,
 mieken zij uw' schoonen naam,
Margarita, God bekwaam;
 en wanneer zij duister spraken,
 in hun' kerkelijke zaken,
 van „tot *Margaritam* gaan,”
 dat was „onzen Heere ontvaan.”
 Ach, vandaag hebt ge ook ontvangen

't gene uw kinderlijk verlangen
 wenschte al zulk een' langen tijd,
Margarita! Heel verblijd
 heeft uw herte, op dezen morgen,
 in zijn' diepsten grond verborgen
 Hem, die *Margarita* is
 eerst en meest van al, gewis!
 Zijt dan perel, zijt dan blomme,
 zijt God zelve eens willekomme,
 die nu ons Machrietjen zijt,
 in den hemel, voor altijd!

Anna, 't is uw plicht op heden,
 in uw' diepe dankgebeden,
 deze indachtig ga te slaan,
 die van ons is weggegaan.

Bidt voor haar: zij was uw' Moeder,
 mijn' geliefde, eilaas!... En doe'der
 een oprecht gebed nog bij
 voor uw' zuster en voor mij!

Wilt gij meer als dankbaar wezen,
 bidt ook voor die, sint' Theresen
 naam zoo weerd, uw' stappen leidt
 in Gods eer- en deugdzaamheid.

Eert, verheugt, bemint ons allen,
 zoo zult gij dien God bevallen,
 dien gij heden in uw' borst,
 zalig kind, ontvangen dorst!

Jesu, weest mij willekome,
die mijn herte, als waar 't een blomme,
te uwer wellust hebt aanveerd!

Jesu, zijt bedankt voor dezen,
maar, hoe kan 't de waarheid wezen,
dat mijn herte u iet is weerd?

Schoon 't een Bethlehemse stal is,
weerd is 't mij nu, boven alles,
en 'k en geve 't niemand meer,

als aan die, met U in vreden,
eert en kent 't geluk, dat heden
mocht het mijne zijn, o Heer!

* * *

o Koning groot, die, ongeacht
al mijne onweerdigheden,
U zelve hebt mij toegebracht,
tot spijs en drank, op heden:

wat zal ik uw' Hoogmogendheid,
die, bron van 't eeuwig leven,
mij dezen troost hebt voorbereid,
erkennend wedergeven?

'k En heb maar 't geen Gij zelf mij geeft,
'k behoore U te allen tijden,
en alles moet, dat in mij leeft,
uw' milde hand belijden!

Aanveerdt mij dan, en werkt in mij
 al 't gene U kan behagen;
 en, medewerkend, zal ik blij
 uw' name en stempel dragen,

tot dat ik, ouders, vrienden, met
 u allen eens nadezen,
 — verhoore God mijn dankgebed! —
 mag eeuwig dankbaar wezen!

* * *

Hand en hand te kerkewaard
 laat ons gaan en, beiden,
 tot het hoogste dat op aard
 zijn kan, ons bereiden!

Engels, die tot Bethlehem
 Jesus kwaamt bezingen,
 nu veel meer nog moet ge uw' stem
 ons ter hulpe brengen.

't Geldt weêrom den Opperheer,
 't geldt den vriend der kleenen,
 die, den aldereersten keer,
 ons Hem komt verleenen.

Hert en hert met Jesus dan,
 hand en hand gebleven;
 nimmermeer gescheed ervan,
 tot in 't eeuwig leven!

* * *

Adolf, tot u is God vandaag
 zielzoekend neêrgekomen,
 en heeft uw hert tot woonsteê, voor
 den eersten keer, genomen.

Hij blijve daar, 't zij wat er ook
 dat herte komt bekoren:
 die Hem verliest heeft meer als al
 dat dierbaar is verloren.

Hij leeft, Adolf, die God, die u
 hemzelve heeft gegeven;
 de weg is Hij, de waarheid, en
 de bron van 't eeuwig leven.

Leeft ook dan, en, behoort het lijf
 der aarde, uw' ziele drage
 dien God des levens levend voort,
 zoo nu, zoo te allen dage!

Celina, Maria, gij dochterkens twee,
 door God aan uwe ouders gegeven,
 hoe zijt gij gelukkig genaderd alreê
 den heiligsten tijd van uw leven!

Ja, weerdig gevonden den Heere, uwen God,
 tot spijszê uwer zielen, te ontvangen!
 Uw vader, uw Moeder, benijden uw lot,
 uwe onschuld, uw' liefde, uw verlangen!

Vaart voort in dat leven, dat Jesus vandaag
 komt in uwe herten te ontginnen,
 en blijft, zoo gij nu doet, getrouw en gestaëg,
 uw' God en uwe Ouders beminnen.

Zoo zult gij ons troosten, 't zij nu, 't zij wanneer
 onze uiterste dag eens zal dagen:
 die gunste zal ik, zal uw' Moeder den Heer,
 zult gij, lieve kinderkens, vragen.

* * *

Maurits, moedig op, dóór 't leven,
 nu dat God u macht gegeven
 heeft, en vroomheid wonderbaar!

Sterk nu zult ge en dapper wezen,
 komt de vijand opgerezzen,
 dreigt u 's werelds lijfsgevaar.

Christi vrije en vrome leden
 zijn, 't was eertijds, zoo is 't heden,
 onverwinbaar in den strijd;

omdat Gij, o steun der sterken,
 in en met ons meê wilt werken,
 Gij, die spijs en drank ons zijt!

* * *

Sint Pieter, uw Patroon,
 diene u tot voorbeeld, Pieter;
 bemint den Heere sterk,
 met herte en hand en ziet er

vol weedom weêr naartoe,
 ontvalt u werk of woord
 dat Hij niet geerne en ziet,
 dat Hij niet geerne en hoort.

Houdt 't zweerd in d' hand, of steekt
 het neerstig in de scheede,
 na zijn gebod, 't zij waar
 des werelds last u leede;
 zijt steen, zoo Pieter was,
 standvastig als een' rots,
 en, tot der dood, oprecht
 een vrome dienaar Gods!

* * *

o Engel Gods, die mij bewaart
 van in mijne eerste stonden,
 benijdt mij nu, die rijker ben
 als gij: 'k heb God gevonden!

'k Heb Jesus, God en mensch genut,
 den eersten keer, vandage:
 't is Hem, 't is God, 't oneindig Goed,
 dat in mijn herte ik drage.

Gij ziet Hem, maar ge'n hebt Hem niet
 genut; en ik, onweerde,
 ben rijker als gij, hemelling,
 ik, schamel kind der eerde!

Bewaart mij dan, zorgvuldiglijk,
 opdat ik Hem beware,
 den grooten schat, en eens, met u
 en Hem, ten Hemel vare!

* * *

Gelukkig kinderhertje
 in 't welke op heden
 die 't al gelukkig maakt
 is ingetreden;
 voor elk aanschouwbaar, in
 den enkelen schijn
 van aardsche spijs en drank,
 van brood en wijn!
 Zij 't Brood, dat de Engelen al
 vergeefs betrachten,
 u, Albertijntje, vol
 van hulpe en krachten;
 opdat ge, Elias meugt
 eens nagedaan,
 des werlds wegen vrij
 van schulden gaan;
 en later, zoo gij zijt
 alsnu gebleven,
 uwe ouders geren zien
 en eeuwig leven!

* * *

Den *goeden dag*, dien God verleent,
 en laat mij nooit vergeten,
 o Heere, die, met mij vereend,
 zijt in mijn hert gezeten.

Tot dat ik eens U hemelwaard
 mag volgen, te uwer woning,
 zij U alleen 't bezit gespaard
 mijns herten: blijft daar koning!

Zoo zal 't voor eeuwig *dag* mij zijn,
 en *goed*, o God, bestendig:
 bij U en is geklag noch pijn,
 maar zaligheid onendig!

Johanna, kind, ook uwe beurt
 van blijdschap is gekomen,
 den dag dat in uw herte God
 zijn woning heeft genomen.

Hij blijdt het al, dat leven mocht,
 van in de vroegste tijden;
 maar liefst van al zoo komt zijn hert
 een kinderhert verblijden.

Geniet, aleer zij henengaan,
 die kinderlijke vreugden;
 en biedt den Heer den bloeitijd van
 uw' kinderlijke deugden.

Ja, gij, die ons gegeven waart
 van God, blijft God behagen;
 zoo'n zal de vijand uwe vreugd,
 noch de onze, niet ontdragen!

Gezusterkens, aanschouwt het voedsel u geboden:
 't is 't Hemelsch Manna, 't is veel meer als ooit de Joden
 gegeven wierd; 't is God, vernederd en verkleend.

Lieve Agnes, 't is het Lam, 't Lam Gods, voor onze zonden
gevangen en gekoord, gegeeseld en geschonden,
dat wenscht te zijn met u, als zielenspijs, vereend.

Maria, Moeder Gods, sint Jan gaf u den Dezen
terug, die was voor hem gestorven en verrezen.

Maria, worde uw hulpe ons beiden ook verleend!

Zoo zullen wij, in God vereenigd nu, bewaren
den grooten schat dien wij getween ontvangend waren,
en, Moeder, Vader,... Ach... Waarom is 't dat gij weent?

* * *

Zuster Anna, is 't voorwaar
al gekomen, 't blijde jaar?
Is de dag alreë verschenen?
zijn de stonden al verdwenen.
dat gij, lieve zuster mijn,
Jesus mocht onthalend zijn?
Ach, 't zijn al zoo kranke lusten,
op deze oude wereldkusten,
die de mensch genieten mag,
nimmer blij den vollen dag!
Maar elk kan, met Gods gedoogen,
schoon de tranen zelden droogen,
zaaiend langs zijn' wegen gaan
eeuwigdurend hemelgraan.
Ja, zulk graan begost gij heden,
meer als immer in 't verleden,
uit te werpen in het rond,
op uws levens akkergrond.
Door Gods liefde vrijgesproken,
vrij van alle zondenkroken,

blonkt gij heden perelschoon,
 in uw' witte maagdenkroon.
 God kwam zelf uw hert ontginnen,
 en een werk daarin beginnen,
 dat u tot het eeuwig goed
 weerdig en bekwaam zijn doet.
 Hij kwam zelf en zei: 'k Wil blijven
 In dit hert en deurwaards drijven
 al dat helt tot zonderval:
 wilt gij dat ik blijve, ik zal.
 Wilt gij, zuster Anne, of zult gij,
 tot uwe eigen schade en schuld, gij
 Jesus laten henengaan,
 en zijn' liefde tegenstaan?
 Neen, voorwaar, en duizendwerven
 liever lijden, liever sterven,
 als dien gij, zoo onlangs leên,
 zaagt uw herte binnentreên
 uit te bannen, en na dezen
 onvriend uwen God te wezen!
 Neen, voorwaar, o zuster, neen,
 boven 't kostelijk gesteên,
 boven al dat liefgetal is,
 houdt aan Hem die alles, al is,
 dat u, in den stervensdag,
 blijden en bekroonen mag.
 Houdt aan Hem, en gij zult vinden,
 na des werelds storremwinden,
 na des levens droef getraan,
 vreugde die zal eeuwig staan;
 vreugde die zal eeuwig bloeien,
 nimmer krenken, altijd groeien,
 en die u, met ons en al
 die hier zijn, vereenen zal.
 Dit verhope ik, uwe zuster,

en, zoo God wilt, ik berust er
 vol betrouwen in, dat het
 wezen zal na mijn gebed.

* * *

o Heere, o Heere!...
 en spaart ze toch,
 de blomkes en de blaren,
 die, vroeg in 't jaar,
 uw' teergelief-
 de bruid U kwam te baren!

Herodes roept
 met felle stem:
 „Verdelgt ze en doet ze sterven!”
 En bloedig zoekt
 zijn' snoode hand
 hun 't leventje af te kerven.

De beulen staan,
 in 't bloeiend perk
 uws heiligdoms, verbolgen:
 noch moederwee
 noch kinderangste
 en achten ze, in 't vervolgen.

Ze vluchten hier,
 ze schuilen daar,
 in schorte en schoot geborgen;
 ze weenen! Ach,
 't en helpt al niet:
 de beulen gaan ze worgen!

De wereld wilt
onstuimiglijk
U, Heere en God, berooven;
de vijand zoekt
het heilig licht,
dat U behoort, te dooven.

o Heere, en laat
de beulen 't U
meêdoogenloos ontsnoeien,
dat heilig zaad
uw eigen goed,
nog nauwelijks aan 't bloeien!

Zij wierden in
uw bloed verwekt,
geworteld en gespezen:
och laat ze, laat
de kinderkens
uws herten, veilig wezen!

Ontkracht den arm
verblindt den zin
des vijands; helpt ze vlieden:
en moge, al waar 't
in ballingschap,
de vrijheid hun geschieden!

De vrijheid van,
door U gevoed,
geveiligd, op uw' stappen
te volgen, zoo
ze nu zijn, en
Herodes volk te ontsnappen!

'T WIL ZOMER ZIJN!

De zonne zit
zoo snel en blinkt,
en bloeit al in
    het westen,
dat wolkenloos
heur stralen drinkt,
in Lentemaand,
    den lesten.

't Wil zomer zijn,
van nu voort aan:
vroeg morgen zal
    ik meugen
— 't wil zomer zijn! —
vermeien gaan
mij, morgen, en
    verheugen!

OOSTERMAAND

DE MUSSCHEN ZIJN AAN 'T WILD GEPIEP

De musschen zijn aan 't wild gepiep,
ofschoon de naakte boomen,
droefgeestig, nog vol rein en slein,
vol lekend water, stroomen.

't Wil zomer zijn! De winter heeft
getraagd te lange stonden;
'k en zie 't nog niet, maar 'k hoore alrêe
de musschen die 't verkonden!

SLAAPT GIJ NOG

Slaapt gij nog, gedaagde kruinen
van de onzochte doorentuinen?
slaapt gij nog, en weet gij niet
dat de ontwekte zonne u ziet?

Dat alreê de dagen langen
 zichtbaar, en de stralen strangen
 van de lente? Ontwekt, welaan,
 doornen, en wilt wakker staan!

Onlangs nog, met sneeuw doorschoten,
 hebt gij, naast uw' stamgenoten,
 weken lang den tijd verbeid,
 vaste in uwe onroerbaarheid.

Tijd is 't om den dag te groeten:
 't Oosten blinkt, en wakker moeten
 al die zonne- en zomerglans
 schuldig zijn hun' liefde, thans.

Doorentuin dan, botten open;
 los, uw' dichte looverknopen;
 los, uw zilveren reukallaam;
 los, uw sneeuw wit blokkenkraam!

Ei, 't en baat niet, dat robijnen
 naalden deur de toppen schijnen
 heen te bersten, hier en daar,
 van uw doornig streuvelhaar!

Ei, 't en baat niet dat uw' leden,
 zwellende uit van vruchtbaarheden,
 drinken 't zog der aarde, en bloot
 laten heuren moederschoot!

Blâren moet ge en blokken schieten,
 vol de vaten ommegieten
 uwer zalven, en voortaan,
 hagedoornen, bloeien gaan!

Slaapt gij nog? De bien ontwekken,
langende om uw zeem te lekken;
't vogelken zoekt, nestgezind,
waar 't uw' vrije daken vindt!

Slaapt gij nog? De zangermonden,
zullende uwen lof verkonden
zoo gij wakker wordt, ze slaan
reeds hun liefste leisen aan!

Slaapt gij nog? De dichters dragen
droevig, dorre doorenhagen,
het geheugen, lang verbeid,
van uw' zomerschoonigheid!

't Water zucht, de blauwe lochten,
de aarde deunt, vol minnetochten:
alles, alles wenscht om... och,
doorenhagen, slaapt gij nog?

KORTRIJK,
7/2 '93.

HOE SCHITTERT MIJ DIE SPA TOCH

Hoe schittert mij die spa toch, als
gij, landman, uwen taaien hals
gebogen, langzaam eerselt, end'
nu hier nu daar Gods akker wendt!

De zonne komt u volgzaam na
en velt op uw geglimde spa,
terwijl gij zucht en arrebeidt,
den blik van heur' hoogmogendheid.

En, spittende in dat hel gestraal,
zoo keert uw werkzaam akkerstaal
medeen den grond, en zendt den schicht
terug naar mij, van 't zonnelicht.

Daar speiten, uit den zwarten grond
der aarde, zoo veel stralen rond
uw' delfspa, dat 't een beeltenis
van Gods gevreesden bliksem is.

Doch neen: de duiven weten 't wel,
dat 't spawerk is en zonnenspel,
dit bliksemen, en hun' vrije vlerk
vervolgt u, op uw akkerwerk.

De kwiksteert, zoo de duiven doen,
u nagaande, in zijn' stoutescoen,
en vreest, alwaar hij wormen ziet,
uw' spa noch heur geflikker niet.

Zoo volge ik ook, en geren ga
'k, van 's morgens vroeg, den delver na,
hem dichtende, als hij lam en moe
van werken is, mijn deuntjen toe.

God vordere u, mijn brave man,
en, zoo 't gebed u helpen kan
van een, die geerne uw' weêrga ziet,
de spa en delve uw graf nog niet!

Maar mocht gij eens, uw werk voldaan,
den blijden oest zien binnengaan,
en zuchten: Die den arrebeid
mij zoet maakt, U zij dank gezeid!

DE BLADERLOOZE BOOMEN

11 Febr.
1873

x
De bladerlooze boomen, on-
gedurig en verlegen,
staan vechtende in den voorjaarwind,
en weg- en weêrgeslegen;
ze buigen, dat de grond opheft
en dat hun' wortelpezen,
hoe vaste ook en hoe verre en die-
pe zijwaards ingevezen,
begeven moeten. 't Zoekt alom
en 't zucht. De takken tieren
lijk wolven, die verhongerd in
de wilde bosschen zwieren.

Geen' musschen meer, geen' vogels, die 't
bestaan een huis te nazen,
daarin zoo menige onbekende
en booze gasten razen:
ze vluchten! 't Is al eendlijkheid,
al woede, en wilde vlagen,
die, tegen 't taaie takgebouw
vereend, hun wijsheid wagen,
en wijken moeten. Buigen maar,
gij boomen: eer veel tijden
zal 't uitgewaaid en verder zijn
gevlucht, dat felle strijden.

O LEYE LIEF

[1872]

o Leye lief, wat mocht u boozen;
wat 's hemels kom, den vlekkeloozen,
weêrspiegeld in uw' schoot, dat blauw

verliezen doen? Dat blauw, och armen,
dat donkert in de ontstelde barmen
van uw geweldig watergrauw?

'k En hoorde u niet, op vroeger dagen,
en 't was als of ze in slape lagen,
    één glimmend glas, uw' baren; daar 't
nu brieschen is en woedend grimmen,
van breedgerugde waterkimmen,
    die beurtlings berschen boordewaard.

Nog nooit en zag ik witgekoofde
gelederen rijen, den helm ten hoofde,
    met zulk een daverend rukgeweld,
o Leye, als de ongetelde toppen
der witgekamde barenkoppen,
    die rennen in uw waterveld!

Het klotst, het kleunt; de golven stooten
het hooge schip, de smalle booten:
    het danst, het deunt, het roert, het maalt
alom, van 't vlugge schuim, dat vedert:
van 't zwalpend zop, dat weg- end- wedert;
    en van den wind, die zegepraalt.

o Noorden, sluit uw' dolle perken,
besnijdt dien boozen zoon zijn' vlerken:
    laat af, genoeg, genade! Hij
is koning, heere en baas gebleken:
laat licht en zonne u schoone spreken,
    dat 't windloos weêr en vrede zij!

Dan zal ik liefst, o Leysche boorden,
als 't zomer is, en zwijgt in 't Noorden
    de felle reus, u volgend gaan;

dan zal ik weêr mijn hert vermeiden,
langs uw' gegroende en stille weiden,
en in uw' grond hun beeld zien staan.

DE BOOMEN STAAN NOG NAAKT

De boomen staan nog naakt, en in
hun' winterdaagsche ellende
verarmoed; ijele en ongedaan,
gelijk een schooiersbende;
terwijl, beneên de langheid hun-
ner takken, allenthenen,
alreede 'et nieuwe koorengroen
is uit den grond verschenen.

De zonne lekt en laaft de teer-
getopte jonge spieren;
die, kijkende uit den moederschoot,
den eersten blijdag vieren
huns levens. Ach, hoe keurig zijn
de duizendvoude kerven
van groenigheid, in al die on-
gelijkig groene verven!

Nu donker, zat en zappig, dan
weêr helder, licht en levend;
nu schaars den bruinen grond nen tik
van schaduwgroenheid gevend!
Zoo ligt de vlaamsche koorenvloer,
komt lentemaand te wenden,
in 't vliesgewaad gelegwerkt, al-
derliefst en nergens tenden!

HEMELLAWERKE HEET GIJ

Hemellawerke heet gij, wakkere en
 snelgewiekte strale, die
 'k, uit het zaailand opgestegen,
 lijk nen vierpijl rijzen zie.

Striemen lichts ontlaat, en vonken,
 't vluchtend vierwerk; en zoo hoort
 me u ook vluchtend henentieren,
 als gij deur de wolken boort.

Hemellawerke, schoon van name en
 sprake zijt gij, maar uw kleed,
 't valt te grauwwich: is 't de reden
 dat men grijslawerke u heet?

Ben ik grauwwich, het is van zeilen,
 en van, altijd reisgezind,
 zoo de grauwwichdoekte schepen,
 heen te varen, vóór den wind.

Hemellawerke, grijslawerke,
 luchtleeuwewerke, hemelwaard,
 weg met u, ja, leeuwewerkt helder,
 op uw' hooge hemelvaart!

Zingt en zeilt maar, al te zelden
 hoore en zie 'k u, lieve; 't gaat
 beter hem, die vroeg en spade
 hoort u, ende gadeslaat.

Midden in Gods werken levend,
't gaat hem beter, achter 't land,
die u naziet, te elker stonde,
daar hij zaait en zeeuwt en plant.

Ach, om niet is 't, al te dikwijls,
dat gij dankend opwaards stijgt,
daar geen mensch en is dien 't aangaat,
of gij, schamele, zingt of zwijgt,

Horkt er niemand, ik zal horken,
wilt ge, in 't droevig tranendal,
mij vertroosten, hemellawerke; en
ziet ons niemand, God ziet 't al!

Hij zal zien en hij zal hooren,
hij, die vlerke en tale u gaf,
en die mij, in stad begraven,
wekken eens zal uit dit graf.

Dan verrijze ik, luchtleeuwerke;
zette ik zeil en vaar getroost
naar de hoogten, daar gij schouwend
eert den dagraad en den oost.

Naar de streken die mij wijzende
is uw' vlerke en uw geschal,
en van waar ik, vrij en veilig,
niet meer, niet meer neêr en zal.

BEEKSALA

Hier is de man
 uit Vlanderlan'
 met, om dienst te doene,
 beeksala,
 met beeksala, kersoene:
 't is 't beste groen, gelooft mij, dat
 van al dat groene is: koopt mij wat
 beeksala, beeksala!

Al volgeplukt,
 de mande drukt
 mij riemvaste op de leden;
 beeksala,
 vol beeksala, die, 'k heden
 gewied hebbe in den waterplach,
 aan 't werk wanneer 't nog donker was:
 beeksala, beeksala!

Met stok in d'hand,
 uit Vlanderland,
 zoo kome ik, en de walen,
 beeksala,
 die beeksala betalen,
 zij krijgen voor *parli, parla,*
 twee *soun*, twee bondtjes beeksala,
 beeksala, beeksala!

Van mage en bloed
 die krank is moet
 om, pille en pot gelaten,
 beeksala,

om beeksala, zal 't baten:
 zij drijft al de oude dampen uit,
 en kocht ge maar nen halven kluit
 beeksala, beeksala!

'k Ben uitverkocht,
 't is noene errocht,
 'k gevoel 't aan mijn geweten:
 beeksala,
 maar beeksala, om te eten...
 al met mijn moegekraaiden hals.
 kardoefels doen meer deugd mij als
 beeksala! beeksala!

Dan: op en weg,
Adieu, en 'k zeg:
 wel moge ulieden allen
 beeksala,
 mijn' beeksala bevallen!
 Zoo vare ik voort en kom ter week,
 al roepen door de waalsche streek:
 beeksala, beeksala!

HET LOCHTGEWELD ZIT VOL ONAARDSCHE VLAGEN

Het lochtgeweld zit vol onaardsche vlagen,
 die, buiende onverwachts, mij voor den boezem slaan
 en huiswaarts jagen,
 met halfgesmolten, vochte en vuile snee' belaan.

't Wiegske klaar, zoo vallen ze allen
 stille; en, na geen lang verbei,
 thuisgebracht van aver taver,
 ligt in elken nest een ei.

Nog een, nog een, nog een... och een
 musschennest halfvol, zoo 'k zie;
 en, dat worden musschen, tusschen
 hier en nog een weke of drie.

DE BOOMEN ZIEN ZWART

De boomen zien zwart, van de zwellende botten;
 o zonne, wanneer zal uw' macht, onbevaen,
 weêr 't springende blad, en de banden ontknotten,
 waarin 't twee drie maanden heeft houtvast gestaan?

Staat achter, o nijdig geweld van den winter;
 houdt af uwen vuist, in de botten begint er
 weêr vreugdiger pulsslag en leven te slaan.

De boomen ontwekken, zij zidderen, zij beven;
 zij striemen, dóór 't blauwe geluchte, onbekleed;
 doch staan ze als bewust schier en blij dat zij leven,
 lijk machtige reuzen, ten strijde bereed.

Staat achter, o nijdig geweld van den winter;
 uw rijk heeft een einde, in de boomen begint er
 weer hope te rijzen, weêr hulpe aan ons leed.

De boomen zien zwart, en hun' dreigende schachten
 staan veerdig en vrij, als de spere in de vuist
 eens ridders, het teeken ten storme te wachten:
 het klinke, en daar loopen zij henengedruischt!

Staat achter, o nijdig geweld van den winter;
 de boomen slaan uit, en zoo zaan herbegint er
 weêr blijdag gevierd te zijn. Wreede, verhuist!

'K EN HOOR U NOG NIET

'k En hoore u nog niet,
 o nachtegale, en
 de paaschzonne zit
     in 't oosten;
 waar blijft gij zoo lange,
 of hebt gij misschien
 vergeten van ons
     te troosten?

't En zomert, 't is waar,
 't en loovert, 't en lijdt
 geen bladtje nog uit
     de hagen:
 't zit ijs in den wind,
 't zit sneeuw in de lucht,
 't is stormen, dat 't doet,
     en vlagen.

Toch spreewt het en vinkt
 het luide, overal;
 de merelaan lacht
     en tatelt;

het muscht en het meest
 het koekoet, in 't hout;
 het zwaluwt en 't zwiert
 en 't swatelt.

Waar blijft hij zoo lang,
 de nachtegale; en
 vergeet hij van ons
 te troosten?
 't En zomert nog niet,
 maar zomeren zal 't:
 de Paaschzonne zit
 in 't oosten.

DE ZWARTE DOORENHAGEN

De zwarte doorenhagen, eindelijk eens,
 met jeugdig groen deurstoven,
 het blijde jaar beloven.

Nog onlangs, op den tuin, daar was het sneeuw,
 al dat mijne ooge ontmoette:
 nu bloeit en riekt hij zoete.

o Zomerdoorenhage, willekom;
 en, met den oostermorgen,
 laat weg de winterzorgen!

Komt, bouwt nu vogelnesten, blij genoeg,
 en wacht niet tot ter jaren,
 Gods vlugge harpenaren!

En hoore ik, eer de doorenhage bleust,
 en gloeiend hangt vol iepen,
 uw' kleene jongskes piepen!

Dan, wakker, oud- en jongen, in de lucht:
 te haast is allenthenen
 het blijde jaar verdwenen!

RECHTE NEERWAARTS

Rechte neêrwaards,
 ongelenigd,
 valt de sneeuw; die,
     blij noch blank,
 moze maakt en
 moze menigt,
 straten verre en
     uren lang.

Koud is 't, schoon de
 dagen langen;
 en de bijstere
     wolkenlucht
 houdt den mensch bij
 't vier gevangen,
 daar hij schaars de
     vlagen vlucht.

Zal 't dan nooit meer,
 moegeknezen,
 vrij, mijn hert, van
     kommer zijn?

Zal 't dan nooit meer
 uitgebezen,
 zal 't dan nooit meer
 zomer zijn?

Zonnekrachten,
 brandt en bluistert,
 breekt de ketenen,
     schendt het graf,
 daar ik zitte en,
 weggeduisterd,
 wachtte, och arme, uw'
     stralen af!

Kan 't niet helpen?
 Wil noch zal men
 nimmer luisteren
     naar mijn' stem...?
 „Hallelujah!”
 hoore ik galmen,
 „Christus rees: rijst
     meê met Hem.”

GEPOEFT, GEPAFT

Gepoeft, gepaft, ge'n hoort niet el,
 met wappers en met wissen fel,
 als smijten, slaan en buischen,
 dat beide uwe ooren ruischen,
     op vodde en lap en vuil tapijt,
     dat 't kuilt en wentelt wijd en zijd,
 van 't stof! De greppen zweren
 vervaarlijk, onder 't scheren

der groeve en fijne bezems, daar 't
gerokte volk meê henenvaart
de straten langs. Ze gieten,
bij heele en gansche vlieten!

Past op, en niet te bij en gaat,
gij heeren: heel dien waterstaat
en zult ge, of 't zal u rouwen,
niet stooren. Zwicht de vrouwen,
die heerschend met den bezem staan,
of seffens zal hun tonge gaan!

't En baat hier niet als vluchten
en, stille of luide, zuchten:

't Zij binnen of 't zij buiten huis,
geen vrijheid meer: 't is „groote kuisch!”
'k Ga ievers om een glaasken:
te naaste weke is 't Paaschen!

ZOO ELLENDIG ZIJN

Consummatum est!

Zoo ellendig zijn,
en geen zonneshijn
ooit mijn huis instralen;
nooit geen' asem halen,
dat 't geen wee en doet!
Roert mij hand of voet
iemand,... tieren! Willen
en niet kunnen stillen,
ai mij! deze pijn!
Ach! en... ach! en... ach! en... ach! en
zoo ellendig zijn!

Liever ware ik dood
 als, in stervensnood,
 zooveel duizend werven
 her end weder sterven
 zonder vrij te zijn,
 ai! van deze pijn:
 'k heb genoeg gebeten...
 'k wil het leste weten
 van dit daaglijksch brood!
 Ach! en... ach! en... ach! en... ach! en
 liever ware ik dood!

Wie en klaagde er niet?
 Was er ooit verdriet
 erger als het mijne?
 Was er immer pijn...
 „*Consummatum est!*”
 Een', aan 't kruis gevest,
 hoore ik tegenspreken,
 hoore ik zielebreken,
 in zijn stervenslied!
 Ach! en... ach! en... ach! en... ach! en
 Hij en klaagde niet!

PERELMOEDER

Margaritam.

Perelmoeder
 neêrgeronnen
 van den kruis, in
 uwen schoot

ligt de Peerle, en
 schijnt verwonnen,
 ach, zoo deerlijk,
 deur de dood!

Neen, verwinnaar
 en verrezen,
 droogt uw' tranen,
 uit het graf,
 na drie dagen,
 zal Hij wezen:
 legt uw' weemoeds-
 kleederen af!

Margaritam,
 in uw' handen
 draagt die Peerle, o
 Priester, gij:
 dat uw hert dan
 vrij van schanden,
 vrij van zonde en
 schulden zij!

PAASCHEN

Paaschen, Paaschen,
 luide klinke
 nu de slag van
 lerke en vinke,
 nu de stem van
 mensche en dier!
 Paaschen, Paaschen,
 wijdt het vier,

wijdt het licht en
 pint de lampen,
 laat den verschen
 wierook dampen:
 Hallelujah,
     't jok is af
 van de dood en
     van het graf!

Paaschen, Paaschen,
 opgestanden
 is de God, dien
 booze handen
 hadden aan het
     kruis gedaan:
 Paaschen, Paaschen.
     vrij voortaan,
 heeft Hij hout en
 steen en ijzer
 overwonnen,
 die, verrijzer,
 Hallelujah,
     één uit al,
 leeft en immer
     leven zal!

Paaschen, Paaschen,
 dwaze mannen
 dachten Hem in 't
 graf te spannen,
 met Pilatus'
     zegelmerk:
 Paaschen, Paaschen,
     ijdel werk,
 ijdel waken:

God almachtig
is verrezen,
eigenkrachtig,
Hallelujah,
    dóór den steen,
eer de zonne in
    't oosten scheen.

Paaschen, Paaschen,
luide klinke
nu de taal van
lerke en vinke,
nu de taal van
    mensche en dier!
Paaschen, Paaschen,
    wijdt het vier,
wijdt het licht en
spijs de lampen,
laat den blauwen
wierook dampen:
Hallelujah,
    God is groot:
overwinnaar
    van de dood!

WONNEMAAND

WANHAGEL IS HET WEERE

Wanhagel is het weêre,
en heet de Meie liegen;
    beloven deed het wel
    wanneer het, elken dag
vervroegende, in den dauw
en in de bladerwiegen,
    den blijden morgenglans
    der Meische zonne zag.

Wanhagel is het weêre,
en vliegen is 't en vlagen,
    van als het opengaat,
    des morgens, tot wanneer 't
des avonds, moegebuischt,
den noordschen hemelwagen
    zijn licht ontsteken ziet,
en dan te ruste keert.

Wanhagel is het weêre,
en... zal 't nog Meie wezen,
    alzo 't te wezen plag,
    nu jaren lang voorbij?

Wanneer zal 't Meie zijn,
 zoo 't Meie was voordezen;
 wanneer zal 't blommenmaand
 en Meie zijn voor mij?

Maria, schoonste blom
 des werelds, na veel stonden
 verbeidens, zijt gij eens
 geboren onbevlekt:
 castijdt den boozen wind,
 en houdt hem ingebonden:
 geen buien meer: en blad
 en blommen, herontwekt!

Dan zal men vóór uw beeld,
 met blomme en blad geladen,
 alear de zonne rijst,
 u komen, reine Maagd,
 bekennen hoe dat 't recht
 behoort, en is geraden,
 Maria, dat uw' naam
 de schoone Meie draagt!

DE ZWALUWE

Neen, vogelloos en blijft de blauwe lucht niet, ach
 gelijk hij al te lange en droeve weken bleef;
 als regen, slegge en sneeuw en kwade hagelslag
 't gevederte uit zijn' hooge en vrije velden dreef.
 De zwaluw, — waar vandaan hij komt en wete ik niet, —
 weêrom nu overal zijn' scherpe schichten ziet.

Hij wentelt dóór de lucht zijn aas zoo gulzig na,
 nu op, nu af, nu om, nu weg, nu weêrgericht,
 dat, volgende, ik vergeefs van verr' hem gade sla:
 tot dat hij, kort gekeerd en schier in 't aangezicht
 mij vliegend, henenbotst... alwaar hij zwemt voortaan,
 en 't blauwe laken meet, daarin de sterren staan.

Doch schielijk, van zoo hooge omleege ziende, valt
 en vaagt hij 't mugsken meê, dat op de Leye was
 aan 't wandelen, na de noen; hoe mager en hoe smal 't
 een bete zij. Dan dopt en spoelt hij in den plasch
 zijn herte: 't water ligt te lachen, en de lucht,
 eer 't uitgelachen heeft, is weêr hij ingevlucht.

o Wonderbarig beeld des zwaluws, ik beken
 mij machteloos om u, reisveerdig nagespoeid,
 te volgen, al te vast geveterd als ik ben,
 en immer vlerkeloos, aan 's werelds wiel geboeid:
 vaart wel gij; ik en kan, gekerkerd en geband,
 maar wenschen nog, eilaas, naar 't vrije Vaderland!

GELUW GROENE LEGERSCHAREN

Geluwgroene legerscharen,
 honderdduizend, waar vandaan
 zijt gij, vastgevoette blâren,
 komen op de boomen staan?

Nauwlijks heeft twee lentesonnen
 's werelds blijde onthaal begroet,
 of... wie zal 't getellen kunnen,
 't leger dat gij porren doet?

Werkzaam, onder 't machtig streelen
 van des morgens windgeweld,
 op de berken, op de abeelen
 zie 'k u, in 't gelid gesteld.

't Ruischt alom vol zware talen,
 't ruischt alom; en 't krijgsgebaar,
 stortende in de diepe dalen,
 dooft alle andere stemmen daar.

Waar vandaan zijt, al in 't blijde
 doek gekleed, gij krijgeren dan?
 Wie, die zulk een wereldwijde
 legervastheid voeden kan?

Zijt ge uit louter locht gesteven,
 zijt gij zonnestrallen teer,
 schielijk en van licht geweven,
 duizendwendig bladerenheer?

Zijt gij 't bloed en 't merg der boomen,
 't boomzijn zelve, of anders iet
 onbekend, dat uit wil stroomen,
 al zoo zaan 't de zonne ziet?

Zijt gij... Uwe ontelbaarheden
 staan het stormend volk gelijk,
 strijdbaar in 't bezit getreden
 van des Winters koninkrijk!

Nutloos, in zijn' zware ellenden,
 heeft het land om hulp gewacht:
 komt en stoort des vijands benden,
 velt hem voor uw' legermacht.

Breekt zijn' bergsteê, slaat zijn' riddersen
 scheurt zijn' vanen: roept en tiert
 dat de verste velden zidderen
 van 't geruchte: zegeviert!

Vluchten moet hij weg; verwonnen,
 wapenloos en wepel, gaan
 zitten waar' in 't ijs geronnen,
 onbewoond, zijn' steden staan.

Ruischt dan maar, gij legerscharen;
 zingt en trommelt overluid,
 zegevolle zomerblâren:
 morgen is de winter uit.

DEN HEELN NACHT

Den heelen nacht, zoo zat hij mij
 te malen en te melden,
 als zinneloos, zijn herteleed,
 de nuchtere nachtegaal.
 Wat is 't dat hem de vogelen van
 zijn wederhelft vertelden?
 Of zijt gij bij de menschen maar
 bekend, o lastertaal?

Zijn slapen liet hij. Vruchteloos
 is 't donker, en zijn ze allen
 te rust nu: mannen, vrouwen, vo-
 gels, dieren, muggen, bië'n;

hij waakt, en laat zijn' toovertonge
 erbarmelijk ontvallen
 zijn deernisse. Of, wat roert hem? Is 't
 zijn ballingschap, misschien?

Is 't land alwaar hij *bulbul* heet
 hem liever? Zijn de blâren
 niet groen genoeg; de geuren al
 te onsmakelijk entwaar?
 Kan 't bloeien dat ons Vlanderen pint
 den glans niet evenaren
 van 't overprachtig oosten, en
 de roozeboomen daar?

En, eet hij niet? Hoe leeft hij? Of,
 hoe kan hij zonder staken,
 van eer het daglicht henengaat
 tot 's morgens, in den gloed
 des middags, immer nuchtersmonds,
 volzingen en volwaken
 den tijd, dat 't menschdom ruste, eilaas,
 en spijsze zoeken moet?

o Zielenbrand! o Nachtegaal!
 o Zanger, die zijt boven
 alle andere wezens, gij, van God
 ten voorbeelde ons gesteld;
 och ware mij het leven, al
 van nu, om Hem te loven,
 en vrij van al dat lijf is, ar-
 men balling, toegeteld!

CANTECLAAR

Gekamde koning Canteclaar
 hoe geren zie 'k u komen daar,
     gestapt zoo edeldrachtig
 als Alexander, Attila
 of Karloman zijn' wederga:
     heel keizerlijk almachtig;

Gij kraait, terwijl ge uw' vlerken slaat,
 en 't stemgeluid dat henengaat,
     uit uwen hals gedreven,
 herwekt het slapend menschendom,
 het boodschapt hem den dag weêrom,
     den dag, het licht, en 't leven.

Uw' vonkelende ooge, uw' rooden kam,
 een laaiend beeld van vier en vlam,
     uw' zwakken steert, uw' spooren,
 uwe om end om geglimde borst,
 uw strijdbaarheid, uw' zegedorst,
     uw' stem, zoo schoon om hooren...

wie is er die dat al beschrijft,
 die, heel in woord en taal gelijfd,
     doet leven u en waken?
 Wie is er? Anders geen als gij,
 heer Canteclaar, die machtig zij
     uw evenbeeld te maken.

Vaart wel dan: ik ontgeef 't mij, en
 'k wil weten dat ik verre ben
     bij u voortaan ten onderen;
 gij hebt, o haan, den prijs behaald,
 kraait koning nu, en zegepraalt,
     en laat mij zwijgend wonderen!

O WILDE EN ONVERVALSCHE PRACHT

Alre creature sake ende yersticheit
Ruusbrouck. Bruloft, bl. 108.

o Wilde en onvervalsche pracht
 der blommen, langs den watergracht!

Hoe geren zie 'k u, aangedaan
 zoo God 't geliefde, in 't water staan!

Geboren, arg- en schuldeloos,
 daar God u eens te willen koos,

daar staat ge: en, in den zonneschijn,
 al dat gij doet is blomme zijn!

't Is wezen, 't geen mijne ooge aanziet,
 't is waarheid, en ge'n dobbelt niet;

en die door u mijn hert verblijdt
 is enkel, zoo gij enkel zijt!

Hoe stille is 't! 't En verwaait med al
 geen bladtje, dat ons stooren zal;

geen rimpelken in 't lief gelaat
des waters, dat vol blommen staat;

geen wind, geen woord: rondom gespreid,
al schaduwe, al stilzwijgendheid!

Dan, diepe, diepe in 't water, blauwt,
half groen geblest, de hemelvaut;

en, priemend' hier en daar vergaat
een langgesponnen zonedraad.

Hoe eerbaar, edel, schoone en fijn
kan toch eene enkele blomme zijn,

die, al med eens, en zorgloos, uit
de hand van heuren Schepper spruit!

Door Hem, en door geen menschenhand,
lag hier een nederig zaad geplant;

door Hem, op dezen oogenblik,
ontlook het, en dien troost heb ik,

dat, blomme, gij mij bidden doet,
en wezen zoo ik wezen moet:

aanschouwende en bevroedende in
elk uiterste einde 't oorbegijn,

den grond van alles; meer gezeid,
maar nog niet al: Gods eerstigheid!

DE NACHTEGALE

Waar zit die heldere zanger, dien
 ik hooren kan en zelden zien,
     in 't loof geborgen,
 dees blijden Meidagmorgen?

Hij klinkt alom de vogels dood,
 bij zijnder kelen wondergroot'
     en felle slagen,
 in bosschen en in hagen.

Waar zit hij? Neen, 'k en vind hem niet,
 Maar 'k hoore, 'k hoore, 'k hoore een lied
     hem lustig weven:
 het kettert in de dreven.

Zoo zit en zingt er menig man,
 vroegmorgens op 't getouwe, om, van
     goên drom, te maken
 langlijdend lijwaadlaken.

De wever zingt, zijn' webbe deunt;
 de la klabakt, 't getouwe dreunt:
     en lijzig varen
 de spoelen heen, in 't garen.

Zoo zit er, in den zomer zoel,
 een, werpende, op den weverstoel
     van groene blâren,
 zijn duizendverwig garen.

Wat is hij: mensche of dier of wat?
 Vol zoetheid, is 't een wierookvat,
     daar Engelenhanden,
 onzichtbaar, reuke in branden?

Wat is hij? 't Is een wekkerspel,
 vol tanden fijn, vol snaren fel,
     vol wakkere monden
 van sprekend goud, gebonden.

Hij is... daar ik niet aan en kan,
 een' sparke viers, een' boodschap van
     veel hooger' daken
 als waarder menschen waken.

Horkt! Langzaam, luide en lief getaald,
 hoe diep' hij lust en leven haalt,
     als uit de gronden
 van duizend orgelmonden!

Nu piept hij fijn, nu roept hij luid';
 en 't zijpzapt hem ter kelen uit,
     lijk waterbellen,
 die van de daken rellen.

Geteld, nu tokt zijn taalgetik,
 als ware 't op een marbelstik,
     dat perelkransen,
 van 't snoer gevallen, dansen.

Geen vogel of hij weet zijn lied,
 zijn' leise en al zijn stemgebied,
     bij zijnder talen,
 nauwkeurig af te malen.

't En deert mij niet, hoe oud gedaagd,
 dat hij den zangprijs henendraagt,
     en, vogel schoone,
 mij rooft de dichterkroone!

Want mensche en heeft u nooit verstaan,
 noch al uw' rijkdom recht gedaan,
     o wondere tale
 van koning Nachtegale!

GEBENEDIJD ZIJT GIJ

Gebenedijd zijt gij
 en onder al de vrouwen,
     't zij wien of waar dat 't zij,
 eerbiedig aan te schouwen;
     o Moeder Maagd,
     die Jesus draagt:
 eerbiedig aan te schouwen!

Gebenedijd zijt gij,
 vóór eeuwen uitverkoren,
     gij Moeder, ook van mij,
 daar God is uit geboren;
     o Moeder Maagd,
     die Jesus draagt:
 daar God is uit geboren.

Gebenedijd zijt gij,
 en zalig zal 't u nomen,
 dat is, van verre en bij,
 uit Adam eens gekomen;
 o Moeder Maagd,
 die Jesus draagt:
 uit Adam eens gekomen!

Gebenedijd zijt gij:
 naast u en is er geene
 van zonde en schulden vrij,
 o onbevleete alleene;
 o Moeder Maagd,
 die Jesus draagt:
 o onbevleete, alleene!

Gebenedijd zijt gij
 en boven u geprezen
 moet God alleen, moet Hij,
 de vrucht uws lichaams, wezen;
 o Moeder Maagd,
 die Jesus draagt:
 de vrucht uws lichaams, wezen.

Gebenedijd zijt gij,
 o, toevlucht van ons allen,
 in zonde en slavernij
 en laat ons niet hervallen:
 o Moeder Maagd,
 die Jesus draagt:
 en laat ons niet hervallen!

Gebenedijd zijt gij;
 de dood komt aangedreven,
 o Moeder maakt ons blij,
 na dit, in 't ander leven!
 o Moeder Maagd,
 die Jesus draagt:
 na dit, in 't ander leven!

DE MEIMAAND IN ZIJN BLIJ GEWAAD

De Meimaand, in zijn blij gewaad,
 weêr overal te blinken staat,
 vol groene en versche blaren;
 o mensch, wat zal 't hierboven zijn,
 wat zal 't in 's hemels hoven zijn?
 Dat zal u, zal u varen!

Vergeet toch uwen Schepper niet,
 als g' hier zijn' schoone Meimaand ziet,
 en tracht Hem niet te onteeren,
 in woord of werk, 't zij vroeg of laat,
 maar peist hoe dat 't hierboven gaat,
 in 't eeuwig huis des Heeren!

't En duurt hier niets, hoe lief en schoon
 't mag heeten; maar, de hemelkroon
 zal nimmermeer verslenzen:
 verdient dan dat gij hebben meug't
 des hemels onverwelkte vreugd,
 ver boven de aardsche grenzen!

Verdient, die oud of jong nu zijt,
 en hier een stonde lang verblijdt
 uw arem sterflijk herte,
 dat 't geen gij doet of laat nadien
 u altijd moge blijven blijen,
 en dat 't u nooit en smerte!

O B L O M M E

o Blomme, die aan niets en hangt,
 of niets bijkans, te blinken,
 hoe geren zie 'k uw' lieven tak
 tot mij, als ware 't, zinken!

o Zoete, zoete blommen, laat
 uit ieder van uw' kelken
 een dropken mij genieten en
 dan moget gij verwelken.

o Blomme, zoete blomme, kort
 is 't leven van ons beiden:
 ge 'n bloeit nog maar, ge 'n blinkt nog maar
 eene ure, en... 't is al scheiden.

GEKLAUTERD LANGS NEN TERRUWSTAAL

Emberiza schœniclus.

Geklauterd langs nen terruwstaal,
 wat voert ge een lieve vogeltaal,
 't zij mussche of vinke,

't zij wiens gevlerkte keel mij nu in de ooren klinke,
van uit het koorenveld!

'k Verkenne u nauwe, in 't groen der terwe,
aan 't grauwwijn van uw' vederverwe
en aan uw stemgeweld,

dat prazelt, ongelijk de nachtegaalsche galmen,
al op- en nedergaan, bij 't buigen van de halmen.

Wat zijt gij, pluimgediert,
dat blij den Meie viert,

en mij verzet, terwijl voorbijgetreden,
ik vare door den waai van 's zomers lustigheden?

Wat zijt ge, onzichtbaar schier, doch wonderlijk gewrocht
van Gods almachtigheid, dat, levende in de locht,
geen' enkelen droeven stap en moet op de aarde stellen,
maar hangt en wipt en waait, al aan de winden tellen
hoe blij gij zijt?

Och, ware ik half zoo vlugge en in den Mei verblijd;
en moest ik niet gedaan, met scherp u nagekeken,
dit onvoltooid gedicht tot 's Heeren lof te spreken!

GLYCINE

Glycine, 'k vroeg mij dikwijls hoe,
geplant al menig jaren,
gij blaren, schoone blaren droegt,
en immer schoone blaren.

Geen blommen ooit, geen enkelen tak,
hoe nauwe ik had gekeken,
en zag ik eens, eer, gister vroeg,
mij 't vraagstuk is gebleken.

Ik keek van onder op naar u!
 Eilaas, ik keek om nieten:
 ter zonne bloeit gij opwaards heen,
 en zij mocht u genieten!

Glycine neen 'k en kende noch
 'k en ried uw bloeiend wonder:
 al boven bloeit gij, God ter eere,
 en ik, ik keek al onder!

ZOO NET ALS NIEUWE SNEE

Zoo net als nieuwe snee,
 zoo zuiver als eene ooge;
 gelijk de sterren staan
 en blinken, daar omhooge;
 zoo is, o Moedermaagd,
 uw' schoonheid, al en heel,
 die in onze oude schuld
 noch dere en hadt noch deel.

Gelukkig menschdom, in
 den eersten mensch geschonden,
 dat uw geboorterecht
 in haar hebt weêrgevonden,
 die, door de hand van God
 uit Adam voorbereid,
 de zuivere zetel wierd
 van zijne aanbidlijkheid.

Zij dankend duizendmaal
 uw' zoete naam geprezen,
 o gij, die schepsel mocht
 en 's Scheppers moeder wezen;
 o gij, die onzen stam,
 zoo deerlijk neêrgeveld,
 gerecht, geridderd hebt
 en in zijne eer' hersteld!

o Hemelkoningin,
 des werelds groote Vrouwe,
 wat ben ik, u gesteld
 ter zijden? Hoe betrouwe
 mijne oogen ik op u,
 die als de zonne zijt,
 één' loutere zuiverheid,
 die mij in 't donker smijft!

En, kander ievers iets
 hun lief zijn, hun behagen
 die u ten dienste staan;
 die in 't geheugen dragen
 al uw' beminlijkheên?
 Maria, vrank en vrij,
 die de alderschoonste zijt,
 aanveerdt mijn herte, gij!

Bewaart het zonder last,
 bewaart het zonder leugen,
 en laat mij, 't gene alleen
 alsnu Gods Engelen meugen,
 met die, door u geleid,
 den hoogen throon bijstaan,
 u hopen eeuwig eens,
 daar God is, ga te slaan.

Magnificat zal ook
dan, uit mijn herte ontsprongen,
weêrgalmen, zoo 't weleer
uw' reïne lippen zongen.

Magnificat! Gegroet
Maria weest; en 't woord
uws lofzangs, love 't God,
zoo nu, zoo immer voort!

O EERDENTROOST

o Eerdentroost, gebloeide blommen,
hoe kommen
die blijdzame oogen, alzoo zaan
als 't zomer is, op al de struiken
te ontluiken,
en mij beziende ga te slaan?

Daar is iets in, dat ik te vragen
wil wagen,
en dat ik geerne af u vernam;
daar velen zijn die niet en roeken,
of zoeken
naar 't geen hen blijdt, van waar het kwam!

Daar leeft toch Een, die mijn' twee oogen
u toogen,
gebloeide blommen, wilde; en 't is
Hem een' genoegte als ik genegen
Hem zegen,
en ben genietende u, gewis!

Of, is 't al blinde nacht en logen,
't vermogen,
dat in mij waakt en, waarheidziek,
mij laaft en lescht? Ach neen 't? Genezen
wil wezen
die grondelooze graagte die 'k,

o God, van U gescheiden, drage;
en 'k vrage
opdat ge mij, voortaan, o Heer,
eens ruste en vrede en weêr dat leven
wilt geven,
dat leven is, en U genieten, immermeer!

KORTRIJK, 7. 10. '91.

DE NACHTEGALEN KLINKEN

De nachtegale klinken,
en 't licht doet overal
de bladerholten blinken,
tienduizend in getal.

De verschgekruide boomen,
ze staan al in den Mei,
te dampen en te doomen,
zoo geurig en zoo vei.

o Zoele Mei, waaromme
en lijdt gij maar zoo lang?
Hoe blijft uw blad, uw' blomme
zoo korten tijd in zwang?

Zoo gij, zoo is ons leven,
 hoe lang het zij van duur,
 het staat alzoo geschreven,
 een maand, een dag, een uur.

Een uurke, en zonder zorgen,
 ach, ware 't mij, o God,
 gelijk den Meidagmorgen,
 vol zuiver zielgenot!

Doch neen, daar valt te vechten,
 geen vrede, geen verbei,
 tot dat het, wapenknechten,
 eens eeuwig worde Mei!

DE BRUILOFTKLOKKE LUIDT

De bruiloftklokke luidt, de kranzen zijn gewonden;
 komt allen, jonge liën en meiden, toegestroomd,
 aanhoort den bruiloftzang, den lofzang versch gevonden,
 ter eere van de Bruid en die haar halen kooft,
 Ze stond gelijk een blom, ontloken, en de winden
 verspreidden overal den zoeten geur van haar:
 „Wie zal de plukker zijn, wie zal de schoone vinden,
 wie, wie,” zei iedereen, „wie wordt heur wederpaar?”

De morgenzonne kwam zoo dikwijls haar begroeten,
 en strooide verschen dauw omtrent den blommenstaal:
 de lichtgevlerkte wind kwam wentelen voor heur' voeten,
 en 's nachts zong heur in slaap de wondere nachtegaal;

de wouter, los en licht, in 't zonnevier al spelen,
 betrachtte heen en weêr heur' heldere lieflijkheên;
 en 't lam, de wei gewend, kwam ook een oogske stelen,
 voorzichtig, en door 't gers, de blomme nagetreên.

Geen een die immer mocht de aandachtigheid verwekken,
 't zij vogel, wind, of wat omtrent de blomme kwam;
 geen een die immer mocht heure oogen zijwaards trekken,
 geen een was willekom den edelen, blijden stam;
 hij bloeide onaangeraakt, zoo God hem had geschapen;
 en God alleen, tot nu, als Meester, Hij alleen,
 mocht van dat bloeiend rijs de nuchtere schoonheid rapen,
 die aan den Schepper zelf behoorde, en anders geen.

Toch moest ook Gods bestier en 't albermhertig willen,
 eer Hij den hemel met heur' schoonheid sieren zou,
 een zuchtend herte met verdiende ruste stillen,
 dat immer bad tot Hem, en zat en zuchtte in rouw;
 om één ontbreken was 't, dat zou in twee gelieven
 één enkel lievend, één volständig leven doen
 herworden; 't Vlaamsche volk van kind en kroost gerieven,
 en 't maaien van den tijd met jeugdig gers vergoên.

Daar was zulk een alleen, uit duizenden gekoren
 voor haar, en zij voor hem; God wilde 't zoo, hij zou,
 gelukkiger als een van al die zijn geboren,
 de bruijom zijn van zulk een weêrgalooze vrouw:
 hij zou, van haar gekend, g'eerbiedigd, en geprezen,
 allengskens, onder Gods geleide, binnengaan
 in 't zielenheiligdom van heur eerweerdig wezen,
 en vast als eene rotse in heure liefde staan!

De bruiloftklokke luidt, de banden zijn gebonden,
 de gouden ring omvangt twee herten: ruimt de baan,
 strooit blommen in den weg, en viert de hooge stonden:
 wie weet, wie voelt er niet, hoe blij hun' herten slaan?
 't Is hemelsch hun geluk, en, raakt hun lijzig treden
 het stof nog aan, waarin hun voet zijn speur verblendt,
 't is wonder, want nu zijn twee halve menschlijkheden,
 maar één meer, door Gods hand en zegel saamgeprent!

De bruiloftklokke luidt, de bruiloftstemme klinke,
 door gansch het blij getal van 't oude en 't jonge diet;
 die oud is kome jong, elks tranende ooge blinke,
 elk zinge weenend meê in 't vroolijk wonnelied!
 Gij, arme bedelaar, zijt rijk nu, recht uw' leden;
 gij, werkman, rust een' stonde en schouwt uw' vader aan;
 bemint hem tweemaal nu, want tweemaal ziet gij, heden,
 den waren werkmansvriend in zijne vrouw daar staan.

Hij leve dan met haar en zij met hem! Zij leven,
 bevrijd van ongemak, gedoornhaagd om end om,
 als met een levend park, onwrikbaar saamgedreven,
 door liefde en dankbaarheid, tot éenen menschendrom!
 Elk roepe: „Weg van hier, laat vrij het kind van Lokeren,
 laat vrij het lieve paar, verfoeide menschendwang;
 weg, vrienden niet, maar weg, gij valsche volksopstokeren,
 en leve 's werkmans vriend, het kind van Lokeren lang!”

DE BLOMMEN ZIJN BESCHAAMD

Die blommen zijn beschaamd
 omdat, eilaas, zij moeten
 verslenzen, zalig paar,
 en sterven voor uw' voeten:

doet zelve 't geen zij niet
 en kunnen: wast en groeit,
 zoo schoone als blommen, maar
 zoo licht niet uitgebloeid!

DE NAVOND KOMT ZOO STIL

De navond komt zoo stil, zoo stil,
 zoo traagzaam aangetreden,
 dat geen en weet, wanneer de dag
 of waar hij is geleden.
 't Is avond, stille... en, mij omtrent,
 is iets, of iemand, onbekend,
 die, zachtjes mij beroerend, zegt:
 „'t Is avond en 't is rustens recht.”

De boomen dragen gansch de locht
 vol groen, nog onbestoven;
 en 'k zie, zoo dicht hun' blaren staan,
 nog nauwlijks deur de hoven;
 'k en hoore niets, al om end om,
 van 't zoetgekeelde vogelendom,
 't en zij, het donker loof beneên.
 den nachtegaal zijne avondbeên.

Hij zingt! Ach, wist hij zelf hoe schoon
 hij zingt! Het is onwetend,
 dat zingend hij mijne ooren boeit,
 en aan zijn kele ketent.
 Ach wist hij 't gene ik wetend ben:
 dat dankbaar ik toch wete en ken
 wie hem zijn' tale, en mij daaraf
 't genoeg en 't genieten, gaf!

Hoe lieflijk zingt hij! Maar, wat hoor
eensgangs ik ginder gekken?
Wat is 't, dat her end weder her
verergerend gerrebekken?
Och, vorschenvolk, in 't waterwied,
houdt op! En stoort de stilte niet:
laat hooren mij dat leutig slaan...
en, kwelgediert, houdt op voortaan!

Hebt daar!...Het speit, den steen rondom,
en, uitgestrekter schenen,
zijn al de vorschen, diepe in 't goor,
in 't zwijgend goor verdwenen!...
Eilaas, de nacht en 't donker zijn
bezitten nu den zanger mijn:
noch nachtegaal, noch ruit noch muilt,
en hoore ik meer... 't is uit, 't is uit!

ZOMERMAAND

GROENGEMEIDE BOOMEN

Groengemeide boomen, boven
mij, daarin den Heere loven
duizend vogelen, klinkend klaar,
op hun dappere tongensnaar!

Wel, wat zijt gij zoet om hooren,
zoet om zien, gij vogelchooren,
die daar wipt en, onvervaard,
woont in 't blijde boomgevaart!

GEKWETST EN MOE GELEDEN

Gekwetst en moe geleden,
zoo kniele ik hier, beneden
uw heilig Herte, o Heer;
dat, met veel hooger teeken
als menschenoogen reeken,
verbeeldt uw liefde teer.

Ach, roekelooze lieden
 miskenden en verrieden
 o Heere, uw' liefde groot,
 al zoekende, ongevonden,
 in putten zonder gronden,
 om hulpe in hunnen nood.

Gij gingt ze minzaam tegen,
 gij weest hun, toegenegen,
 den weg en zeidt: o Gij
 die zucht en zit genepen
 in 's werelds kwade grepen,
 komt, stelt uw herte op mij!

Ik ben 't, die heb geleden,
 gewrocht voor u, gestreden;
 ik ben 't geslachte Lam;
 ik ben 't, die al uw' banden,
 uw' zonden en uw' schanden
 op mijne schouderen nam.

Uit liefde, uit mededoogen,
 ik liet, vóór aller oogen,
 mij vangen, spannen, slaan;
 ik stierf!... Waar is de herder,
 de vader, die ooit verder
 zijn hert' heeft laten gaan?

En, zult gij, herteloozen,
 bedrogen door den boözen
 verleider, nu nog niet
 dien afgrond kennen leeren,
 dien hertebrand des Heeren,
 dien gij hier blaken ziet?

Is 't al om niet, verloren,
 dat ik voor u geboren,
     gestorven, weêr verrees;
 en, om uw' ziel te laven,
 ver boven alle gaven,
     mijn heilig herte u wees?

Komt, herte om hert' gegeven,
 met mij in liefde leven,
     en sterven, onvervaard;
 leert 's werelds rijk verachten
 en heft, uit al uw' krachten,
     uw herte hemelwaard!

Daar zal eens, moe geleden,
 geballingd en gestreden,
     uw herte, vrij voortaan
 van de al te zware ellenden
 des werelds, zonder enden
     in vrede ook rusten gaan!

SCHOONE CASTANJEN

Schoone castanjen, hoe blijde is uw groen,
 vol sneeuw witte keerskens gesteken;
 ze blinken, ze bloeien, ze dansen, ze doen
 hun' dienaar, ootmoedig geweken
 voor 't waaien van 't windtje, dat op en dat neêr,
 voor 't waaien van 't windtje, dat weg en dat weêr
 komt wandelende over uwe takken gegaan,

noch stille en laat staan
 geen een van uw wentelende blaren!
 Schoone castanjen, hoe blijde is uw groen,
 één zee is 't, vol zadgroene baren!

DE V L I E G E

[1883]

o Gij dikke, welgekleede, welgevoede
 vliege, die
 'k daar zoo dikkens, om end weder om mij,
 hoore en zie
 vliegen, varen, vederen, ruischen, in den
 zonnestraal,
 met uw' ronkend-, hoog- en leeggevooisde
 vedertaal!

Ha, 'k en kenne niemand die u ooit ééne arme
 reke of twee
 heeft geschonken, schoon gij zingt en immer
 zongt, alreê
 ruim zoo lange als merelaan, of meeze, of
 nachtegaal,
 ruim zoo schoone allichte als honingbie- en
 krekeltaal.

o Gij dikke, weltevreden, welgezinde
 snaartrompet,
 nooit en zag ik of en hoorde ik uwe
 vlerken, net
 lijk twee glazen ruitjes, daverende, 't zij
 late of vroeg,
 of 't was helder zomerweder, en de
 zonne loech!

o Gij aardig dierken, 'k wou dat ik, zoo wel als
 alle mensch,
 zoo gij schijnt te hebben, had mijn herte en
 wille en wensch,
 en dat ge ons, al ronken in den mooien
 zonneschijn,
 wist den weg te wijzen naar 't gestadig
 blijde zijn!

GLYCINE

Bereukwerkt en berijkt door
 uw geurig rankgewas,
 vol blauw-halfwitte blommen en
 vol blaren, groene als gras,
 is 't 's zomers mij onzeglijk, hoe 't
 mij deugd doet u te zien,
 bezocht van de edele zonne en van
 de nooit vernoegde bien;
 Des avonds als 't al stille is, en
 de vogels slapen gaan,
 daar zou 'k een ure droomend en
 u wakend blijven staan;
 dan zwelge ik in mijn' longeren uw'
 zoo fijn gekruide locht,
 en ééne is ons de zoetheid van
 den zelfsten ademtocht.
 Des nuchtends geeft de zonne, eer ze al
 heur' krachten daveren doet,
 u, luchtige glycine, en mij,
 den eersten morgengroet;

en 's middags ben ik blij nog in,
 't geheugen van de pracht
 des morgens, en in 't langen naar
 de zoetheid van den nacht.

WAT HANGT GIJ DAAR TE PRATEN

Wat hangt gij daar te praten
 aan die blomme, o bruine bie;
 waarop, waaruit, waarover
 ik u ronken hoore en zie?

Gij zijt er met uw' neuze en
 met uw' tonge al ingegaan;
 gij hebt eraan geroken
 en van alles aan gedaan,
 daarom, daarin, daarover,
 op uw' vlerken alle twee:

ik wonder hoe die blomme u
 laat geworden, zoo ter lee!

Och, ware ik in heur' plaatse, ik
 hiet u varen, en ik sloot
 zoo seffens al dat werk, al
 dat geruchte uit mijnen schoot,
 en 'k...: „Rap, uit mijnen weg en
 uit mijn zonne, dat ik zie:

houdt op, en laat mij werken,
 of ik strale u!” zei de bie.

DE WIEDSTERS

Ze lagen op het stik,
 terwijl de mannen kozen;
     ze trokken strange aan 't wied,
     met herte en hand te gaër;
 ze speurden naar de lucht,
 die, waar' 't dat zij verlozen,
     zou treuren, dachten ze, en
     't was helder zonneklaar.

Ze lagen op het stik,
 en wachtten naar de klanken
     der klokke: 't was gezeid,
     het ging triomphe slaan;
 ze zagen al vergeefs
 den langen kruidag kranken,
     en immer sprakeloos
     den ouden torre staan.

„'t Is nu!” De vesperklok,
 gewend aan heure stonden,
     gaat op: „'t Is nu, 't is nu,
     viva!” zoo roepen ze. Ei,
 de vesperklokke zwijgt,
 en twintig wiedstermonden
     verkroppen hun geluk
     en hun triumphgeschrei.

Ze lagen op het stik,
 en wieden. Kan het wezen
     dat 't geen triomphe en is,
     als zij, zoo een zoo al,

van 's morgens vóór den dag,
 aan 't Onze-Vader lezen
 en 't wieden op het land,
 betrouwden: 't moet en 't zal?

Geen diepgetoonde klok,
 geen klakke-omhoogeschijveren;
 geen roepen hier en daar
 van boden welgemoed:
 „Viva, de dag is ons!”
 geen loopen, geen wedijveren
 van elk die 't eerste nieuws,
 't zij wien ook, weten doet.

Geen teekens, en toch hoop
 nog hope en altijd hopen!
 Eilaas, vergeefs vandage,
 o wiesters op het stik;
 vandage en is het niet
 dat, mat- en moegekropen,
 gij nessen zult aan 't nieuws
 uw' blijden oogenblik!

't Zit onkruid in de stad,
 en, om het uit te wieden
 en zijt gij niet bekwaam:
 Gods hand alleen daartoe
 is machtig: en 't en zal
 vandage niet geschieden,
 want nog en is het hert
 van God niet wachters moe.

„Laat wassen,” zegt Hij, „tot
 den oeste toe, en zwarten
 de grijmtauwe in de vrucht;

gij mocht het edel graan
en 't ingezaaide kruid
al uit der eerden scharten:
laat tot den oeste toe
het kruid en 't kooren staan!

Dan zult gij 't oesten en,
verschee'n de schooven kiezend,
de goede al eenen kant
vergaderen; en toen
al 't opgebonden kruid,
geen enkel haar verliezend,
verbranden op nen hoop,
en al te niete doen."

Dan, wiesters op het stik,
vertroost u en blijft hopen;
betrouwt, het kwade kruid
aan 't weren: toch wel eens
komt zegen uit Gods hand
en u in 't hert gedropen,
en wisselt in triumph
en droefheid uws geweens!

Dan zal 't triomphe zijn,
dan zal 't triomphe blijven,
als God wilt, en als die
Hem tegenwilt eens ziet
dat niets weêrstaan en kan
aan God, van al 't bedrijven
des menschen, die daar is
bij God als waar' hij niet!

O BROOZE LEVENDHEID

Pieris Brassicæ, Linn.

o Brooze levendheid, die 'k, op uw' vlugge vlerken,
 zie wikkelen over 't gers en om de roozenperken,
     des middags, in den laai der zoelste zomerlocht;
 hoe neerstig schijnt ge mij, onschuldig en onschamel,
 te zoeken even zeer de lelie en den bramel,
     op uwen wandeltocht!

Gij wentelt alleszins, onvolgbaar bij der ooge,
 omhoog, omleege nu, nu wederom omhoog;
     en, valt ge op eene blom, met beide uw' vlerken toe,
 nog nauwlijks hebt ge een zeupke uit haren kelk gezopen,
 of weêrom op de vlucht, met beide uw' vlerken open,
     zoo schijnt ge uw' ruste al moe.

Eenvoudiglijk gekleed, in deugdzaam witten drachte,
 veel anderen ongelijk, die edel van geslachte,
     vol goud en perlen gaan, en diamantgestrooi;
 zoo zie 'k u zelden eens of ooit, om uwe verven,
 gevangen en doorstekt, ellendiglijk bederven,
     in eene vlinderkooi.

Gewapend noch gestraald en zijn uw' teêre leden,
 g'en draagt geen' degen, geen' geschubde uitwendigheden;
     en, volgt de vijand u, och arme, in stervensnood,
 en durft ge nauwlijks, ach, onweerbaar en met listen,
 uw leven sprakeloos en vluchtend hem betwisten:
     één nepe, en gij zijt dood!

Uw leven! schaars is 't, op nen zomerdag, geboren,
 of 't is u reeds geroofd, ontweldigd en verloren;
     gij laat het, onbeweend; gij sterft, gij valt, gij ligt,
 gelijk een blommenblad gevallen; en te vinden
 en zijt gij, 's anderdags, in 't spelen van de winden,
     op 's aardrijks aangezicht.

Noch stervend zelve en laat ge in 's vijands booze handen
 geen strale, geen vergif, als wederwrake branden,
     zoo bie en hursel doen: gij sterft, en, doodgegaan,
 en hebt gij, doende 't geen de Heere u hiet verrichten,
 niet anders uitgewrocht als uw' geringe plichten,
     en niemand kwaad gedaan.

o Tijloos vogelken, hoe geerne zie 'k u loopen,
 en met uw zoet gekoos der blommen zoetheid koopen,
     aan 't werk den halven dag, dien God u leven laat;
 aan 't wikkelen om end om de blankgebloeide perken,
 gij zelve een' blom' gelijk, die, op twee witte vlerken,
     heur' zusteren zoeken gaat.

Gij, onstandvastigheid, zijt vaster in uw' wegen
 als menig menschen zijn, die u te schelden plegen;
     en die, gedachtenloos u ziende, niet en zien
 den raad van die u miek! Welaan laat mij u wraken,
 en, schepselke, in uw' naam, laat deze onvaste reken
     Gods vastheid hulde biën!

ALS GE NAAR HET KOOREN LUISTERT

Als ge naar het kooren luistert,
     dat nu op- nu nedergaat;
 daar een' zwepe wind in snuistert,
     dat de lieve zonne baadt;

neen, 't en kan geen' snare talen,
 die zoo zoete om hooren is
 als 't gerep der roggestalen,
 als 't geroer van 't kooren is.

't Vaart een fijn gelispeld leven
 deur de toppen, altemaal;
 daar de diepere stammen beven,
 deunende als een' dondertaal.

Hel en duister, lijze en luide,
 mingelmangelt, in de lucht,
 't ruischen van de groengekruide,
 grauwgetopte koorenvrucht.

Drijft 1) dan maar, gij dunne staven,
 die den landman 't leven wint;
 laat de zonne uw' lenden laven
 zoetjes, en den zomerwind!

Hei, daar valt er volk te peerde,
 losgetoomd, in 't veie groen;
 donker diept het neêr naar de eerde,
 zoo in zee de schepen doen.

Volgende elk den andere, varen
 ze, elk gevolgd, in 't volle veld;
 't zonnelicht beglanst de baren
 van dit rennend 2) rosgeweld.

Schielijk, in de lucht ontkomen,
 zijn de ridderen weg: 't en speelt
 niets meer in de vrije vromen,
 dat de zware zee verbeeldt.

1) VAR. IV; 1. *Ruischt* dan maar.

2) VAR. VI; 4. Van 't *gereppig* rosgeweld.

Stilte is 't nu: de zonne vonkelt
 deur de wolken, blij en blank;
 milde lacht het al en monkelt,
 in en om mij, lief en lang.

Ach! 'k En gave om al het schoone,
 dat de heldere zonne ziet,
 — Vlanderen, Vlanderen spant de kroone, —
 neen- ik, nog mijn Vlanderen niet!

20/5 '93

LENA LIEF

Ach, Lena lief, daar is
 in de geschiedenis
 van ieder menschenleven
 zoo weemoedvol een woord geschreven!

Verlaten, groot en klein,
 verlaten zal elkeen,
 wat liefdeband hem binde,
 hetgeen hij eerst en meest beminde.

Steeds hooger' liefde dwingt,
 en 't herte henenbringt
 van waar het, vastgeklonken,
 had eerst der liefden drank gedronken,

Zoo is 't dat liefde groot,
 veel sterker als de dood,
 vereischt uw verder varen
 en worden 't gene onze ouders waren.

Geen kind, geen meisjes meer,
geen' blomme, krank en teer:
maar sterk, met uw beminden,
zult g' hooger nu Gods wegen vinden.

o Moederlijk besluit,
dat breekt ter herten uit,
o edele mannetrouwe
der ongevalschte vlaamsche vrouwe!

Verlaat, ja, moet het zijn,
het herte dat, in pijn
en wee, u heeft gekregen,
als eersten, blijden huwelijkszegen,

Verlaat, en zegt vaart wel
aan hem die vrij en fel,
u heeft de baan gebroken,
van eer het licht u was ontloken,

Verlaat... o zuster, neen
in hem, in hem alleen,
zult ge altemale ons vinden
en minnen, in den welbeminden,

Vaart wel, bemint den vriend,
die heeft uw hert verdiend,
uw maagdenhert gewonnen,
en leert, als vrouw, hem volgen kunnen.

Als hulpe en toeverlaat,
hij u ter zijde staat
en zal u, in 't nadezen,
zoo lief als wij zijn immers wezen.

Hij ook, in God gekracht,
 heeft u zijn hert gebracht,
 zijn mannetrouw gegeven,
 die meer hem zijt als lijf en leven.

Hij ook, in wonne en smert,
 zal u, met moeders hert,
 met vaders kracht en zinnen,
 en meer als zusterlijk beminnen.

Vaart wel, gelieven, gaat
 getween, en ons verlaat,
 tot dat veel hooger dwingen
 van liefde ons weêr te gaêr zal bringen.

In God, die, eeuwig een,
 is liefde en liefde alleen,
 zal 't, na dit kort ellenden,
 eens bruiloft zijn, en nooit meer enden.

SINT JAN

Wilt gij een vertelsel weten
 van sint Jan, 't is oud en waar,
 zet u neêre en blijft gezeten;
 zwijgt al stille, en horkt ernaar.

Zacharias, vol van deugden,
 vol van dagen, was de man
 die, beroofd van kindervreugden,
 wierd de vader van sint Jan.

Ondanks al heur almoesgeven,
 al heur onvermoeid gebed,
 kinderloos en oud gebleven
 was zijn' vrouwe, Elisabeth.

Zacharias, afgekomen
 uit Abias' edelen stam,
 zijnen dienst in acht genomen,
 beurtwijs in den tempel kwam.

Dankgebeên aan God, en zoeten
 wierook, biênde, vóór al 't volk;
 kwam hij Gabriël te ontmoeten,
 dalende uit een' hemelwolk.

„'k Ben tot u van God gezonden,”
 sprak hij, „Zacharias, horkt:
 onlangs na dit blij verkonden,
 u een zoon geboren wordt.

U een zoon, dien Gods gebieden
 u Johannes heeten doet:
 immers u en vele lieden
 zijn' geboorte blijden moet.

Hij zal, boetgezent des Heeren,
 boodschap doende luide en fel,
 van hun' kwade wegen keeren
 al het volk van Israël.”

Zacharias sprak daartegen:
 „Engel Gods, twee oude liên,
 tenden 's werelds groene wegen:
 zegt, hoe zal mij dat geschiên?”

„Om dien twijfel uit te boeten,
al zoo lange als 's Heeren wil
onvolbracht is, zult gij moeten
stom zijn, sprakeloos en stil.”

Zacharias, heel verlegen
hoorde 's Engels vonnis wel;
maar en kon noch voor- noch tegen-
spreken, hem of iemand el.
't Biddend volk begon te klagen

om des Priesters lang verbei;
en 't verschrikte, als op zijn vragen
hij geen enkel woord en zei.

„'t Moet een wonderlijk aanschouwen
hem gebeurd zijn,” algemeen,
zeiden mannen, zeiden vrouwen:
wat het was en wist geen een.

Eer veel tijd, zoo ging 't alomme:
„Fraai, gezond aan lijf en led,
heeft een kindtje, lijk een blomme,
de oude en brave Elisabeth!”

Heel 't gebuurte liep gaan kijken
hoe 't van nagels, hoe 't van haar,
hoe 't van alles, zijns gelijken
niet en hadde, in honderd jaar.

Ook de vrienden kwamen spreken
van die zaken, en zeiden hoe 't
iedereen was recht gebleken
dat het kindtjen heeten moet.

„Zacharias, zou 't betamen,
 dat het na zijn' Vader heet,"
 meenden ze; en 't aldus te namen,
 buiten één, was elk gereed.

Buiten wien? „Johannes heet het,"
 sprak de moeder; maar elkeen
 zei: „'t En zal niet!" Elk versmeet het:
 „onze stam en kent zulk geen!"

Ook gevraagd, wees de oude vader,
 die daar stom zat bij dien twist,
 naar het schrijfberd; schoof wat nader,
 en hij schreef: „Johannes is 't!"

En hij brak nu uit in tranen,
 uit in woorden dezen keer:
 zijne boetschap was voldaan, en
 hij bedankte God den Heer.

Velen poogden, velen porden
 te achterhalen, eens en aars,
 of er niet en zou geworden
 van dit kind, iets wonderbaars?

Eindelijk was 't alom geweten
 dat Johannes wierd gezien
 in een' wildernisse, en te eten
 placht het zeem van wilde bien.

Dat hij springend voedsel voegde
 wijs daarbij; dat 's kemels haar,
 met een leëren snoer, genoegde
 hem voor kleedsel, gansch het jaar.

Dat hij, gaande langs de stroomen
 der Jordane, en overluid,
 waarder bergen staan en boomen
 bracht des werelds zonden uit.

Van de lieden die vernamen
 't geen zijn roepwoord had gezeid,
 dat hij doopte al die daar kwamen
 boeten hun' losbandigheid.

Dat daar één was, bij die benden,
 dien hij doopte; en, als hij rees
 uit het water, dien hij kende, en
 dien hij met den vinger wees.

„'t Is 't Lam Gods,” zei hij, „dat beuren
 dezer wereld boosheid al,
 dat, aan 't kruis gevest, daar scheuren
 Adams ouden schuldbrief zal!”

In dien tijde en in die streken
 een ontuchtig koning was,
 die zijn huwlijk kwam te breken:
 hiet Herodes Antipas.

't Was zijns broeders eigen vrouwe,
 die hem hielp in dat verkeer;
 zijns wel willens, en geen' rouwe
 noch geen' ruste en had hij meer.

En sint Jan, die zulke zaken
 onbesproken nooit en liet,
 zei: „Herodes, staken, staken
 zal dat!” Maar 't en staakte niet.

Dan, om 't lastig wijf te krijgen
 tot bedaarnisse, en voortaan
 dien Sint Jan te leeren zwijgen,
 heeft hij hem in 't kot gedaan.

Staande om 't oude recht te plegen
 zijns verjarens, korts nadien,
 zond Herodes allerwegen
 volk ter maaltijd inontbiën.

't Kwamen vele en groote mannen,
 diepe drinkers dan te gaar;
 volle berden, hooge kannen,
 breede schalen stonden daar.

't Wierd gezongen, 't wierd gevedeld,
 't wierd gedeeld en deurgedaan
 menig vat; en, al ontedeld,
 ging de blijdschap verder gaan.

Want, 't oneerlijk wijfsgebroedsel,
 Herodias' dochter koen,
 kwam, tot 's konings oogenvoedsel,
 dansen daar, en dertel doen.

„Kind, wat lust u? 'k Zal 't u laten,”
 zei de ontaarde booswicht nu:
 „g'hebt de helft van al mijn staten,
 zoo gij wilt! Dat zwere ik u!”

Aanstands uit de bruiloftzale
 vloog de dochter: „Eischt den hals,
 zeg ik, die met lastertale
 kwetste uw' moeder, vuil en valsch!”

„Eischt den hals!” Dat hoorden ze allen,
 die daar zaten, buiten een’,
 een’ die lag in ’t slot gevallen
 van des konings gijzelsteen.

„Haalt het hoofd mij,” sprak de deerne,
 „van Johannes hier beneên:
 dat, o koning, hadde ik geerne,
 in een snijberd afgesneên!”

Al te schriklijk woord! Het brandde
 deur Herodes veege vleesch,
 om zijne eedspreuke en de schande
 van dien vrouwelijken eesch.

„k Heb ’t gezworen, ’t moet gebeuren!
 Doch, en wete ’t volk daarvan,
 want het zou me in stikken scheuren,
 roerde ’t hoofd ik van sint Jan!”

Hij wordt boos. „Den beul!” En boven
 kwam dat hoofd, met eere omstraald,
 daar het koninklijk beloven
 meê zijn danswif heeft betaald.

Verder weet het volk te dichten
 nog een lang vertellingsnoer;
 hoe die booze vrouwe sichten
 loon naar werken wedervoer.

Hoe zij, schaatsende eens bedorven,
 liep een lomme in; zulker wijs,
 dat, den hals intween gekorven,
 ’t hoofd vloog op, zij onder ’t ijs.

Hoe ze, in wervelwind veranderd,
 maalt het mul meê van den grond;
 en, verwenscht, voor eeuwig pandert,
 port en pijnt, de wereld rond.

't Heilig hoofd, en 't lijk mitsgaders,
 van Gods edelen boetgezant
 wierd ontweerd zijne euveldaders,
 en gewijd in 't heilig Land.

„Onder al die moeder minden,”
 zei 't Lam Gods, „en was ooit man,
 hier op 't aarderijk, te vinden,
 die was grooter als sint Jan!”

Daarom is 't, o Vlaamsche vrouwen,
 dat ge uw' kinders wel te recht,
 met een moederlijk betrouwen,
 vóór sint Jan ten autaar legt.

Daarom is 't, dat bronnen, beken,
 waterputten, wijd en zijd,
 hier in onze en andere streken,
 aan sint Jan zijn toegewijd.

Daarom is 't dat 't Kortrijksch water
 eens van jong- en oudgedaagd
 hier gebruikt, verdolven later,
 nog den naam „Sint-Jans-put” draagt.

1874

Dear Sir,
I have the honor to acknowledge
the receipt of your letter of the
10th inst. and in reply to inform
you that the same has been
forwarded to the proper
authorities for their consideration.

I am, Sir, very respectfully,
Your obedient servant,
John Smith

Enclosed find the
copy of the report
of the committee
appointed to inquire
into the
conduct of the
late
Governor

of the
State
of
New
York

and
the
copy
of
the
report
of
the
committee
appointed
to
inquire
into
the
conduct
of
the
late
Governor

of
the
State
of
New
York

In deze uitgave van Guido Gezelle's Dichtwerken verschijnen:

- I. DICTOEFENINGEN.
- II. KERKHOFBLOMMEN.
- III. GEDICHTEN, GEZANGEN, GEBEDEN EN KLEENGEDICHTJES.
- IV. LIEDEREN, EERDICTEN ET RELIQUA.
- V/VI. TIJDKRANS.
- VII/VIII. RIJMSNOER.
- IX. HIAWATHA'S LIED.
- X. LAATSTE VERZEN.
- XI/XIV. GELEGENHEIDSGEDICHTEN.

Apart verschenen:

- GEDICHTEN, samengesteld door Dr. J. A. NIJLAND, ingenaaid f 4.50, gebonden f 5.90, luxe editie f 7.90.
- BLOEMLEZING, Samengesteld door Dr. J. A. NIJLAND, Achtste verbeterde druk, ingenaaid f 1.50, gebonden f 2.25.
- MOTTO-ALBUM, gebonden witsnêe f 1.50, batik f 2.25.
- KLEENGEDICHTJES, Eerste en Tweede bundel ingenaaid à f 0.50, gebonden à f 0.90.
In één deel gebonden witsnêe f 1.75, kleursnêe f 2.25, batik f 2.50, goudsnêe f 3.25.
- LAATSTE VERZEN, Derde druk, gebonden f 2.90.
- RIJMSNOER, Vierde druk, gebonden f 3.90.
- TIJDKRANS, Vierde druk, gebonden f 3.90.
- KERKHOFBLOMMEN, Veertiende druk, ingenaaid f 2.90, gebonden f 3.90.

23
GUIDO GEZELLE'S DICHTWERKEN

T I J D K R A N S

TWEEDE DEEL

VIJFDE DRUK

[VI]

LEESKAMERS
LITERAIRE FACULTEIT
LEIDEN.

L. J. VEEN — AMSTERDAM

BOEK- EN STEENDRUKKERIJ G. J. THIEME, ARNHEM—NIJMEGEN

TIJDSCHRIFT

BOEK-, COURANT- EN STEENDRUKKERIJ G. J. THIEME, ARNHEM—NIJMEGEN

DONDERMAAND

DE WOLKENWEG BEDIJGT

De wolkenweg bedijgt
vol eendlijke oorlogschepen,
wier witgezeilde macht
de koele westerzweepen
des windloops drijven doen,
en, in 't gelid zoo zaan,
den hemel vol, tot in
zijn verste diepten staan.

De zonne speelt daarin,
met honderd duizend monden
geschuts, die, scherp gelaën,
't gebuikte lijndoek wonden
van 't scheepgevaarte: 't licht
en 't duistert, keer om keer;
en, schielijk overwolkt,
en zie 'k geen zonne meer.

Gaat 't regenen eindelijk,
 en, zoo 't de boeren vragen,
 een' ongetelden oest
 van goud en zilver vlagen?

Gaat 't regenen? Donker is 't,
 nog donkerder. Med een,
 daar bliksem' het, en 't buischt,
 een zware dondersteen!

Het windrad is gekeerd,
 de hemelwanden breken,
 en neerstig — vlucht in huis! —
 zie 'k al de daken leken:

God zegent het geweld
 des hemels, de eerde doomt
 en davert, van 't geluk
 dat in heure aderen stroomt.

HET DONDERT

Vox populi vox Dei.

Het dondert tot onder de voeten mij, 't dreunt
 tot boven des hemels gewelven:
 waarheen mij geborgen, waarop mij gesteund,
 waar vliede ik, waar vluchte ik mij zelve?
 Ik dole en 'k en weet niet... ik vreeze... wat is 't,
 dat schielijk in mij kwam bederven
 't gevoel en 't bewustzijn? Is 't waar of gemist:
 is 't dood zijn? Is 't leven of sterven,

dat zoo mij bevangt, mij den asem ontnemt,
 mijn herte en mijn bloed doet ontkeeren?
 Wat is het? Het wordt mij zoo bange en zoo vreemd?
 De stemme is 't, de har-op! des Heeren!

DE LEEUW DER GULDEN SPOOREN

't Is leên vijfhonderd jaren,
 Gent, Kortrijk, Brugge weet,
 en Iper, hoe wij waren
 in boei en band gekneed.

o Leeuw der gulden spooren,
 vervaarlijk is 't geweld
 dat kettert in onze ooren,
 te Groeninghe op het veld!
 Komt dapper, al die 't hooren,
 komt dapper toegesneld!

Hoe niemand om het leven,
 verbitterd, meer en gaf;
 hoe, tenden raad gedreven,
 elk langde naar het graf.
o Leeuw...

Geen vrede, geen betrouwen,
 geen liefde, geen verzet,
 bij mannen en bij vrouwen:
 geen veiligheid, geen wet.
o Leeuw...

De landbouw ligt vergeten,
 de schure zonder graan;
 de dieren zonder eten,
 geroofd en weggedaan.
o Leeuw...

Met beezmen zal men vagen
 de Vlaamsche velden plat;
 en 't vier de deure injagen
 van 's klauwaarts hoeve en stad.
o Leeuw...

„Men moest die Vlaamsche zeugen,”
 zoo sprak een' koningin,
 „den moordpriet leerden meugen,
 met al hun huisgezin.”
o Leeuw...

Geen Priester zal 't verzoeten,
 geen kloostermaagd: 't geweld,
 wilt vóór zijn wreede voeten
 den Vlaming neêrgeveld.
o Leeuw...

Wie zou 't nog langer dragen,
 te veel is eens te veel:
 mag elk geen weêrstand wagen,
 eer 't mes bijt in de keel?
o Leeuw...

Staat op dan, vrije mannen,
 de vuist omhelze 't staal;
 vereend en saamgespannen:
 wordt leeuwen altemaal!
o Leeuw...

Staat op en, God gebeden,
 dien 's vijands mond verzaakt:
 staat op, en fel gestreden,
 om God, die met ons waakt.
o Leeuw...

Zij vochten en zij wonnen,
 te Groeninghe, op het veld;
 ziet wat wij mannen kunnen,
 als 't dood of vrij zijn geldt!
o Leeuw...

Zij liepen sporen rapen,
 achthonderd in 't getal...:
 De vijand is gaan slapen:
 wee, die hem wekken zal!
o Leeuw...

DE BROELTORREN ¹⁾

o Machtig voorgeslacht,
 wat hebt gij wondere daden
 gestapeld op den weg
 dien ge ons zijt voorgegaan!
 Hoe groot is uw gedacht,
 hoe, langs de wereldpaden,
 al dat gij doende waart,
 hoe is het groot gedaan!

---

¹⁾ Twee zware torens die staan al wederkanten van de Leye te Kortrijk.

Twee reuzen zeggen 't mij,
 getuigen van 't voorleden,
     uit enkel steen gebouwd,
     die niemand spreken hoort!
 doch luider roepen ze als
 de ontaarde nietigheden,
     en al het los geblaai,
     dat onzen tijd bekoort.

Twee reuzen, groef van graze
 en ruw van wezenstrekken,
     geboren eeuwen eer
     ik ooit het leven zag;
 die zullen staan en nog
 den ouden Geest verwekken,
     die Vlanderen leven deed,
     op zijnen levensdag.

Wanneer wij, een en al
 die deze reken lezen,
     gezonken in het stof
     en zonder spoor vergaan,
 het land der eeuwigheid
 bewonend zullen wezen:
     dan zullen sprekend zij
     nog blijven en daar staan.

Broeltorren, tweederlings
 gezinde en vaste vrienden,
     gebouwd omtrent de Leye,
     aan wederkanten een:
 waar is 't dat wij die eere
 en dat geluk verdienden,
     van ongeschonden nog
     te aanschouwen uwen steen?

Zoo vele is ons voorbij
 zoo vele is al verleden,
     zoo vele is weggeroofd,
     zoo vele is afgedaan;
 zoo veel verzaakten wij,
 dat wij beklagen heden,
     waarvan ik u, getween,
     gebleven nog zie staan!

Gebroederen, sterk gebouwd,
 en in de Leye aan 't baden,
     die u verschee'n doet zijn
     en weêr te zamen snoert,
 wat zijt ge een prachtig beeld
 der vrome heldendaden,
     die, hand en hand, weleer
     ons Volk heeft uitgevoerd!

Zoo rezen immers ook
 hier, uit de diepe gronden
     van 't vrije Vaderland,
     twee schansen opgerecht;
 vereend en immers twee,
 gedeeld en saamgebonden:
     het vrij geboren Volk
     en 't vrij erkende Recht.

En tusschen beiden liep,
 voorspoedig en vol eeren,
     de aloude menschenstroom
     de toekomst in 't gemoet;
 niet spoediger, voorwaar,
 maar vrijer duizend keeren
     als nu 't onvrije volk,
     en de oude Leye, doet!

o *Inghelburgh*, gebouwd
 en schouwende in het noorden,
     o *Speytorre*, 'et Casteel
     en de oude stad te gaêr
 beschermende, alle twee,
 langsheen de Leyeboorden,
     wat staat gij schoon daar, elk,
     met elk zijn wederpaar!

Broêrtorren heet u 't volk,
 diepzinnig in zijn spreken,
     en ziende menigwerf
     diepzinniger den grond
 der zaken als voorheên,
 in wijsgeleerde streken
     en tijden, hem 't geweld
     der wijsgeleerden vond!

Bloedtorren zegt het nog,
 en treft de ruwe waarheid,
     ofschoon 't de blâren niet
     en kent waarin de hand
 des Tijds geschreven heeft
 hoe, in de roode klaarheid
     des krijs, hier menschenbloed
     doorneschte 't Vaderland!

Staat broederlijk voortaan,
 niet bloedrood en aan 't vonken,
     zijt haat- en oorlogsvrij,
     Broeltorren alle bei;
 terwijl alhier de stad,
 aldaar de velden pronken,
     vol rijkdom, eere en deugd,
     Broeltorren langs de Ley!

En zij de vrome Geest
 die op uw' sterke wanden,
     getuige van 't voorleên
     verheft zijn edel hoofd,
 bij 't neerstig nageslacht
 toch nimmer aan 't verlanden,
     noch in de aloude steê
     van Kortrijk uitgedoofd!

DE VLAAMSCHE ZONEN

De Vlaamsche Zonen zingen vrij
 en blij, zoo mannen plegen,
 hun eigen lied, noch vreezen zij
 al die hun zingen tegen!
 Kloek aan dan, vrome heldendiet,
 het vlaamsche lied!

Het klonk, als in de wiege ik lag,
 en leerde, uit moeders blijden lach,
 de liefde die mij herte en bloed
     nog trillen doet,
 voor Vlanderen, 't schoone land,
 voor Vlanderen, in 't verleden
 vol eere en lof geplant
 en vol aanminnelijkheden!
De Vlaamsche zonen...

Het klonk als, goedendag in d'hand,
 de vaderen vochten voor hun land;
 tot dat zij, bloedend, onversaafd,
     en onverslaafd,

des vijands erfgespuis
 uit onze grenzen sloegen,
 en, zingend, weêr naar huis
 hun' blijde vanen droegen!
De Vlaamsche zonen...

Het klonk bij dicht- en bruilofffeesten,
 en volkvergâringe, aldermeest
 en alderliefst, het vlaamsche lied:
 waarom toch niet
 als wij, al vriend te zaam,
 zoo blij zijn dat wij mogen
 ons geven nog den naam
 van Vlaming, ongelogen!
De Vlaamsche zonen...

Het klonk, zoo menig jaar geleên,
 het klonk bij oud en jong, voorheên,
 op reize, aan 't werk, bij vrouwe en kind,
 van al bemind,
 van al die, vrij en vrank,
 uit vlaamsche bloed geboren,
 de dood eer als den dwang
 van slavernij verkoren!
De Vlaamsche zonen...

KORTRIJKSCHE MANNEN

Kortrijksche mannen, naar Brugge is de vaart,
 Vlanderen beroept u, zoo eertijds, zoo heden;
 viert, om het beeld van twee helden geschaard,
 de eere en den roem van het grootsche verleden!

Kortrijksche mannen, het vaandel gevat;
 Kortrijksche mannen, den Leeuw laten wapperen:
 Bruggewaards, Bruggewaards, Groeninghestad,
 groet onversaafd de onversaafde twee dapperen!

Karren, vol ketens en koorden gelaên,
 wilde de valsche gebuur ons vereeren,
 Waarheid en Vrijheid en Vrede verslaên,
 en, op zijn Fransch, ons den slavenstap leeren!
Kortrijksche mannen het vaandel gevat...

Breydel en Coninc verhieven den kop:
 „Neen!” riep de wever, „ge'n zult niet gij, Gallen;”
 Breydel riep: „Neen, vrije mannen, staat op:
 liever als slave zijn, sterven wij allen!
Kortrijksche mannen...

Mannen van Vlanderen, ontembare diet,
 't past u den moed uwer vaderen te melden;
 Brugge verwacht u, verlangt naar uw lied:
 krachtig omgalme 't het beeld der twee helden!
Kortrijksche mannen...

BREYDEL EN DE CONINCK ¹⁾

I

o Enkele die nog staat, uit zooveel wondere steden
 van 't oude Vlanderen, vast geworteld in den schoot
 des Noordens; Bruggestad, gegroet zijt mij, op heden,
 dat ge uwe kinderen eert en vrij maakt van de dood!
 Zij hebben u weleer, o Brugge, vrij gevochten

---

¹⁾ Bij de onthulling der standbeelden te Brugge in 1882.

van hen, die uwen val, die uwe ontkrooning zochten;
 zij hebben goed en bloed voor u te pand gesteld
 zij hebben... Gij hebt hen, in 't levend brons herboren
 gezet in 't schaduwbeeld van uwen hallentoren,
 en eeuwig vrij gemaakt voor tijd- en doodsgeweld!

II

De sluier valt, die, eeuwen lang
 twee helden hield gedoken:
 staat op, gelui en lofgezing,
 staat op, claren- en krijgsgeklank,
 staat op, daar ligt de veege en kranke
 ondankbaarheid gewroken!

o Beeldenpaar, wat doet gij schoon
 twee helden ons herleven,
 die Brugge, vrij van schande en hoon,
 herstelden in den zegethroon,
 en schonken weêr de maagdenkroon,
 uit eigen goud gedreven!

De sluier valt, de zonne lacht,
 de zwarte wolken vluchten:
 staat op, gezaamde stemmenpracht,
 staat op en zingt, uit mannenmacht:
 de vrijheid breekt den slavennacht,
 geen dwingeren meer te duchten!

III

Zij kwamen gereden, met schande en met schrik,
 met wagens vol bindende boeien:
 zij gingen, zij zwoeren 't, met haat in den blik,
 heel Brugge doen hangen en gloeien:

noch vrouwe noch maagd,
 noch kind noch gedaagd
 en zou daar, eer morgen, ontsnappen
 de woede en de kracht
 der zuidersche macht,
 en 's peerdenvolks ijzeren stappen!

IV

Ze lagen en waakten en baden te gaêr,
 en 't Recht, in hun herten geborgen,
 ontnam hun de vreeze voor 't nakend gevaar,
 ontnam hun de vreeze voor morgen:
 't zij vrouwe, 't zij maagd,
 't zij kind, 't zij gedaagd,
 geen een die daar Vlaamsch hiet, of, dapper
 weêrbod hij de macht,
 weêrstonde hij de kracht
 en 't woord van den zuiderschen klapper!

V

„Schild en Vriend!” Ontspringt te hand,
 de klokke luidt, gij knapen;
 „Schild en vriend!” voor 't Vaderland
 zij goed en bloed, zij hand en tand:
 har!... Lijf om lijf, te wapen!

„Schild en Vriend!” Kloek opgestaan,
 zoo een, zoo al gestreden;
 „Schild en Vriend!” geen rust voortaan:
 wat walsch is valsch is: kracht gedaan,
 gevochten en gebeden!

„Schild en Vriend!“... Geen antwoord meer,
 van valsche, walsche tongen?...
 „Schild en Vriend!“ Het Vlaamsche heer,
 heeft, God zij dank, nog dezen keer
 den Vlaamschen dag voldongen!

GIJ GILDELIEDEN

Gij, gildelieden, volgt de vane,
 voegt hert- en stemgeweld te gaêr,
 en zingt den zang die, langs de bane,
 den stap verlicht, o mannenschaar!

Dat vinnig vlaamsche bloed,
 het kittelt ons ten strijde:
 vooruit dan, zijde en zijde,
 vooruit dan, voet en voet!
 Verwinninge ons verblijde:
 schept, Vlaming, vlaamschen moed!

De vijand acht ons land bedorven,
 en goed om, walsch en valsch getaald,
 te zijn verkonkeld en verkorven;
 maar, bij den Vlaamschen Leeuw, hij faalt!
Dat vinnig...

De vijand spot met onze mannen,
 die, God en Kerk van ouds getrouw,
 ongeren in 't gareel zien spannen
 den vrijen hals van kind en vrouw.
Dat vinnig...

Hij heeft gefaald, ja, misgerekend,
 't zij wie, 't zij wat hij wezen mag,
 't zij in wiens valschen naam hij sprekend,
 veracht den vlaamschen *goedendag!*
Dat vinnig...

Wij zijn bereid, in eere en vrede
 te leven vrij, naast elkendeen;
 maar wee den voet die, waar 't één schrede,
 misterten dorste op onze tee'n.
Dat vinnig...

Zulk is ons recht, en zoo zal 't blijven,
 zoo lange een stem onz' tonge roert,
 zoo lang één gildeman kan stijven
 den vrijen arm, die 't wapen voert!
Dat vinnig...

O VRIJDAG

o Vrijdag, die den mensch gemaakt
 ons voorhoudt, in de bladen
 van Gods eerweerde daden,
 als kind van stof en aarde, en iet
 dat Gods aanbidlijk wezen ziet:
 zij God in u geprezen
 en zijn almachtig wezen!

o Vrijdag, die het kruis geplant,
 die zaagt het heilig stroomen
 eens, aan den boom der boomen,

van Jesu Bloed, dat Adams ras
 en schuldig bloed genezend was:
 zij God in u geprezen!
 en zijn bermhertig wezen!

o Vrijdag, goede Vrijdag, eens
 zag Brugge uw zonne dagen,
 door listen en door lagen
 van slavernij en vreemd geweld
 benauwd, gekrenkt, omneêrgeveld;
 maar eer zij was volrezen,
 vrij, Brugge, mocht gij wezen!

Vrij, Brugge, waart ge, en vrij voortaan,
 door Breydel en de Coninc:
 in 's Vlamings vrije woning
 blijft nog door 't Vlaamsche volk gevierd
 de dag als hem verlossing wierd,
 en als het vrij mocht wezen,
 door 's Heeren Bloed geprezen!

O HEILIG ZOETE BLOED

o Heilig zoete Bloed
 ons Heeren, weest gegroet,
 dat 's Vrijdags hebt gevloed
 voor ons en onze zonden;

gij hebt zoo een zoo al,
 die leeft en leven zal,
 van 't droevig ongeval
 der slavernij ontbonden!

Gij hebt in rampen groot,
 in 't dwingen van de dood,
 o goddelijk kleenood,
 geholpen uwe steden;

voor eeuwig, dierbaar Bloed,
 bewaart, bevrijdt, behoedt
 en Brugge bloeien doet
 in vrijdom en in vrede!

DE KERELS

De kerels, ze waren zoo boos en zoo bot;
 ze'n kenden, ze'n eerden den heiligen God
 niet: overbevreesd voor hun' goden,
 voor Dijs en voor Thor en voor Woden.

De kerels, ze wierden bekeerd en gedoopt,
 en vaste in Gods visschende netten geknoot;
 nadien zijn zij mannen bedegen,
 Gods name en Gods Kerke genegen.

Dat zijn zij tot nu toe gebleven; ze staan
 aan 't hoofd van de christene scharen voortaan,
 godvruchtig en zuiver van zeden:
 en Vlamingen heet men ze heden.

Ze horken naar 't woord van den Paus, onbeschaamd;
 en werkers of meesters, zoo 't broederen betaamt,
 verstaan dat ze zullen beklijven
 met Vlaming en Christen te blijven.

Van vader te kinde zoo ging ze onbesmet,
de leeringe Christi, die, overgezet,
tot ons kwam en Vlanderland dede
een land zijn van voorspoed en vrede.

De hand van den Heere beware ongedeerd
't Geloove in elk huis, en rond iederen heerd!
en moge ons kleen vaderland wezen
zoo 't nu is nog lange na dezen!

Dat, Karel, hangt af, zoo van U zoo van Haar,
die heden vereend zijt; die, vroolijk te gaër,
de stem van den Heere getrouwe,
geworden zijt Eeman en Vrouwe.

Het slot van de wereld, tot dat zij vergaat,
is 't heilig geheem van den huwlijken staat,
tot één Sacrament van de zeven
door God, in zijn goedheid, verheven.

Verstonden ze 't allen zoo gij, Man en Vrouw,
die eerbaar, godvruchtig, oprecht en getrouw,
malkaar van den Heer zijt gegeven.
om eensch, gij die twee zijt, te leven!

Verstonden ze 't allen, zoo wierd heel ons land
een hof, vol van prachtige blommen geplant,
daar God hovenier zou van wezen,
en daaglijks goe vruchten uit lezen.

Verstonden ze 't allen, een schat wel bewaard
waar 't leven van iederen mensch op der aard;
en spaarzaam zoo wonnen ze ermede
Jerusalems zalige stede.

Verstonden ze 't allen, het zong en het klonk
 vol deugdzame kerels, 't zij oud of 't zij jong;
 en niemand en zouder ooit moeten
 voor tweedracht of overdaad boeten.

Verstonden ze 't allen!... Ze zullen 't verstaan,
 als ze U aan het hoofd van de gilde zien gaan,
 die 't Nazarethsch huisgezin laten,
 tot voorsprake en voorbeeld, hun baten.

Dan zal inderdaad uit den huwelijksband
 een zegen ontstaan voor het Kerlingenland,
 en ons van goe mannen gerieven.
 Zoo moge 't den Heere believen!

HET VLAAMSCHE VOLK

Het vlaamsche volk
 is volk van 't vrije noorden;
 de zuiderzonne
 en lamt zijn lenden niet;
 't is scherpgezind,
 is 't weiger in zijn woorden,
 en, hoe 't van herte is, hoort het aan zijn lied!

Het vlaamsche volk,
 in 't heidendom verloren,
 zocht eeuwen lang
 Gods wezen in Gods werk;
 't en vond Hem niet
 eer 't, christelijk herboren,
 uw licht aanschouwde, o ware Roomsche Kerk!

Het vlaamsche volk
 is, kersten van geloove,
 Sint Pieters rotse
 onwankelbaar vereend;
 dat 's boozen macht
 van alles hem beroove,
 zal 't U, o God, verzaken immer? Neen 't!

Het vlaamsche volk,
 van handel en van zeden,
 is oud en rein,
 zoo 't plag, van eeuwen her;
 eer 't uwen glans,
 eer 't uwe onschendbaarheden
 hadde ooit gekend, o reine Morgenster!

Het vlaamsche volk,
 is recht, en 't zijne laten,
 dat wilt het elk
 ende ieder, klein en groot;
 geen vorst en vond
 ooit trouwere onderzaten,
 maar slavendienst, dat vlucht het, als de dood!

Het vlaamsche volk,
 doen orgelspel en snaren,
 doen zang en dicht,
 doen beitel en penseel
 naamkundig zijn
 bij alle kunstenaaren,
 gelijk in welk bewoonde werelddeel.

Het vlaamsche volk,
bekend in alle streken
waar zonne rijst,
waar hemelteekens staan,
't en zal geen een
ooit zeggen: „'t is bezweken,
zijn naam is uit, zijn grootheid is vergaan!”

Het vlaamsche volk,
de zee beloert zijn' gronden,
den leeuw gelijk,
die briescht! Dat is die leeuw,
dien 't vlaamsche volk
zijn' dijkedelvers bonden
in boeien vast, geleên zoo menige eeuw!

Het vlaamsche volk
bebouwt uit alle landen
het schoonste land,
dat ooge aanschouwen kan;
en eischen mag 't:
„Het werk van mijne handen,
geen dwanggeweld en scheide mij daarvan!”

Het vlaamsche volk,
geen wilde zucht en jaagt het,
om menschenbloed
te storten ongekweld;
of 't vechten kan,
of 't dapper is, ga' vraagt het
aan 't Heilig-Land, aan Kortrijks zegeveld!

MOCHTE MIJ DAT NIEUWS GEBEUREN

Mochte mij dat nieuws gebeuren,
dat ik zage, wel en wis,
Vlenderen 't Waalsche wambuis scheuren,
daarin 't nu genepen is!

Weerde God hem 't eeuwenoude
doodkleed, wierde 't vrij daarvan,
Vlenderen lief, herleven zoude
't hert van uwen dichter dan!

Mochte mij des levens vorste
staande blijven, zoo veel tijd,
dat ik, met der waarheid, dorste,
zeggen dat gij Vlenderen zijt!

Mochte mij de dood dan grijpen,
niet en duchtte ik haar met al,
en ik riepe, in 's stervens nijpen:
Vlenderen, wilt het leven, 't zal!

WEDDEMAAND

ACHTTIEN VROME MANNENKEESTEN

Achttien vrome mannenkeesten,
zoo de minsten, zoo de meesten,
achttienjarig of niet toe,
ach, wat ligt daarin al reden,
dat ik, zinkende in 't verleden,
u de toekomst opendoe!

U, die jong zijt, achttien schrandere,
zoo van lijf, zoo van elke andere
deugd en edeldadigheid;
u die vrij zijt en moogt leeren
in den grooten boek des Heeren,
ongevalscht u voorgeleid.

Achttien mannen, snel aan 't worden,
achttien in de baan getorden,
zult gij voortgaan, houdt gij vast?
„Ja!” dat hoore ik u, al spoedig,
onbedorven, edelmoedig,
zeggen, alzoo 't mannen past.

Dat verhope en dat voorspelle ik,
 dat verwachtte en daar zoo stelle ik
 dit mijn hand, op rijm en maat,
 dit mijn woord bij: Wilt gij er *komen*,
 achttien vrij en vranke vromen,
 achttien mannenkinderen, — *gaat!*

WIJ WARENDER VEREEND

Hæc olim . . . Rousselaere 3n oest 1882

Wij warender vereend
 zoo wij te vooren plagen,
 het hert, de hand, den wille
 en de ooge in 't zelve doel;
 wij stonden, scheen het ons,
 gelijk bij vroeger' dagen
 nog in den leeraarstoel.

De jongens waren daar,
 als eertijds, even vreugdig;
 zij... onveranderd, wij,
 integendeel... maar toch,
 ons grijsgeworden hoofd
 beneên, daar klopte jeugdig
 het kinderherte nog.

o Hoop van Vlanderland,
 o mocht ik, alle dagen,
 en was 't een stonde maar,
 gemengeld in uw spel,
 met u den bal nog, weêr
 eens kindgeworden, slagen...
 mijn herte ware 't well!

Maar neen, 't is uitgespeeld
 voor ons: het later leven,
     't en is geen kinderspel;
     de wereld is een strijd,
 dien uw verlangend hert
 voorzien durft zonder beven,
     gij die nog kinderen zijt!

Vereend! Waarom toch niet,
 als 't alles schijnt te wijken,
     te ontlaten en te ontgaan,
     dat stand hield: zegt, waarom
 't geen gij en wij toch zijn
 niet klaarder laten blijken,
     hoe nader 't einde kom'?

Kloek aan! Onsterflijk is
 het doel dat wij betrachten.
     onsterfelijk zij de moed
     en als het doel zoo groot:
 wij vallen een voor een,
 staat op, en, jonge krachten
     herleeft uit onze dood!

Wij warender vereend,
 een stonde om weêr te scheiden
     maar scheiden zulke en zal
     noch tijd noch eeuwigheid,
 die God heeft aan malkaar
 verbonden, wiens verbeiden
     Hij 't zelfste doel bereidt.

Een enkele en was er niet,
wiens ziele, een' diepe bronne
van wijsheid, wijlen eer,
en liefde voor ons al,
voor eeuwig schouwt alreê
zoo hopen wij, de zonne
die nimmer zinken zal.

Hij weet wellicht, hetgeen
ik nooit en zal vergeten,
zoo lang ik asem haal
of penne roeren kan,
hoe schoon ons allen was,
die dag, hoe weerd geweten
de heerlijkheid ervan.

Men sprak daar, en wel ja,
heel Vlanderen moge 't hooren,
en buiten, ver van hier,
herklinke 't meermaals, hoe
de jeugd van Vlanderen blijft
zoo trouw als ooit te vooren,
en Christi Kruis niet moe!

De jeugd van Vlanderen eert
heur' leeraars' oude dagen:
de jeugd van Vlanderen mint,
naast God en ouderen, die
gelukkigen, die haar
ontvoerden aan de slagen
der vreemde dwingelandije.

Men zwoer: „Het kind is ons!
 noch God noch ouder 'n mogen
     't beheer van zijn verstand
     meer gâsiaan: ons behoort
 de zin, de ziel van 't kind,
 te langen tijd bedrogen
     en in de wieg gesmoord!

Wij zullen!...” Ja, gij zult
 vergeefsche woorden spreken,
     genoeg, maar doen en zult
     ge aan 't vrije Vlanderen ooit
 die schâ, die schande, dat
 het Christi jok zal breken
     en zijn vlaamsch herte! Nooit!

Ons vaartuig is te wel
 bemanschaft en gemeesterd,
     bestandaard en gekruist;
     elk weet van waar het kwam,
 en 't hooge *excelsior*,
 zijn name, al 't volk begeestert,
     ten topmaste in de vlam!

Ons schip vaart al te recht
 geballast, en zijn boorden
     't zijn louter eekenboomsche,
     in Vlanderen geveld;
 't heeft kwader weêr gezien
 als al uw kwade woorden;
     't heeft hooger zee'n geteld!

Wij varen voor den wind,
 dien gij verwektet even;
     het schipvolk staat gerust,
     aan 't roer en vóór den mast,
 terwijl een sterre klaar
 de naalde richt, den steven,
     en 't schip zijn' edelen last.

o Toekomst onbekend,
 verjaardag uitverkoren,
     wat groot gevolg misschien
     behelst uw boezem niet?
 Wie weet of is vandaag
 geen edel zaad geboren,
     dat eenmaal vruchten biedt?

o Jeugd van Vlanderen, leert,
 de lesse is weerd 't herhalen,
     die God u gaf: Hij zei:
     klaarsprekender als ooit:
 „Gij zijt mij schuldenaars,
 en, wilt gij mij betalen,
     vroeg zaad in 't land gestrooid!”

Kloek aan dan, niet gevreesd,
 studenten, noch tempeesten,
     noch onderaardsch geweld,
     de Hemel staat u bij:
 dat de allerlaatste roep
 van al uw' blijde feesten
     een zegeboodschap zij!

Gewaakt, gezorgd, gezien:
 de vijand ligt en loeren,
     terwijl wij rusten gaan!
 En slaapt niet: opgepast.
 En zalig zult gij 't koorne
 eens in de schuren voeren,
     dat op den akker wast.

Het land wordt uitgeput,
 de bronnen staan vergeven,
     geen vrucht en vroomt er meer,
     't is hongersnood op hand:
 vergaêrt, bereidt, voorziet,
 om later weêr te geven
     aan 't bedelend vaderland!

Zijt Josephs altemaal,
 terwijl de Pharoos slapen,
     en 't volk verleid alom
     zijn' straffen tegenloopt:
 zijt Josephs, en zij al
 dat uwe handen rapen
     zorgvuldig opgehoopt!

En, schriklijke armoe, wers,
 als alle lichaamsplagen,
     die hankert om het brood
     waarop de ziele leeft,
 dan 'n zult ge in Vlanderen
 geen smeekende almoes vragen
     aan die geen brood en heeft!

Het hongerlijden zal
 in levenslust veranderen,
     geholpen en getroost
     uit mededoogend hand,
 en redders zult gij zijn,
 o blijde jeugd van Vlanderen,
 van heel het Vaderland!

Zoo zong een die daar was;
 die, blij van nog te leven,
     stilzwijgend menig jaar
     den tijd hadde afgebeid,
 om andermaal zijn' stem
 den vrijen toom te geven,
 uit louter dankbaarheid.

FEESTEN EN GELEGENHEDEN

I

o Ouderenpaar, van God gezegend
 hoe blijdt het uwe kinderen zes
 vandage, dat 't hier wenschen regent
 en veel geluks elk biedende es,
 ook onzen wensch daarbij te voegen,
 en nu de dankbaarheid te gaër,
 te spreken, die wij biddend droegen,
 zoo menig lang en lastig jaar.

Gij zijt gezond, God dank, gebleven,
 ofschoon gij, af en moe gewrocht,
 hebt zeldens u verlot gegeven,
 of welverdiende rust gezocht.

Gij zijt gezond van lijve en leden,
 gezond van herte en zin en al,
 en niemand, die uw' bezigheden
 die uw bedrijf u afdoen zal.

Gij zijt gelukkig in u zelve,
 en in uw' kinderen al voldaan,
 die, lijk gedekte koorenschelven,
 gelukkig ook, rondom u staan.
 Wat wilt gij meer, gelukkige ouderen?
 Ach, al dat rijkdom, eere en faam
 zou kunnen leggen op uw schouderen
 is u te loonen onbekwaam.

't Is God alleen die u kan loonen,
 't is God alleen, die weet waarmee
 Hij zooveel deugd eens zal bekroonen,
 in zijn beloofde hemelsteê.
 Dat doet hij dan, o Moeder, Vader,
 dat geve u God, en loone u daar,
 met uw' zes kinderen, al te gader,
 van God gezegend ouderenpaar!

* * *

II

Albaan-August, August-Albaan,
 hoe kunstig heen- en wederslaan
 die namen op malkaar! Gewis,
 dat iets daarin verborgen is.
 Euryalus en Nisus, eens,
 en hadden zoo veel hertgemeens
 als gij niet; noch 't oud vriendenpaar

en was zoo nauw vereend, voorwaar
 van Castor en van Pollux, als,
 geleund op elk des anderen hals,
 gij twee gevrienden! Fel nochtans
 ten strijde voert gij, heel en gansch
 dit jaar, getween en vocht elk om,
 des eerepennings edeldom!

Nu stondt gij met geen haar verschil,
 voet, hand en borst te gader, stil
 in 't renperk; dan, den toom gelost,
 en beide in 't stuivend zand gedost,
 daar vloogt gij, heftig hijgend naar
 't *bravium* der studentenschaar!

Wie haalde 't? „Hij alleen,” zoo zegt
 Sint Pauwels, „die daar wettig vecht,
 verdient den edelen loon!” Maar gij,
 ge 'n mochtet nooit malkaar voorbij
 gerennen noch geloopen! Neen,
 gij vocht en wont den prijs, getween,
 hoogst wettiglijk! 't Is wel gedaan!
 Geluk August! Geluk Albaan!

Ach, mochtet gij, in 's werelds perk,
 zoo vroom als nu, maar nóg zoo sterk,
 te gader strijdend, hand en hand,
 eens nuttig zijn aan 't Vaderland!
 Gij, zoekend naar de ziele, Albaan,
 Gij tastend 't zieke lichaam aan,
 August, met zachte en zuivere hand:
 getween een troost voor 't Vaderland!
 Een troost voor Vaders ouden dag,
 dien God nog lange u sparen mag!
 Een troost voor Moeders vrome borst,
 die altijd u betrouwen dorst,
 en nog betrouwt, dat 't kind van al
 heur' zorg' haar niet beschamen zal!

Een troost voor ons, wiens arebeid
 het zaad heeft in den grond geleid,
 dat, — lange en vele aan God gevraagd, —
 God dank, zoo schoone vruchten draagt!

* * *

III

Ach, hoe zijnder veel te vinden
 die den leêgen tijd verslinden,
 vijftig jaren, en nog meer,
 zonder werk en zonder eer;
 zonder dat, in al dien tijd,
 eenig schepsel hem verblijdt
 in hun doen of in hun laten;
 die hun zelve niet en baten,
 maar die varen, zonder nut,
 rechte en roekloos in den put!

Vijftig, honderd, duizend jaren,
 kostelijke levensbaren,
 eertijds, nu, en te aller stond,
 stormen zoo de wereld rond,
 zonder wete en zonder wet,
 de een door de andere aangezet,
 omgewenteld, voortgedreven,
 altijd levend zonder leven,
 naar den wijden oceaen,
 waar zij eeuwig sterven gaan!

Och! wat rampe, en schade, en schande,
 is 't den vlaamschen Vaderlande,
 is 't den landen, groot en kleen,

is 't het menschdom algemeen,
 is 't de Kerke, en is 't voorwaar
 aarde en hemel, altegaêr,
 dat een edele ziel, geschapen
 van Gods hand, door 's vijands wapen
 God ontweldigd en ontdaan,
 moet eilaas te kwiste gaan!

Och, wat schande! En op Calvariën,
 in zoo menig sanctuariën,
 op den autaar, in den kelk
 stroomde 't bloed, dat God voor elk
 van zijn schepselen gaf en schonk,
 als Hij aan het kruishout hong!
 Al voor nieten zou 't dan wezen
 dat gestorven, dat verrezen,
 Hij den hemel openvocht,
 en ons 't eeuwig leven kocht?

Neen, eerweerde Moeder, nevens
 deze ontaarde stroomen levens,
 die om niet te schanden gaan,
 in dien wreedten oceaân;
 nevens 't nutloos hoog en groot,
 dat uw kleinheid buitenstoot,
 dat uw armoe durft verachten,
 en hielp God u niet versmachten
 leeft gij, God en mensch voorwaar
 kostlijk, nu al vijftig jaar!

vijftig jaar, ach, arme weezen,
 'k hoore uw bevend herte vreezen:
 vijftig jaar, hoe snel, hoe snel,
 rooft de tijd ons, al te fel,
 dag voor dag, en tik voor tik,

elken, elken oogenblik
 weg ons Moeders dierbaar leven!
 Ach, wie zal 't ons wedergeven?
 Ach, o wreede tijd, aanhoort
 ons gebed: en gaat niet voort!

Of, mag niets uw stappen dragen,
 moet gij altijd gaan, zoo vragen
 wij aan Hem, hoe fel gij zijt,
 die u niet en vreest, o tijd,
 dat Hij Moeder vrij en vrank
 spare en berge, levenslang,
 voor al 't geen de kwade menschen,
 heur niet kennend, doen of wenschen,
 en dat zij, met ons al meê,
 's Hemels hof eens binnentreê!

* * *

IV

Aanveerd, o Bruiloftmaagd, zoo rijke aan hemeldeugden,
 deez' bloemen, die ik blij vergaard hebbe en geplukt,
 alwaar zij 't aardsche dal met eere en pracht verheugden,

Uw' maagdenkroone, eilaas, en is 't mij niet gelukt,
 met dezen fraaien tooi, in schoonheid te evenaren,
 ofschoon ik neerstig al dat schoone is ging vergaren.

Aanveerd, ze, al eventwel en leeft gij langer toch
 als deze bloemen, die, geslensd na weinige uren,
 vergaan: blijft bloeien, Gij, blijft bloeiende eeuwig duren!

En, wilde er nievers niets meer bloeien, bloeit gij nog,
 om met eene blomke of twee, uw' rijken krans ontnomen,
 de naakte krankheid van ons werk ter hulp te komen!

Dan hopen wij met U, doch ver van U, gekroond,
 te bloeien eens, daar God dat goed is eeuwig loont!

* * *

V

Op Marcke, waar sint Brixius vereerd,
gediend wordt en gevolgd, als voorbeeld van 't wel leven;
op Marcke staat als nu mijn zin verkeerd,
en 'k wensche een kind van Marcke, uit jongsten, lof te geven;
dat, vroom en vroed van eersten af,
aan God zijn herte en zinnen gaf.

Het droeg den Heer zijn schuldeloos gebed
met werken op van liefde, in 't daaglijksch tijdbesteden
verwachtend dat het God zou onverlet
en deugdzaam laten zijn, en door de wereld treden
langs paden onbekend, maar die 't
vandaag heel duidelijk vóór hem ziet.

Te Wevelghem ontstond een erge strijd:
men wist niet wien de ziel des kinds zou toebehooren;
daar spookte godsdiensthaat, met scholennijd;
en zegepralend kon alreê men Satan hooren,
die riep: „Voor mij, voor mij de buit,
de vijand slaapt: geroofd! Vooruit!”

Maar slapen zou hij niet, de dappere man,
dien God gekozen had, als David, in die tijden,
om 't volk van God, de kinderen, van
den aanval Goliaths heldhaftig vrij te strijden:
gewapend met betrouwen stond,
en bleef hij staan, op zijnen grond!

Hij wachtte en waakte wel; hij zorgde en zoei
 het zaad van Gods gebod en wetenschap daarhenen,
 ont al 't geweld, al 't fier geloei
 des vijands, was voorbij, al 't krijgsgevaar verdwenen.
 Hebt dank daarom, o jongman koen,
 hebt dank: dat zal u God vergoën.

Geen schoonder loon en kon, voorwaar,
 God zulk een' vromen man als U, o Vrouwe geven;
 als U, Emilia, die nauwlijks daar
 verbonden zijt met hem, in een en 't zelfste leven:
 zijt vroom en deugdzaam beiden nu,
 leeft lange, en God vermenige U!

* * *

VI

De tijd aan wiens geweld
 geen mensche pale en stelt
 die 't al verteert, verstroot, vereffent en vernedert;
 de tijd heeft u gespaard,
 Eerweerde, en 't geen gij waart
 weleer, dat zijt Gij nog, ruim vijftig jaren sedert.

Het zelfste rein gemoed,
 ootmoedig, vroom en goed,
 op anders niet gezind als, boven alle zaken,
 voor God en 't Vaderland,
 veel zielen, naar uw' hand
 en naar uw eigen beeld, ook vroom en goed te maken.

Dat hebt Gij, late en vroeg,
 gedaan, ja werks genoeg
 om menig man daarom verdiende rust te geven;
 maar Gij, Eerweerde Vrouw,
 zoekt, God en 't Volk getrouw,
 den zelfsten weg te gaan tot 't enden van uw leven.

Met reden heet men dan
 gelukkig 't sluiten van
 den blijden ommeloop dier vijftig volle jaren;
 gelukkig, niet alleen
 voor U, maar, in 't gemeen,
 voor ons, die, om uw deugd, van God gezegend waren.

Dan, Gij die uw geslacht,
 ver boven vrouwenkracht,
 veredelt en vereert voor God en voor de menschen,
 aanveerd van ons te zaam,
 aanveerd in 's Heeren naam,
 't bewijs van onzen dank, en diepstgevoelde wenschen!

* * *

VII

voor drukkersgasten
 en is 't geen daaglijksch werk aan 's Dichters harp te tasten;
 maar, trouwt hun Meester, dan
 geen een die 't laten kan,
 ten minsten eens, te grijpen naar
 de vedelsnaar!
 Welaan, daar moet gedicht, gedeund, gezongen;
 nen pas of twee, wie weet, of drie gesprongen;

nu, nu of nooit! Maar, eer 't begint,
 aanveerdt, gelukkig paar, die 's Huwelijks zegel bindt,
 die nederige, U door ons vereerde, bruiloftsjunste;
 die, uit metaal gewrocht en met krystaal gekroond,
     U toont,
 verbeeld in al de pracht van 's Zomers blommenkunste,
 den voorspoed dien wij U zijn wenschende altemaal,
 Eenvoudig is 't geschenk, rechtzinnig is de taal!
 Aanveerdt het dan en tracht, binst lange huwlijksjaren,
 in vrede en vruchtbaarheid, die beeltnis vrij te waren
 van breuke en van gebrek aan de overvloedigheid
 der Liefde! — Daar is 't al, en in een woord, gezeid.

* * *

VIII

Met hand en hert vol liefde en troost,
 van eer het licht der zonne bloost,
     tot na des avonds duisteren,
 zoo vloog zij, lijk een bie, en ging
 den armen kranken sterveling
     zijn klachten af gaan luisteren.

Noch cholera, noch kankerleed,
 noch wintervorst, noch zomerzweet
     en kon heur hert vertragen.
 De liefde wint op allen nood
 den zegepraal, en dwingt de dood,
     of spot met heure slagen.

Vincentia, geen dankbaarheid
 van menschen, noch geen kroon bereid
 met blommen die 't bederven
 ontluistert, maar Gods doornen Kroon
 betrachttet gij, als eereloon,
 in leven en in sterven.

Wij bidden u. en scheidt nog niet,
 maar troost al die gij zitten ziet,
 in armoë en in tranen;
 en Kortrijk zal, een liefdeveld
 door u in vollen bloei gesteld,
 den Hemelweg u banen.

* * *

IX

Hoe gauw is vijftig jaar in de eeuwigheid verslonden.
 en voor zoo menig mensch schier nutteloos bevonden!
 Maria, gij hebt ons, in 't loopen van dien tijd,
 van 's werelds ijdelheid en 's vijands list bevrijd.
 Wij danken U daarom, en loven uwe zorgen,
 want Gij zoo lange ons hebt in uwen schoot geborgen,
 en ons den weg geleerd dien elkeen weten zal,
 die naar den Hemel reist, dóór 's werelds tranendal.
 De goedheid die Gij ons hebt moederlijk bewezen,
 nu vijftig jaren lang, laat ze onveranderd wezen,
 o onbevleete Maagd, en zij de laatste vrouw
 die Marcke ooit winnen zal aan uwen dienst getrouw!

* * *

X

Gezegend ouderenpaar, die 's Konings eere
verdiend hebt; arbeidsvolk, gedooft
dat ook de dichterstem den lof vermeere,
dien 't vrije Kortrijk u betoogt.

Geen rijkdom: eere en deugd heeft, vijftig jaren,
uw' kloeken moed doen wederstaan
aan rampe en rooi, aan zoo veel lijfsgevaren,
die anderen deên ten onderen gaan.

Gij, man, gij wrocht; en zij, uw' vrouw, verwachtte
den schralen kost, die uwe hand
te winnen wist, aan 't werk, bij dage en nachte.
ten dienste van het Vaderland.

Wie loont er zulke deugd? Geene eerebogen.
geen schatten dezer aarde; 't moet
onsterflijk zijn, en vrij van alle logen,
dat u beloonen zal: Gods eeuwig goed!

* * *

XI

Beati omnes qui timent D^m.

„Gelukkig zijn die al, die God den Heere vreezen.
die zijne wegen gaan, gelukkig zijn die al!
Uw handwerk zal u voên, 'k zal uwe welvaart meerzen,
en al hetgeen gij doet u voorspoed brengen zal.
Uw' bruid, een wijngaardrank gelijk, vol zware bezen,
zal 't huis waarin gij woont versieren, te allen kant

uw' kinderen zullen als oliventelgen wezen,
 rondom uw tafelberd, als eene kroon, geplant.
 Aanschouwt, zoo zult gij, zoon des menschen, zijn gezegend,
 die Gods bevelen met Godvreezendheid vervult:
 God zegene u, aanschouwt, uit Sion afgeregend,
 't geluk Jerusalems, zoo lang gij leven zult!"

Zoo sprak de waarheid Gods, in Davids taal, geleden
 al menig duizend jaar; doch, altijd jong en frisch
 was over duizend jaar, als op den dag van heden,
 de wetenschap van Hem die alles wetende is,
 Hij, God, voorzag van toen, zoo wij nu zien, geboren
 uit echten vlamingsstam, vol eere en deugdzaamheid,
 dien goeden herder reeds, dien pastor uitverkoren,
 die heden wordt de kroone om 't edel hoofd geleid
 van vijftig jaren vol eerweerde priesterdaden;
 van vijftig jaren vol ten besten geven van
 zijn eigen zelve, en zijn' kinderen overladen
 met al dat vrede, en vreugd, en vriendschap heeten kan.
 God zag hem, en Hij sprak: „Gelukkig zijn die vreezen
 den Heere en in den weg des Heeren gaan! Ik zal
 ze loonend voeden met mij zelve, en vermeerzen
 den voorspoed en den drijf van hunne werken al!"

Getrouw aan de eerste gunste en 't roepen van hierboven,
 zoo ging de jonge man den weg des levens in,
 en staafe, stap voor stap, de oprechtheid, het beloven
 en 't voorwaards willen van zijn eerste reisbegin.

Een bruid was hem bestemd, een wijngaardranke schoone,
 onsterflijk, hemelsch, en van afkomste edel, die
 gesierd in 't maagdenkleed, vereerlijkt met een' kroone
 van zeven sterren, ik nu voor mijne oogen zie.

Heur name *Ecclesia*, weergallemt deur de landen
 van noord en oost en west en zuid; en overal
 zie 'k bedevaarders gaan, en brengen volle handen,
 wedijverend wie haar eerst en best begroeten zal.

Zij, als een wijngaardrijs gegroeid, strekt heur aanschouwen,

vol schaduwe, vol groen, vol bloeiend blomgewas,
 vol vruchten ongeteld, tot waar de grenzen grauwen
 der eeuwigheid! o Bruid, uw bruidegom, dat was
 een priester, die u wierd verhuwlijkt, in die dagen,
 als, rondom hem geveld, nog anderen op den zerk,
 in 't witte bruiloftkleed gegordeld, nederlagen,
 en als, op Gods bevel, Gods zendeling heel de kerk
 liet hooren: „Priester zijt ge en eeuwig zult gij 't wezen;
 staat op, aanschouwt uw' Bruid, die uwe komste beidt:
 zij wilt dat uit heur' schoot, een nieuw geslacht gerezen,
 den hemel vulle met der aarden vruchtbaarheid!”
 Zoo is 't geschied: het huis des bruidegoms, de daken,
 de muren, om ende om, zie 'k bin- en buiten staan,
 heel met die schoone vrucht begroeid, die 't zonneblaken
 doet blinken, rijpe en rond, vol edelen wijn gelaên;
 met druiven, God bestemd alleen: Hij zal ze lezen,
 Hij, Heer des wijngaards. En de oliven, die 'k geplant
 den wijngaard steunen zie rondom, kloek opgerezene,
 die heeft hij, priester, met zijn' milde vaderhand
 omtrent zijn tafelberd, den autaar, ook gewonnen:
 zijn' kinderen zijn het dus, die 's vaders last en lot
 eens priesters lijk hij zelf, hetgeen hij had begonnen
 bewaren zullen en volwerken, geve 't God!
 „Aanschouwt zoo zult gij, zoon des menschen, zijn ge-
 zegend.”

sprak God, in Davids taal, en waarheid blijkt het woord,
 bij al hetgeen de hand des pastors, eerst bewegend
 of na volendend, heeft begonnen, onderschoort,
 beginnende is, of zal beginnen, mag hij 't leven,
 ter eere Gods en voor zijn dierbaar Desselghem!
 „Zoo wierd de zegen Gods,” na Davids woord, „gegeven
 aan Sions hoogte, en aan de stad Jerusalem.”
 Aanschouwt de schoone kerk, de schole, hoort ze spreken,
 de kloosters hunne taal verheffen, alle bei,
 en zeggen, al gelijk, hetgene in Davids reken,

God zelf verkondigde en zoo lang te vooren zei:
 „Gelukkig zijn die al, die God den Heere vreezen,
 die in zijn wegen gaan, gelukkig zijn die al:
 hun handwerk is Hem lief, hun welvaart zal Hij meerzen,
 en al hetgeen zij doen hun voorspoed brengen zal!”

* * *

XII

Zege, zege, laat ons zingen,
 zingen dat het gallem geeft:
 want de God van alle dingen
 ons zoo lang geholpen heeft!

Vijf maal vijftien jaar is 't leden
 dat, uit Sint-Denijschen grond,
 vrucht van vele en goe gebeden,
 't eerste Kloosterhuis ontstond.

't Waren dappere liefdeherten,
 vrome zielen na Gods zin;
 die, tot zalf aan alle smerten,
 traden eerst het Klooster in.

Ouderlooze kinders waren
 de eerste blom van hunnen hof;
 menige andere, jong in jaren,
 leerden zij des Heeren lof.

Arme lieden, vol ellenden,
 leden Christi altemaal,
 kwam Gods zegen hun te zenden
 en zij vonden blij onthaal.

't Huis verrijkte in eere en deugden,
 ieder jaar bracht nieuwen oost;
 ieder jaar bracht nieuwe vreugden,
 nieuwe kinders, nieuwen troost.

En de booze vijand mochte
 strijden, vol van haat en nijd:
 hij en kreeg niet wat hij zochte,
 in den school- en zielenstrijd.

Dappere vrouwenherten stonden
 hem te weer en wrochten voort,
 waar zij nood of armoe vonden,
 schier een volle eeuwe, ongestoord!

Zege, zege, laat ons zingen,
 zingen dat het gallem geeft:
 want de God van alle dingen
 ons zoo lang geholpen heeft!

* * *

XIII

Wanneer het lichaam rust geniet
 de geest dan over 't stof gebiedt,
 en kan de vlerken strekken
 tot verre boven 't dagelijksch doen
 der menschen die, om 't lijf te voën,
 hun schamel brood berekken.

De zondagsruste is Gods gebod,
 van als Hij 't nederig menschenlot
     ontwierp en schiep op de aarde;
 van als Hij echt- en huisgezin,
 oorije en stam tot volkeren, in
     zijn goedheid, samenpaarde.

de zondagsruste, o heilzaam iet,
 voor die wat el in 't leven ziet
     als leven en genieten;
 voor die, geschapen, 's Scheppers eer
 niet achtloos en met avekeer
     zijn hert voorbij laat schieten.

Het hert wilt op, en weêr daarheen,
 te Hemwaard, die het schiep voorheen;
     ten Geest, die, onbedwingbaar,
 't heelal bedwingt, 't heelal beroert,
 't heelal tot zijn' bestemming voert,
     langs paden ondoordringbaar.

Hebt's dank, die ze ons gegeven hebt,
 die rust, die ons den geest herschept,
     en doet uw beeld gelijken,
 een iederen keer dat van uw Woord
 een vonksken, in ons hert geboord,
     komt onze ziel verrijken.

Verstonden ze al zoo gij 't verstaat,
 Eerweerde, in woord, in werk, in daad,
     vol deugden en vol dagen;
 die jaren reeds dat rustend werk,
 Gods leeringe in Gods heilige Kerk,
     verrichtet, met behagen!

Docete! Daar is 't groot gebod,
 dat, uitgegaan, vooreerst van God,
     de *school* kwam in te stellen,
 dien *zondag*, als het Cinxenvier
 Gods lof, in talen allertier,
     de *Apostels* deed vertellen.

Eerweerde Priester duidelijk is
 die eerste school de beeltenis
     van 't geen, gespaard tot heden,
 in 't nederig volk dat licht bewaart,
 dat uit den Hemel brandde op de aard,
     in 't kerklijk oud verleden.

Nog huden zijn daar vrome liên,
 die opwaards naar uw voorbeeld zien,
     en 't woord des Heeren vatten
 het woord dat zegt: „De wetendheid
 des Heeren, in de schaal geleid,
     weegt meer als alle schatten.”

Zij steunen op uw' stevigheid,
 en 't woord, door U hen voorgeleid,
     verkonden zij den lammeren
 van Petri schaapstal, onverpoosd:
 de wijsheid en den waren troost
     in Adams zonde en jammeren.

Sterkmoedig dan ter baan! Volherdt,
 Apostelen, rond ons Vaders hert,
     en op ons Vaders schreden;
 in liefdebanden meer als een',
 en door geen vijand af te schee'n,
     sterkmoedig voortgetreden!

De Meester wacht ons allen af,
 waar geen gevaar, geen dood, geen graf
 en is; waar, zonder palen,
 één' blijdschap al den tijd en vlijt,
 die gij voor Hem bestedend zijt,
 zal duizendmaal betalen.

Hoogedele prijs! Hoe groot zal dan
 de pracht zijn en de weerde van
 de kroon die Gij zult spannen,
 Gij, die aan 't hoofd des legers staat,
 en strijdend, als geleider gaat
 van zulke vrome mannen?

Voorwaar, geen' schijn, geen' schaduw heeft
 de blijdschap die u thans omgeeft,
 den tijd van weinige uren,
 bij 't geen dat, uwe werken al
 verdienden loon betalend, zal
 voor eeuwig blijven duren.

Wij wenschen dan, — en make God
 onz' woorden waarheid! — ach, blijft tot
 den laatsten uwer dagen,
 zoo Gij met ons, zoo wij met U,
 gezond, en vrij en blij als nu,
 den edelen arbeid dragen!

* * *

Marcke, 1885.

Eerwaardig hoofd, dat denken doet
 aan voor- en nageslachten
 van christenen, van kunstenaars,
 van edele kunstgedachten!

Hoe diere en zijt ge ons allen niet
die uwen geest verstonden,
en die, met hand en hert en moed,
hetgeen gij leert verkonden!

Hoe dierbaar zijt gij, moerpilaar
van heel een' tempelbouwte,
die storten zou, stondt gij daar niet
en steundet de edele voute!

Blijft staan dan, en laat groeien ons,
geborgen in uw grootheid:
versterkt, verheft, bericht, beleert,
belommert onze blootheid.

En zeker komt de dag wel eens,
— hij daagt al, blijde en gulden, —
dat 't menschdom U betalen zal
zijne onbetaalde schulden.

Dat 't menschdom U zal kennen als
van Godswege aangewezen,
om edel-, blijd- en meerder mensch
het menschdom doen te wezen!

Der kunsten werk en doel is dat,
des kunstenaars edele baken:
daar hopen wij, met U, naast U,
door U gesteund te raken.

o Kunstnaar, God almachtig, werkt
dat wonder, dat wij vragen,
vóór U gekniel en hem in de oog,
dien we in ons herte dragen.

Gebenedijdt al 't geen hem kan
 verblijden en versterken,
 zijn edele vrouw, zijn kinderen en
 de kinderen zijner werken!

* * *

Hebt gij Tinel,
 Edgar Tinel gezien,
 gezien, gehoord, gesproken?
 En heeft hij u
 dat overstoflijk brood
 van zang en spel gebroken,
 op zijn clavier?
 En heeft hij dit clavier,
 bij felle meesterstreken,
 schier levend doen
 zijn woord, zijn hert, zijn' ziel
 en zijn gedacht uitspreken?
 Hebt gij Tinel,
 Edgar Tinel gezien,
 gezien en hem verstanden;
 en zijt gij niet
 meer mensch weêr opgestaan,
 van onder zijne handen?
 Vereert ze dan,
 vereert de kunst in hem,
 de Godlijke, en buigt neder
 voor God, dien al
 dat kunst of kunstnaar is
 terugbeeldt en geeft weder.

JAN PALFIJN

Allen:

Van hier, die twist en tweedracht voedt
en die den evennaasten,
door haat en nijd ontsteken, doet
elkanders dood verhaasten!
Van hier, vaart ver van hier: 't en geldt
geen' winnaar nu, geen' oorlogsheld,
maar hem, die 't lieve leven,
ontworsteld aan de wreede dood,
die woekerde in den moederschoot,
heeft duizenden gegeven!

't Verhaal:

Hij zat en zocht, bij nacht en dag,
bij 't kranke bed, daar lijdend lag
het moederlijk verlangen;
hij pijnde en poogde, rusteloos,
daar valsheid hem te volgen koos,
en in heur' strik te vangen.

Hij dacht en doolde menigmaal;
hij bad tot God, om zegepraal,
en, eindelijk, eens... 't gebeurde
dat, heel ontroerd, hij henenbrak
door 't duistere dat hem tegenstak,
en... dat de nevel scheurde!

„Gevonden!” riep zijn' stemme alsdan:
 hebt dank, hebt dank, o God, ervan;
     nu mochte ik geren sterven;
 want, hopelooze moeder, gij
 zult leven, en, of doodde 't mij,
     gij zult het leven erven!

Mannen:

Waar doolt gij, onbekend, alleen,
 ter ballingschap gedwongen, grijze vader?
 Uw moederstad, is die te klein?
 Is daar noch huis noch thuis voor u, den dader
     van 't schellemstuk, o schande groot
 dat, door uw' vroede hand, de keten loste,
     de keten van de grimme dood,
 die honderd duizenden het leven kostte?
 Waar doolt, waar gaat gij heen? Ach, blijft
 bij ons, o vrome ziel, o vroede helper!
 Om God, komt weër terug, en wrijft
 die schande van ons hoofd, o wondenstelper!

Kind:

Wie is dat, Moeder, die daar staat
 en schijnt als een die spoedig gaat
 en draagt iet wonders? Wie zou 't zijn?
 Is, Moeder, is dat Jan Palfyn?

Moeder:

Ja, kind, dat is het afbeeld van
 een' grooten, goeden, braven man,
 dien Kortrijk won; die, een uit al,
 een' wereld won en winnen zal!

Kind:

o Moeder, zeg mij meer nog iet,
 waarom dat hij zoo zorglijk ziet:
 is 't droefheid, liefde, die hem drukt,
 of heeft hem iets verongelukt?

Moeder:

Zijn eigen' bate en zocht hij nooit,
 maar eindloos heeft hij goed gestrooid
 op Kortrijk en Gods wereld heel:
 hij zocht en vond het beste deel!

Kind:

o Moeder, waarom weent gij dan,
 wanneer gij ziet zoo braven man
 daar staan, die, zegt gij, vroomgezind,
 het menschdom heeft zoo zeer bemind?

Moeder:

Bemind, o ja, gediend heeft hij
 het menschdom, meer als wie dat 't zij;
 want, zonder hem, o wonder groot,
 waart gij, en ware uw' Moeder dood!

Kind:

En weent dan, Moeder, niet, en groet
 dien man met mij, die vroom en goed,
 ons 't leven gaf, naast God, weêrom:
 heet, Moeder, heet hem willekom!

Allen:

Bazuint alom en roept eenpaar,
o Kortrijks volk: De dag is daar,
die, lang verbeid,
die, lang bereid,
eerst Jan Palfyn heeft dank gezeid!
o Vlaamsche man, God loont alreê
uw edel hert, dat 't moederwee
kwam troosten; dat, de wereld rond,
voor wanhoop, hope en liefde vond!

Hij leve, hij die 't leven schank
aan duizenden: hij leve lang;
in 't beeld alleen niet, dat daar throont,
maar daar, waar 't Leven zelv' hem loont!

HERFSTMAAND

DE PIKKE SLAAT HET KOOREN AF

De pikke slaat het kooren af
den stam en zet, beneden,
den dorren grond vol pennen, vol
gebekte uitwendigheden.

De pikke slaat het kooren en
het valt in losse hoopen,
daar nu en dan nog groenigheid
en blommen tusschen loopen.

Daar zingezangt het; staal en steen,
ze zijn malkaar aan 't zoeten;
en 't bootallaam de pikke zit
heur botheid af te boeten.

De hinnen zijn zoo hoorendoof,
't en helpt noch hei- noch huwen;
laat kezen nu dat kezen wil:
't en kan geen een ze schuwen.

't Is lastig werk: de zonne bijt,
 't en wilt geen windtje waaien;
 en 't zwoegen doet den akkerman
 zijn zweet in de eerde zaaien.

Bringt lavenisse, o blonde jeugd,
 in 't zand die zit en spelen;
 laat staan die blommen; lavenisse,
 en lescht de dorre kelen!

Den hals omhoog en 't herte blij,
 wat doet gij mij verheugen,
 o akkerman, in 't meêgenot,
 en 't weldoen uwer teugen!

De zonne boomt, het droogt dat 't sperkt,
 waarom gewacht tot morgen?
 Vandage nog, zoo 't God gelieft,
 den zwaren oest geborgen!

De binders beuren 't kooren op,
 meêdoogende; en hun' handen
 omvangen 't, daar 't gevallen lag,
 en bunselen 't in banden.

De scherpgetande vorke vat
 de schooven, en de wagen,
 gepeerd met al dat trekken kan,
 rijdt weg en weêr de slagen.

De schure is vol, de schelven zijn
 gedekt; en langs de bane,
 begroet men al, gelint, gepint,
 den preuschen strooien hane.

Kerjoel, kerjoel! „Voldoeninge” is 't:
 gebierd nu op de schooven!
 Kerjoel, kerjoel! Den derscherdeun
 gedanst, dat de ooren dooven!

GEBOREN IN DE DELLINGE

Nativitas est hodie B. M. V.

Geboren, in de Nazarethsche dellinge,
 vandage is zij, die Satans vendelvellinge
 zien storten heeft beneden haren voet,
 verwonnen door haar kindeke en geboet.

Geboren is, te Nazareth de ontvangene
 heel zondeloos; de maagdelijk omhangene
 met 't lelieblank, oorspronkelijk gewaad,
 dat dere en had noch deel in Adams kwaad.

Geboren is op heden Anna's minnelijk,
 en Joachims kleen kochterke, onverwinnelijk;
 verwacht zoo langen tijd en naar gebeid,
 beloofd zoo menige eeuwen en voorzeid.

Geboren is op heden 't eerste schemelen
 des dageraads, die boorend dóór de hemelen,
 de zonne kwam verkonden en de pracht,
 die 't duistere zou verdrijven van den nacht.

Geboren is de stengel van dat blommeken,
 op heden, in wiens al te zuiver kommeken
 de dauw eens uit den hemel is gestremd,
 de perel die onz' schulden heeft gedempt.

Geboren is dat bietjen overzoetelijk,
 dat honing droeg en bate in 't onuitboetelijk
 gekwets dat, door den vijand eens gestraald,
 door Jesus wierd gebeterd en betaald.

Geboren in een dorpke, dat daar verre ligt
 in 't land van Galileien, is dat sterrelicht,
 dat wijzen zal de haven en de ree
 aan 't moegedoolde menschedom, op de zee.

Geboren en gewonden in zijn' windekens,
 op heden, is het heiligste aller kindekens;
 geweerd Hem, Die het schiep en Dien het zal
 ontvangen eens, en baren in den stal.

o Nazareth, vernepen en onachtelijk
 weleer, nu is de luister onversmachtelijk,
 en de eere van den name dien gij draagt:
 geboortestad van de onbevleete maagd.

BRUILOFT

Dat ze altemaal die God verachten,
 eens willens en eens werkens, naar
 't onchristenen van Vlanderen trachten,
 'k en vreeze geen Geloofsgevaar,
 zoo lange, o God, wij Vlanderlingen,
 u herten rein ten autaar bringen.

Laat nóg zoo schoon de schoonheid wezen
 der lieve bruid; laat nóg zoo eël
 de mannenkracht zijn, uitgelezen,

des bruidegoms; hoe baat het veel,
 zoo niet hun' beider herten binnen
 een' schoonheid woont, die God kan minnen?

Die schoonheid hebt ge in haar gevonden,
 die vroomheid hebt ge in hem bemind,
 gij bruidegom, met haar verbonden,
 gij bruid, met hem verhuisgezind;
 en beiden zijt ge, in God goê vrienden,
 twee herten die malkeer verdienen.

De deugd heeft u, van ouds genegen,
 in eere en trouw bijeengebracht;
 de deugd verwaarborgt u den zegen,
 dien Kerke en Volk op hen verwacht,
 die 's Scheppers woord, in God verbonden,
 „Getween zijt een,” zoo wel verstonden.

De stam, zoo de oude vaders spraken,
 van deugdenwege alom vermaard,
 zal stamgelijke telgen maken,
 en vruchten na den boom geaard:
 zoo zult gij, man en vrouw, nadezen,
 dit wenschen wij, ook vruchtbaar wezen.

Niet vruchtbaar zoo de lanken plegen
 van al dat roert of aêmt, o neen,
 maar vruchtbaar na de ziel bedegen,
 zoo wordet gij, en zoo alleen.
 Dit wenschen wij, die, God in de oogen,
 het diepste van ons herte u toogen.

Zou 't anders geen ontaarding wezen,
 zou 't anders geen' vervloeking zijn,
 zoo zulk een' stam kwame uitgerezen

een' vrucht, besmet met 't helsch venijn,
 dat nu alom, door land en weiden,
 de dienaars van den vijand spreiden?

Neen, neen, 't en zal, helpt God, gebeuren,
 voor Vlanderland te diepe een' rouw,
 dat gij, o man en vrouwe, eens treuren
 en zeggen zoudt, malkaar getrouw:
 „Och hadde God omneêr geslagen
 den stam, die zulk' een' vrucht zou dragen!”

Ontschuldigt, zoo de kwade driften,
 die wij, benauwd ten allen kant,
 zien onweêr en verwoesting ziften
 op u, o dierbaar Vlanderland,
 de blijdschap van deze ure stooren,
 en doen een onblij woord u hooren!

Zij ver van hier de vrees gedreven,
 zij 't vrij voorzeid, geliefde bruid
 en bruidegom: uws levens leven,
 als 't bloeiend eens uw herte ontsluit,
 't zal zijn zoo gij zijt, en 't zal blijven,
 in eere en deugd, uw' namen schrijven!

ST. GUIDO

In festo S. Guidonis.

Patroon van Anderlecht, aanhoort
 hetgeen wij biddend van U vragen:
 't is dat wij lange mogen voort,
 in eere en deugd, aan God behagen;

en, zoo gij zelve eens hebt gedaan,
 dat wij, u nadoende, altijd meugen
 den rechten weg des Heeren gaan
 en onzer vrienden hert verheugen.

Gij waart een neerstig arbeidsman,
 ge 'n aat geen onverdiende korsten;
 't geluk van die dat zeggen kan
 't geluk wel weerd is van de vorsten.
 Wij volgen arbeidzaam u na,
 maar, opdat elk van langs om nader
 op uwe vrome stappen ga,
 spreekt schoon voor ons bij „Onzen Vader!”

Gij rust nu menige eeuwe alreeds
 in 's Hemels onvolkende kringen,
 en 't edel wit des bruiloftskleeds
 vervangt uw' schamel werkmansdingen;
 verhoort ons dan, die, hemelwijd
 van uw' gewonnen rustpaleizen,
 die al te ver van waar gij zijt,
 in 's werelds beëweg gaan en reizen.

Die weg is ons bekend: hij wordt
 met wakkere handen ons gewezen;
 bewaart die handen lange, en stort
 uw' zegen op die, ongeprezen,
 ons leeren gaan, en staan en lijen,
 die langs dien weg met ons verheugen,
 tot dat wij 's Hemels poorten zien
 en, al te gaêr eens, binnenmeugen!

DE MERELAAN

Hebt gij nog geluisterd
naar de merelaan,
's avonds, als het duistert,
als de sterren staan?

Op den hoogen sperel,
daar hij verre ziet,
luide zingt de merel
nu zijn avondlied.

Hoort zijn' kele galmen
haal en wederhaal:
't zijn lijk Davids psalmen,
't is lijk orgeltaal.

Kout hij met de blâren
van den boom, misschien;
die, al slapenvaren,
hem goên avond bien?

Kijft hij op de winden,
die, voorbijgegaan,
hem, den blijgezinden
vogel, 't zwijgen raên?

Wenkt hij naar een' sterre,
die hij ginder ziet
blinken, hooge, en verre?
Ai, 'k en wete 't niet!

Een alleene het wijs is,
wat ge vogel zingt,
weêr het luide of lijze is
dat zijn' tale klinkt.

Hoort zijn' kele galmen
haal en wederhaal:
't zijn lijk Davids psalmen,
't is lijk orgeltaal.

Somtijds in de kerke,
hoore ik stemmen aan,
lijk die lieve en sterke
van den merelaan.

Als 't, te zeker' stonden,
sursum corda klinkt
en 't, uit de orgelmonden,
zingt en wederzingt

Rijzen doet mijn herte
naar den hemel, dan;
lijde ik pijn en smerte,
't leed verlicht ervan.

Al met eens, hij schettert,
tiert en tureluit;
„Vier slaat” hij dat 't spettert:
en... 't is uitgefluit!

WILKOM MEESTER

Meester, 'n neemt 't niet kwalijk af
 dat uw' kinders hen verheugen
 van U blij te groeten meugen,
 met de Vrouw die God u gaf!

Nu zijt Gij, het is bekend.
 door Gods leeringe, en wij weten 't
 van God zelve, vastgeketend
 in het huwelijks sacrament.

Wij aanveerden, zoo 't betaamt,
 en vereeren als verplichtend,
 't geen gij zelve, ons onderrichtend,
 ons zoo dikmaals leeren kwaamt.

In uw' Vrouw zien wij voortaan
 heel U zelve weêrgegeven,
 ja, twee levens in een leven
 ons eendrachtig voorenstaan.

Vader, Moeder, vroeg en laat,
 zijn wij thuis, gehoorzaam, eerend
 en gij, Meester, zijt ons leerend
 dat gij in hun' plaatse staat.

Deze lesse zult ge ons nu
 nog veel beter kunnen toogen,
 met het voorbeeld vóór onze oogen,
 van uwe Eevrouwe en van U!

't Is die reden, 't is daarom
 dat wij blij zijn en verheugen,
 omdat wij U zeggen meugen
 dat gij ons zijt willekom.

Wilkom, Meester, wilkom, Vrouw,
 wilkom alle twee te zamen,
 maar één hert, al zijn 't twee namen,
 't een en 't ander, hou en trouw.

Meester, leert ons immer voort,
 zoo gij pleegt en zoo wij wenschen,
 christen zijn en brave menschen,
 met den werke en met het woord!

Leedt ons, Herder, na den zin
 van uw' lessen gaan wij treden
 en ook volgen op de schreden
 van uw' brave Herderin.

Daar zijn wulven, hier end daar,
 die het arem schaap beloeren,
 trachtend 't uit den trop te voeren,
 en de streke is vol gevaar!

Maar, zoo lange als, aan en bij,
 met uw weêrga, Gij zult waken,
 'n zal geen wulf één schaap genaken,
 dat hij nog zoo gulzig zij!

Slaat hem weg en lacht hem uit,
 laat ons rustig zijn en leeren,
 Gij zijt ons de hand des Heeren,
 die de vrije kooie sluit!

Moog' dan God, door U vereerd,
 om U en uw Vrouw te loonen,
 U met zooveel sterren kroonen
 als gij kinders hebt geleerd.

En, als 't eindlinge U en ons
 eens voor goed zal rustdag wezen,
 zoo verleene God, na dezen,
 elk ende een den Hemel tons!

DE TORTEL

Vox turturis... *Cant. cant.*, II 12

Koe, koe, schoone koe!
 geheele en gansche dagen,
 hoort de tortel, af en toe,
 altijd, altijd klagen.

Koe, koe, schoone koe!
 te avonde en te morgen,
 waarom zucht zij, nimmer moe,
 diepe in 't hout geborgen?

Koe, koe, schoone koe!
 z' had een koe, de tortel,
 maar, gemaakt en wist zij hoe
 nest van wolle of wortel.

Koe, koe, schoone koe!
 de akster, die aan 't bouwen
 in den boom zat, heeft ze enthoe
 komen aan te schouwen.

Koe, koe, schoone koe!
 „wiste ik wat u geven,
 akster, 'k dorste u vragen hoe
 'k moet een' nest mij weven!”

Koe, koe, schoone koe!
 „tortel, 'k zal 't u leeren,
 wilt ge mij uw' schoone koe,
 schoone koe vereeren.”

Koe, koe, schoone koe!
 „'k geve ze u ten besten,”
 zei de tortel, „akster, toe,
 leert mij, leert mij nesten!”

Koe, koe, schoone koe!
 de akster lei wat stokken,
 en is schielijk, met de koe,
 met de koe, vertrokken.

Koe, koe, schoone koe!
 jaarlijks, na die lesse,
 gaat de tortel nog ten broe',
 op nen stok of zesse.

Koe, koe, schoone koe!
 tenden alle straten,
 zit ze, zonder nest of koe.
 eenzaam en verlaten.

Koe, koe, schoone koe!
 daarom blijft zij klagen,
 blijft zij zuchten, nimmer moe,
 geheele en gansche dagen.

E R P E L S

Eiergoed zijn ze altemale,
 vele en groote, vroom en vast;
 en van de ongekende kwale
 eindlijk eens niet aangetast.

Eiergoed, en bij den vrechte,
 komen ze uit den grond gebot;
 lange en korte, kromme en rechte,
 allen glad en ongespot.

Eiergoed, bij breede streken
 liggen ze achter 't land gezaaid;
 lange, geelwe en roode reken,
 daar de milde zonne op laait.

Eiergoed, bij zakken, korven,
 karren, wagens, volgelaên,
 zullen ze, echt en onbedorven,
 dit jaar, in de doelen gaan.

Eiergoede vaderlanders,
 willekomme, goeden dag:
 wel den Vlaming, — zij 't nooit anders! —
 die goe „erpels” eten mag!

A N D L E I E

Jordane van mijn hert
 en aderslag mijns levens,
     o Leye, o vlaamsche vloed,
     lijk Vlanderen, onbekend;
 hoe overmachtigt mij
 de mate uws vreugdegevens,
     wanneer ik sta en schouwe,
     uw' vrijen boord omtrent!

Hoe vaart gij welgemoed,
 de malsche meerschen lavend
     met blijder vruchtbaarheid,
     te Scheldewaard, en voort
 ten Oceaan, u, zelf,
 een' diepe vore gravend,
     die 't oude en vrije land
     van Vlanderen toebehoort.

Wat zijt ge schoone, o Leye,
 als 't helderblauwe laken
     der hemeltente wijd
     en breed is uitgespreid,
 en dat, uit heuren thron,
 de felle zonne, aan 't blaken,
     vertweelingt heur gezichte
     in uwe blauwigheid!

Dan leeft het rondom al
 uw' groengezoomde kanten,
     aanzijds en heraanzijds,
     zoo verre ik henenschouw,

van lieden, die weêrom,
 en nu in 't water, planten
 den overjaarschen bloei'
 van hunnen akkerbouw.

Den bast, die, onlangs, toen
 hij jong was, jong en schoone,
 't gezicht verblijdde, maar
 één levend legtapijt;
 die, veel te lichte, eilaas!
 de blauwe maagdenkroone
 verloos, en bleef het lieve
 en jeugdig leven kwijt!

Het vlas! Nu staat 't gedoopt,
 Jordane, in uwe lanken,
 gegord in haveren stroo,
 dat banden gouds gelijkt;
 bij duizend duizenden
 van bonden, die vier planken
 bewaren, ketenvast
 en aan den wal gefijkt.

Hoe zucht gij, om weêr uit
 dit stovend bad te komen;
 hoe zucht gij, zoo de ziel,
 de vrome kerstene, doet,
 die, na gedulde pijn,
 vol hopen en vol schromen,
 verlangt het licht te zien
 dat haar verlossen moet!

Verdraagt den harden steen
 nog wat, die, korts nadezen,
 gelicht, u helpen zal
 ter vrijheid; en de dood,

die u gedwongen hield,
zal zelf gedwongen wezen,
u latende uit het graf
en uit den Leyeschoot.

Die steen heeft u gedempt
g'ootmoedigd en gedoken,
tot dat uw taaie rug
gemurruwd en verzaad,
geen' weerstand biën en zou
aan hem die u, gebroken,
tot lijn hermaken zal
en edel vlasgewaad.

Hoe krielt het wederom,
langs al de Leyeboorden,
van lieden, half gekleed,
die half in 't water staan,
en halen, lekende uit,
lijk lijken van versmoorden,
't gebonden zappig vlas,
en 't spreidende openslaan!

't Verrijst! Het wordt alhier,
het wordt aldaar bewogen,
gestuikt, gekeuveld en
gehut. De zonne lacht
en speelt in 't droogend schif,
dat, 't water uitgezogen
heur fijne stralen drinkt
en fijndere verruwpracht!

Wat zie 'k! o Israël,
lijk in de bibelprenten,
gekleend, den overtocht
van 't Abrahamsche diet;

gesmaldeeld en geschaard,
 in lijnwaadgrauwe tenten,
 ontelbaar, zoo 't den dwang
 van Pharao verliet!

Beloofde land van God,
 Jordane, in 't hooge Noorden,
 hoe schoon 't gelegerd volk,
 dat, God gehoorzaam, voet
 en hand te zamen, zwoegt
 naar uwaard, en de boorden
 van 't stroomend waterkleed
 strijdmachtig leven doet!

Ik hef, lijk Balaäm,
 mijn woord op, en 'k bezegen
 den arbeidweerden troost
 dient 't neerstig Vlanderen vand...!
 Zij 't immer God getrouw,
 God dankbaar, God genegen,
 en weerd die diere kroon
 die hem de vrijheid spant.

Zoo lang de Leye loopt,
 zoo lang de velden dragen
 den lijnwaadoost,
 die op heur boorden groeit;
 zoo lang 't gestorven vlas
 herleeft in kant en kragen,
 en, sneeuw wit, op de borst
 van jonk- en schoonheid bloeit!

KORTRIJK.

's-Vrijdags na O. H. Hemelvaart 1882.

WITGETOPTE BAREN

o Schoone, witgetopte baren,
 o blanke en blijde zomerzee:
 hoe geren zit ik, onervaren,
 nog nauwlijks uit mijn' kinderjaren,
 omtrent uw' wijde waterwee!

Van verre zie 'k uw' vlakke krommen,
 Verzinken, uit mijne oogen gaan;
 en schepen, die genaderd kommen,
 al dansen deur de waterblommen,
 die schuimend hen den boezem slaan.

De zonne strooit een' wijde strate
 van daglicht op uw' blanken schoot;
 gezeten op de hooge zate
 des zandhils, ik mijn herte late
 gevoerd zijn in een visscherboot!

De meeuwe vliegt en want de winden,
 den bek omleege en de ooge op jacht,
 om hier of daar nen vang te vinden,
 en 't daaglijksch broodjen op te slinden,
 dat heur de zee heeft meêgebracht.

Zijn daaglijksch brood, in 's waters wanden,
 moet ook de visscher zoeken gaan;
 o neerstig volk, bij volle manden,
 hoe geren zie 'k uw vrome handen
 den welverdienden loon ontvaân!

Het zware schip gaat, diep geladen,
zijn vlugge zeil de winden biën:
hoe zal 't in de ongekende paden
der wilde zee zijn' wegen raden,
hoe 't vaderland eens wederzien?

Vaart wel mij, zoete zee en zonne,
'k beveel de ruste u en den nacht;
en God verleen' dat mij de bronne
van vreugde meermaals laven konne
die in de zee mij tegenlacht!

B E D E M A A N D

ROOZENKRANS

Roozenkrans! De blâren vallen,
laat ons, zoo 't de Paus vermaant,
beêvaart doen, en boeten allen:
't is de kranke Octobermaand!

't Jaar heeft schielijk omgeslagen
nog een blad; en 'k zie den boek
weg en weder overdragen,
naar des autaars anderen hoek.

Ite missa est zal 't wezen,
de oude boodschap; en voortaan
blijft, de jaarmesse uitgelezen,
's werelds kerkvat ijdel staan.

Laat ons onze lenden allen
gorden, ter begankenis,
eer wij, als de blâren, vallen;
eer het tijd van sterven is!

't Jaar is ziek, alzoo de zonne is,
 die heur' laatste sprongen telt;
 't jaar is veeg, en in zijn vonnis
 ligt de zomer neêrgeveld!

Schier is ook ons leven tenden;
 ach, hoe velen, hier en daar,
 die geen' zomerzonne en kenden,
 die geen' zaaitijd, in dit jaar!

Laat ons biddend gaan, en boeten,
 't heilig beêsnoer in de hand,
 Onze-Vaders, Weest-gegroeten,
 voor die vielen, achter 't land!

De aarde ligt in asemjagen,
 na des arbeids overlast;
 uitgeput van kinderdragen,
 moe gekoorend, moe gevlast.

Eer de letste blâren vallen,
 eer de winter zegepraalt,
 laat ons God bedanken, allen:
 de akkervrome is ingehaald!

God bedankt, om al zijn' goedheid,
 Hem gejongd een bedelied,
 die den mensche, in al zijn' moedheid,
 die der molden ruste biedt.

Komt, ze zijn in 't veld getogen,
 kruis en vane, vrouwe en man;
 volgt nu, al die volgen mogen:
 geen die 't Kruis misvolgen kan.

Roozenkrans! 't Onwinbaar wapen,
 wint des vijands volk en steê:
 mannen, meiskes, vrouwen, knapen,
 brengt des Heeren bidsnoer meê!

't Is de keten, die geen' slaven,
 die Gods vrije kinderen al,
 heeren, burgers, knechten, graven,
 koninklijk omhangen zal.

't Is des schipmans touw, gesmeten
 om den stam der galge Gods;
 van geen' bare intween gebeten,
 van geen bulderend zeegebots.

Roozenkrans! Bij duizendtallen,
 onder 't biddend stemgeroer
 valt, alzoo de blâren vallen,
 beiers van mijn bedesnoer!

T E N D E N   R A A D

Tenden raad en tenden reden,
 vol van angste en pijnlijkheden,
 bidde ik, onbevleete Maagd:
 voor uw kind nu zorge draagt!

Cana zag u, zonder schromen,
 voor twee schaamle tusschenkomen,
 in 't gebruik van bruiloftwijn:
 wilt mij ook indachtig zijn!

Bruiloftwijn, noch bruiloftkoeken,
 dat en durve ik u verzoeken;
     maar verleent mij werk en brood,
     anders moet ik morgen dood!

Morgen, neen, gij zult mij heden,
 moeder van bermhertigheden,
     laten, — wilt en 't zal geschiên, —
     u bedanken, op mijn knien!

U bedanken en verkonden
 dat gij zijt, op alle stonden,
     alle streken, west of oost,
     schamel' lieden hope en troost!

VELEN BIDDEN SCHOONE WOORDEN

Velen bidden schoone woorden,
     na den eesche, en opgezeid
 uit nen boek met gouden boorden;
     maar hun herte is ijdelheid.

Baden ze eens, ze zouden leven,
     en niet altijd weêr in 't graf
 hunner schande zijn gedreven,
     onder 's vijands herderstaf.

Baden ze eens, de tranen vloten
     uit den grond huns herten weêr,
 als gewenschte zegenboden,
     over schuld en schande, neêr.

Baden ze eens, ze zouden spreken,
 spreken, zoo de snare doet,
 die, geslagen zijnde, breken
 ofte wederdeunen moet.

Baden ze eens, hun hert verheugde;
 groeizaam wierde 't weêr, en 't gaf
 blad en blommen, vrede en vreugde,
 nu, een nooit meer groenend graf!

Baden ze eens, ge zaagt ze werken
 weêr ten bronnenhoofde, en niet
 drijven, leêg en lam van vlerken,
 altijd neêrwaards, met den vliet.

Baden ze eens, ze zouden weten
 hoe het brood des biddens smaakt,
 dat, hoe meer het wordt geëten,
 hoe 't den honger scherper maakt.

Baden ze eens, ze zouden vonken
 als een vier, en immer niet
 naast den aschhoop zitten pronken,
 daar men vier noch vlamme en ziet.

Baden ze eens, ze zouden vliegen
 en niet, dood aan de eerde, meer
 zeggen „'k Bidde,” en immer liegen.
 want ze'n bidden niet, o Heer!

Baden ze eens... en, of ze mochten
 ondervinden welk een' schat
 't bidden, daar ze 't nooit en zochten,
 't bidden en 't gebed bevat.

VEURNAMBACHT

Wie geeft mij woordenpracht
 waarmede ik, uit den blauwen,
 dat peersch halfduister na
 kon schilderen, dat ik zie
 zoo ver mijn uiterste ooge
 en krachten henenschouwen,
 gelegen wijd van hier
 misschien eene ure of drie!...

In 't verre land, in 't veie,
 in 't platte, in 't onbeboomde
 geweste, alwaar weleer
 de wilde, woeste zee,
 met al heur boos geweld,
 ontembaar henenstroomde:
 in 't vruchtbaar voedsterland
 van 't Veurnambachtsche vee!

 'T IS VLOED

De Leye wentelt, rond en blond,
 heur' waterkonkelen henen;
 tot dat schier huis en erve en al
 omblankt is en verdwenen.

't Is vloed, 't is vloed, 't is nogmaals vloed:
 geen sluize, of is ontloken,
 en nog is 't water over al
 en deur al heengebroken...

Houdt aan daar! Helpt! Mijn boot van wal!
 Houdt af! Ik hoore weenen:
 daar, broodloos, zit een weduwken,
 met drie 'f vier arme kleenen,

in 't water: Haast u! Helpt! Haalt in,
 zoo een zoo al: die trouwe...
 Legt vast! — Hier ben 'k, met alle vier
 de kinderen, en de vrouwel

DOET OPEN

De straten, ze lagen in stukken gereên,
 gereên en gesneên van de wagens;
 och arme! wie had er uw' komste verwacht,
 gij roeklooze zonen des jagens?

Het reinde en het sleinde en het speitte en het zwam;
 't lag alles verzijpt en verzopen;
 wij waren gevlucht en wij wachtten den dag,
 bij 't krachtige vier, en:... „Doet open!”

„Doet open!” zoo klonk er een stemme, met eens,
 verbazende ons allen, die dachten
 dat niemand en was, in den pit van den nacht,
 noch zulk een bezoek, te verwachten.

„Doet open, doet open!” zoo klonk en herklonk
 de stemme, die we allen verkenden;
 en binnen zoo bonsde de lederen stap
 der moede gejaagden en tenden!

HET NOORDVIER

Aurora borealis.

Het noorden, dat geen' zonne en kent;
 dat, nevel, nacht en kou gewend,
 den anderen helft van 't firmament
 bepronkt; het grimme noorden,
 van deze week, heeft onverwacht,
 bij 't vallen van den eersten nacht
 Octobers, met vereende pracht,
 versierd des hemels boorden.

Een brandsteê diep verholen stond,
 in 's noordens alderdiepsten grond,
 die straten lichts hervorwaards zond,
 tot boven onze hoofden;
 zoodanig dat wij, onbereid
 voor zulk een zien, met angstigheid,
 hetgeen daar wierd van brand gezeid,
 en hergezeid, geloofden.

Maar neen, 't en bron niet, noch 't en was
 geen brandgevaar aan 's hemels as,
 die, sparkende in zijn' wenteltas,
 het firmament bekroonde
 met vlammen; die de zonne niet,
 die zóó kan schitteren, uit en stiet,
 noch die de scherpgevorkte spriet
 des bliksems eens en toonde.

't Was eindelijk, aardig, spokend, raar,
 lijk reuzen witte schimmen daar
 omhooge, insteê van wolken klaar,
 te zien een' brugge heffen,

die kimmewaards, in 't oosten krom,
 tot boven onze hoofden klom;
 en westerwaards den waterkom
 des Oceaans ging treffen.

't Was wonder, en verbazend schoon,
 de sterren aan den hemeltroun,
 de nacht in heure perelkroon
 stilzwijgend aan te schouwen;
 en, schietend heen en weêr, 't geweld
 des hemels door het sterrenveld,
 bij drommen, sterk en ongeteld,
 in strijd te zien schadrouwen.

GELIEFDEN

Geliefden, wier geluk op heden geene palen,
 geen einde en kent, en door geen penne en is te malen;
 die wijsheid, schoonheid, jeugd, en al dat eerbaar is,
 vereenigt en vereert in uw' verbintenis;
 die in de toekomst ziet den weêrschijn al geschemeld
 van 't geen dat u vandaag den levensloop verhemelt;
 die in de jaren zijt dat alles licht en mint,
 en dat gij elken dag, een' nieuwe blijdschap vindt:
 die, blommen alle twee, lijk voor malkaar gegoten,
 schijnt uit een' enkelen stam, en uit geen twee gesproten;
 die ziel en ziel voortaan, die hert en hert, hoe zoet
 u beiden 't leven is te gader smaken moet;
 God geev' dat dit geluk, bij Kerke en Wet gesloten,
 zoo op den eersten dag blijve altijd voort genoten.
 God geev'... Hij weet het best wat u en haar betaamt,
 die, man en vrouw gewijd, van 's autaars hoogten kwaamt.

Zijn' goedheid is gekend van over duizend jaren,
 voor, die van kindsbeen af, lijk gij, Hem vreezend waren.

Dus hopen wij dat al hetgeen de Pastor bad
 in 's huwlijks roozenkrans alreê besloten zat;
 en dat, na korten tijd, of langen tijd, ulieden
 bewijs daarvan in meer als woorden zal geschieden;
 bewijs daarvan in sterk en zuiver kinderbloed,
 dat heel 't voorspoedig huis van blijdschap kraaien doet!

DE POPULIER

Daar staat hij, 't edel hoofd omhoog,
 gestriemd tot in de wolken,
 de populier;
 hij zwinkt alhier,
 hij zwankt aldaar,
 en knikt goen dag beneên hem, naar
 het nederig vertoog
 van huizen, steên en volken.

Hij ruischt, dat m' heinde en ver hem hoort;
 hij worstelt met de winden,
 die, beetende op
 zijn' hoogen top,
 zijn tenden raad,
 omdat hij 't hun niet vrij en laat
 in 't luchtruim, ongestoord,
 hun' breede baan te vinden.

De mast van 't hooge schip, dat zucht,
 vol grauwe lijnwaadpanden,
 weêrstaat als hij
 de heerschappij

en 't durven van
 de winden, die in 't zeilgespan,
 dóór 't brieschen van de lucht
 bergopwaards henenbranden.

Hij buigt, maar van vergaan en is
 geen spraak. De winden stoken
 om niets, en al
 hun tergen zal
 zijn vroom gebouw
 bespoken ongedeerd, zoo gauw
 eens moe gebleven is
 hun' boosheid, en gebroken.

Zoo spant de populier en snoert
 zijn' taaie wortelpezen,
 lijk touwen vast
 omtrent den mast,
 met schuinsch geweld,
 zoo scherlinge en zoo scherp gesteld,
 dat, scheurt er iets of roert,
 het eer de grond zal wezen,

als hij! 't Is of 't de weêrga waar'
 der weêrgalooze bergen;
 't is of hij, trotsch,
 den zetel Gods
 bestookte; 't vier
 des hemels durfde rooven schier
 en 't onderaardsch gevaar
 des afgronds wilde tergen.

Hoogedele, laat beneên uw stam
 me u, wankelbaar, bewonderen;
 en wekkend zij
 uw voorbeeld mij

om ook, voortaan,
getroost den vijand weêr te staan.
die roekloos ondernam
mij vreeze in 't hert te donderen.

Eilaas! En komt des winters hand
u jonk- en schoonheid stelen;
als 't waait en buischt
en 't al verhuist
dat blij is, nooit
gewanhoopt, noch den hals geplooid!
Laat vrij den wind in 't zand
met uwe blâren spelen!

Volherdt en ziet betrouwend naar
den dageraad in den oosten:
ontwekken zal
't, en leven al
dat dood is nu
en slaapt! Dan weêr, benevens u,
zal 't nieuwgeboren jaar,
zal 't zonnelicht mij troosten.

Vol vogelkens, die nesten broên,
vol piepende uitgekropen,
bewoners van
uw' takken, dan
zult gij weêrom
mij, vriend en u hier willekom,
ten hemel schouwen doen
en altijd, altijd hopen!

BAMISBOSSCHEN

Hoe riekt gij, Bamisbosschen, goed,
als 't weder vei en vocht is;
en 't zunneken daar zit en broedt,
in 't vlies, dat op de locht is!

De doode blâren dekken al
den nesschen grond; de paden
en zijn, beneên den looverval,
maar nauwlijks meer te raden.

Het droomt alom, verrukkend mij
den zin, vol wondere reuken:
van blommen niet nu, blank en blij:
de wind hielp ze al verkreuken.

Maar reuken zijn 't van blad en boom,
van boomschorse en van wortelen;
van najaarsveite en najaarsdoom,
die uit der aarden bortelen.

't Is 't leven dat den bosch verlaat;
en, met zijn' trage vlerke
vol wierooks, naar den hemel gaat
en stijgt, als in een' kerke.

Hoe sterkend! Hoe verschillend van
de geile, onversche vochten,
die al dat immer stinken kan,
wers stinkende, overlochten!

Zoo aëmt het uit elk een voortaan,
 uit alles, uitgenomen
 den bosch, al waarder boomen staan
 en zelden menschen komen.

Hoe riekt gij, groote boomen goed,
 en kleene: en tusschen beiden,
 uw' blaren, die met zalven zoet,
 's jaars sterfbedde overspreiden!

't Verheugt mij in uw midden! Mocht
 mij nooit een' reuke naderen
 als die daar stijgt, als levenslocht,
 uit uw' gestorven bladeren!

o Bamisbosch, zij God van al
 geloofd, die u betrekken;
 en, zoekende in den bladerval,
 daar zielentroost ontdekken!

O P E R E B O O M

Resurgam.

o Pereboom, belaën
 met al goudgeelwe blaën,
 oktoberziek en treurig
 de winter is 't, die naast,
 en 't al het land uit blaast
 dat groeizaam is en geurig!

Nog onlangs stondt gij daar,
 o schoone perelaar,
 één' witte wolke blommen, 1)
 die 't weerd was om te zien,
 en die naar u de bien
 van verre en na deed kommen.

De zomer ging voorbij,
 en dan bekroondet gij
 uw edel hoofd met bruine,
 zoetvleeschde peren, van
 daar schier mijn hand aan kan
 tot in uw' hoogste kruine.

Nu staat gij daar en treurt,
 ontkinderd en ontkleurd,
 en schijnt alom te vragen:
 zal niemand, die mij zag
 in mijnen schoonen dag,
 me een meelijend herte dragen?

o Pereboom, vaart wel;
 'n wilt vóór winter fel
 noch weemoed buigen neder:
 de winter komt en gaat,
 o pereboom, weêrstaat,
 verrijzen zult gij weder!

KORTRIJK, 5 Nov. '90.

---

1) Var. 1, 3, een wolke witte bloemen.

O BOOMEN, DIE UW VONNIS WACHT

Morituri.

o Boomen, die uw vonnis wacht
in Bamisbonte kleederdracht,
om, dood en in den ban gedaan,
geheel den winter bloot te staan;

hoe prachtig, overprachtig, al
uw menigverwig loofgetal;
dat, stervende, en in 't zonnevier,
veel schoonder is als levend schier!

Terwijl, in 't vlugge stoomgerid,
ik varende en u ziende zit
aan 't volgen, als nen ommegang
van bontgepinte reuzen lang.

zoo spichtte ik bei mijne oogen doof
en duister, op uw blinkend loof;
dat, alleszins geplekt, geboend,
de welgezinde zonne zoent.

o Wonnegaarden, aangeleid
met kunste, en kunstig uitgebreid
in wandelwegen, hooge en neêr,
en langs, en over 't water weêr,

dat ge allerlei geboomte, wijd
en breed gewassen, ziende zijt,
o gij, die in Octobermaand,
den weg daar voor uw' voeten baant;

daar dreven gij en drommen groot
 ziet staan, in al hun' leden dood;
 doch levende en in 't lichtgeweld
 des zonneviers te pronk gesteld!

Daar staander, eerbiedweerdig grauw:
 daar staander, derf- en duisterblauw:
 daar staander, als één' kankerblom,
 zoo vierig en zoo rood rondom.

Daar zijnder die doorwenteld staan
 van geluw-roode en groene blaên,
 den hoop gelijk, daar 't vier in gloeit,
 bij nachte, en duistere steenen broeit.

Tot braambeesrood, tot bruin geblaêr,
 met malscher nog, ontmoette ik daar;
 en donker, en zoo zwart als git,
 dat schuilende in de diepten zit.

Abeelenboom, mij liefst aan al,
 en immer best, bevallen zal
 't geglinster van uw stervend goud,
 dat glariet in al 't ander hout.

o Averesscher bezen rood,
 gij blinkt daarbij zoo blijde, alzo 't
 getintel en 't robijngestraal
 in schouwburg doet, en bruiloftzaal.

En praat mij van het veege lied, —
 't is zegsel dat! — der zwanen niet:
 hier leeft en sterft, oneindig schoon,
 een duizendverwig klankvertoon.

Hoe jammer, in dit boomgebouw,
dat boosheid ooit geschieden zou;
daar Gij, in ieder blad gebeeld,
o God, mij aan mij zelve steelt.

Hoe jammer, moest in zulk een oord,
door Satans list ik ook bekoord,
zoo Eva eens, o Schepper mijn,
en Adam, U mishagend zijn!

Doch neen! Gelijk aan 't Bamisblad,
vergunt, o Heere, uw' dienaar, dat
de laatste dag mijns levens mij
de beste en U de schoonste zij!

DOODEMAAND

GEWEND, GEWAAGD

Mors mortua tunc est.

Gewend, gewaagd,
geschommeld door de vlagen,
— 't zijn de eerste winterdagen, —
ei, schouwt den hoogen schaaiaard aan,
het schoone uit al zijn' kleëren slaan!

Gewelkt, geweekt,
gewinterd omme end omme,
geslokerd als een' blomme,
zoo worstelt hij, in stervensnood,
zijne alderlaatste krachten dood!

De wind, gezwind,
en alles aan 't bederven,
beweert dat hij zal sterven;
of, sterft hij niet, zijn' schoonheid al,
door zijne hand, verliezen zal.

Bezaaid, bezeeuwd,
 bezabberd al in 't ronde,
 met blâren, bleeke en blonde,
 door 't waaien en door 't windgeweld,
 is weg en wegel vol geveld.

Nog een, nog een,
 weêrstaat er, van de blâren,
 die eer tienduizend waren
 tienduizendmaal vermenigvoud,
 op 's schaaiaards heerlijk zomerhout.

Nog een, nog een
 blijft, boven op de spillen,
 weêrstaan des winters willen:
 't moet af, 't en helpt geen wederstaan,
 't moet afgewaaid en doodgedaan!

't Moet af, 't moet af!
 De buien gaan aan 't blazen,
 aan 't ruischen en aan 't razen:
 'k en zie, 'k en hoor! Waar is nu dat
 nog zegepralend zomerblad?

Eilaas, 't geraas
 des winters heeft gewonnen
 de ontstelde macht der zonnen:
 geen loof, geen blad, geen' spiere meer,
 die weêrstand biedt den winterheer!

Eilaas, eilaas,
 de naakte boomen treuren!
 Wat gaat er hun gebeuren?
 Zal dood zijn en versteven staan
 hun lot zijn en hun deel voortaan?

Komt weêr, komt weêr,
 o zonnenkracht, o zomer;
 o wakkere wederkomer,
 die voor geen' winter vreeze en draagt,
 maar bloeiend hem het land uitjaagt!

Dan zal 't, dan zal 't,
 dan zal 't weêr al herleven,
 en blad en blommen geven
 aan jong en oud, dat 's levens recht
 den winter en de dood ontvecht.

't Is waar, eer 't jaar
 omwentelt, eer de hoven
 weêr blom en blad beloven,
 hoe menigeen zal, binnendien
 gestorven, blad noch blom meer zien!

Toch eens, toch eens
 zal 's winters banden breken,
 zal 's grafkuils tanden breken
 de Wijgand, die uw' veegen schoot
 hemzelve roofde, o wreede dood!

'T IS STILLE

't Is stille. Rustig ligt
 en slaapt het altemaal,
 dat leute en leven was,
 dat locht- en vogeltaal.
 Geen windeken en waakt:
 november houdt den staf,
 en stelpt dat wekken mocht

het eindloos duister graf
 des aardrijks. Ongebaand
 den dood zijn weg en straat;
 de voet alleen verwekt,
 en 't stappen van die gaat,
 een doof gerucht in 't loof,
 dat, afgevallen, plekt
 dien grond, dien 't in een spree
 van doodsche varwen dekt.
 't Is stille. Gij alleen,
 o vlugge en vlijtig ding,
 dat, langs den natten tak
 geklaverd, uw gepink
 laat hooren, fijn en snel,
 ge ontsnapt en snetst alom:
 „Ik leef nog: piep! Ik leef,
 spijs 's winters winterdom!”

HOE MENIGVULDIG VALT HET LOOF

Vanitas.

Hoe menigvuldig valt het loof
                                   de boomen af!
 't Ligt al omneêr, dat eertijds aan
                                   de hoven gaf
 dat heerlijk schoon, dat schaduwvol,
                                   dat frissche loof,
 dat, nauwlijks woei november, weêr
                                   in de eerde stoof.

Vergankelijk is toch alles! Ach,
 uw' bladerkroon,
 o boomgewas, en blijft maar half
 een uurken schoon;
 en, hoe zij verscher, vroegertijds,
 was opgetoid,
 hoe vuilder nu ze in 't vuile zand
 is afgestrooid!

De wegen liggen vol; en, in
 de velden gaan,
 't is treên, eilaas, op dorre nu,
 op doode blaên;
 op lijken, als of 't ware, en op
 vergankelijkheid,
 die, arme en eensch van verwe, alom
 ligt uitgespreid!

Geen' groeite meer; geen' geile, geen,
 gezonde macht
 van leven, die in 't lenteloof
 u tegenlacht;
 maar arme en ongeholpen, vol
 ellenden groot,
 ligt alles dat toen leefde nu
 in stervensnood.

Het weent, het zucht, ontzenuwd en
 ten val bereid
 in de oude en onverganklijke al-
 vergankelijkheid.
 Bestaat er, Bron des levens, dan
 geen leven? Neen,
 't en zij datgeen dat Ik ben, en
 dat Ik verleen.

Ik leve alleen, die 't leven gaf
 aan al dat leeft
 en, zonder mij, noch leven iet,
 noch licht en heeft;
 dat leven is het leven, in-
 derdaad gezeid,
 en blijft mijne altijd *nu* zijnde on-
 vergankelijkheid!

SPELLEWERKEND ZIE 'K U GEERNE

Spellewerkend zie 'k u geerne,
 vingervaste, oudvlaamsche deerne;
 die daar zit aan 't spinnen, met
 't vlugge allaam, uw kobbenet.

Vangen zult g'... hoe menig centen
 in die looze garenprenten,
 die gij neerstig, heen en weër,
 krabbelt, op uw kussen neër?

Schaars genoeg om licht en leven,
 schamel dak en doek te geven
 u, die kanten wijd en breed
 werkt aan 't koninginnenkleed.

Vangen zult ge, o, schatten geene;
 maar mijn hert, dat hebt ge, kleene,
 vast gevangen in den draad,
 dien gij van uw' stokken laat.

Geren zie 'k uw lantje, al pinken,
 nauwe een leeksken olie drinken,
     en u, 't bolglas doorgebrand,
     volgen, daar ge uw' netten spant.

Spellewerkster, wat al reken
 spellen zie 'k u neërwaards steken
     in uw kussen, slag op slag,
     meer als ik getellen mag!

„Ieder steke maakt me indachtig
 hoe men 't hoofd van God almachtig”
     zegt ge, „en tot zijn bitter leed,
     vol van scherpe doornen smeed.”

„En ik rake, alzo 't voorheden
 altijd mijns gelijken deden,
     eerst mijn hoofd, een' spelle in d'hand,
     eer ik ze in mijn kussen plant.”

Zingen hoore ik u, bij 't nokken
 met uw' honderd spinnerokken,
     wijls een lied wel, lieve: och laat
     mij eens hooren hoe dat gaat!

En zij zong, de maged mijne,
 't liedje van Heer Alewijne,
     hoe, vol wreedheid ongehoord,
     's konings dochter hij vermoordt.

Dan, den „telling” zong zij mede,
 na der spellewerkers zede,
     „Een is een”, dat oud gezang,
     van wel dertig schakels lang.

Zingt mij nog, mijn lieve kleene,
 van de Moeder maged reene,
 van sinte Anne, die gij dient,
 als uw' besten hemelvriend.

Zong zij dan, al twee drie hoopen
 stokken deur malkaar doen loopen,
 weêr een liedtjen, op den trant
 van heur spellewerkend hand:

„Reine maged, wilt mij leeren,
 na verdienste uw' schoonheid eeren,
 die, van Gods gena verrijkt,
 versch gevallen snee' gelijk.

Onbevlekt zijt ge, en gebleven
 reine maged, al uw leven:
 wit als snee' zoo, Moeder mijn,
 laat mij, laat mijn handwerk zijn.

Laat mij, een voor een, de vlassen
 webben aan malkaar doen wassen,
 die ge mij beginnen zaagt,
 te uwer eere, o Moeder Maagd!

Onbevleete, nooit volprezen,
 laat 't begin en 't ende wezen,
 van al 't gene ik doe en laat,
 als dit maagdelijk gewaad.

Dan, wanneer mij garen, stokken,
 webbe en al wordt afgetrokken,
 zoete lieve-Vrouw-ter-snee',
 spaart mij van 't onendig wee!"

CHRYSANTHEMEN

Chrysanthemmen, hofsch gegroei,
dat den winter komt beschimpen,
met het glimpen
en den gloei
van uw kakelbont gebloei!

Chrysanthemmen, wit en rood,
blauw en bruin, en geel- en valuw,
peersch en paluw,
kleen en groot,
zad van verwe, en derf als dood.

Chrysanthemmen, fijn geplooid
zijn de riemkes, zijn de snaren
van uw' blâren;
en gemoid,
of er goud ware op gestrooid.

Chrysanthemmen, te allen kant
steken, scherpgevind, de vonken
uwer lonken
al ons land,
spijts den winter, heel in brand.

Chrysanthemmen, zot gemutst,
kroes van hare of lang van stressen,
al in klessen
saamgedutst,
of verkloerijd en verklutst.

Chrysanthemem, gij zijt recht
 schoone, als 't zonneweêre u zegent.
 maar, beregend,
 hangt ge, oprecht,
 lijk bij drank, en scheef gevrecht.

Chrysanthemem, in Japan
 houdt men wijdag te uwer eeren,
 's jaars twee keeren;
 alleman
 droomt en dicht van u, alsdan.

Chrysanthemem, menigwerf
 mocht ik uw' gedaante aanschouwen
 op den blauwen
 fijnen scherf,
 mat van 't eeuwig mesgekerf.

Chrysanthemem, weêr 'k u vrij
 levend of geschilderd vinde;
 welbeminde
 blommen, gij
 herontwekt het herte mij.

Chrysanthemem, heidensch kruid,
 Katharinendag staan open
 al uw knopen:
 eer ik sluit,
 weest haar toegewijd! — 't Is uit.

'T REGENT

't Regent, 't regent rechte neêrwaard,
 heel den dag; geen zonne en zie 'k,
 noch beneveld noch aan 't spertelen
 door de wolken. 't Jaar is ziek:
 't sukkel, op zijn' laatste voeten
 stuipende, en zal sterven moeten:
 eer veel tijd
 zijn 't oud jaar wij weêrom kwijt.

Vaart dan wel! 't Is Alderheiligen,
 en voortaan geen sprake meer
 van 't zij vroege of late zomers,
 winter is 't, zoo 't was weleer;
 winter is 't, en onweêrsvlagen,
 erger nog zie 'k alle dagen;
 overal
 niet als rein- en regenval.

Regen, als de zonne, aan 't zinken,
 blijzaam heuren boge spant,
 alderlei gebont van verwen,
 over heel ons Vlanderland;
 dan zijt gij mij wilkom, regen,
 dan, ja, lacht mijn herte u tegen,
 maar nu niet,
 daar het zon noch mane en ziet.

Regen, als de lange dagen
 brandende in den hemel staan,
 en 't geweld der zonnebeitels
 volk en vee doen zoekend gaan

om nen schild, een' schauw te vinden,
 komt gij dan de hitte blinden
     hier of daar,
 regen, speit en spettert maar!

Regen, als de boomen buigen,
     slaande weg en weêr hun loof,
 als de donder kletst daartusschen
     bei mijne ooren dol en doof,
 dan, dan is 't me een deun, daaronder
 dichtende, in een' woordendonder
     't wilde woên
 uwer gramschap na te doen.

Als het veld, na lange droogten,
     openberst en dorre ligt;
 als de Priesters ommegang en
     beêvaart doen, uit herdersplicht,
 jaagt dan, met uw regenzwepen,
     vane en vendel, nat gezepen
     heel 't gezin
 vroolijk weêr te kerken in.

't Regent, 't regent lange steerten,
     rechte neêrwaard; zonder staan
 houdt het, van den vroegen morgen
     tot den laten avond, aan!
 Allerheiligen, allerzielen
 biddag heet mij neêr gaan knielen:
     „Requiem!”
 roept mij kerk- en klokkenstem.

Ruste en vreê zij allen dooden,
 bidde ik; zij dat levende is
 mede ontfermigheid geschonken,
 bijstand en vergiffenis,
 tot dat, vrij van alle vlagen,
 vrij van natte en drooge dagen,
 eeuwig al
 onze ellende staken zal!

DE RAVE

Met zwart- en zwaren zwaai aan 'twerken door de grauwe,
 de zonnellooze locht, ik de oude rave aanschouwe;
 die, roeiende op en dóór den schaars gewekten wind,
 gelijk een dwalend spook, eilaas geen ruste en vindt.

Ze is zwart gebekt, gepoot, gekopt in 't zwarte; als kolen,
 zoo staan heure oogen zwart, in hun' twee zwarte hollen
 te blinken; rouwgewaad en duister doek omvangt
 het duister wangedrocht, dat in de nevelen hangt.

Ze is stom! Ze'n uit geen woord en 't waaien van heur'
[slagers
 en hoort gij niet. Alzoo de zwarte doodendragers
 stilzwijgend gaan, zoo gaat zij zwijgend op de lucht,
 en wendt alhier aldaar heur' zwarte ravenvlucht.

Wat wilt gij, duister spook! Waar gaat gij? Van wat steden
 zijt gij, met damp en doom en 's winters duisterheden,
 alhierwaards aangewaaid? Wat boodschap brengt gij?
[van
 wat rampe of tegenspoed zijt gij de bedeman?

Is ziek- of zuchtigheid, uit 's noordens grauwe landen;
is sterfte wederom, is hongersnood op handen?

Is moordaanslag, verraad de zin van uw vermaan;
of gaat de muil misschien des afgronds opengaan?

Geen woord! Dan, weg van hier, onzalige: gaat varen
alwaar nooit zonne en rijst; alwaar de grimme baren
staan ijsvaste overende, als rotsen; en waar nooit
noch blom noch blad den buik van moeder aarde en tooit!

Gaat aan! Of spreekt een woord, zoo de andere vogeldieren
te zomertijde doen, die in de bosschen zwieren:

ja, 's winters, als de snee' heur laken heeft gespreid,
nog vinkt en klinkt het hier, vol vogelvljigheid.

En gij! De rave trekt, met trage vederslagen,
voorbij mij, zwaar en zwart gelijk nen kerkhofwagen,
en roept mij, onverwachts, terwijl zij henenvaart,
al in één enkel woord, heur' winterboodschap: „Spaart!”

VERSCHE GRAVEN HIER EN DAAR

Versche graven hier en daar,
onbegersde moldebuilen,
ziet men uit het kerkhof puilen,
dit onzalig ziektejaar!

Kinders, sprakeloos, gekist:
ouders, al te vroeg gaan slapen,
wonden die in 't herte gapen...
deerlijk om herdenken is 't!

Ach, hoe broos, hoe onbestand
 onbewaarbaar is het leven,
 dat gij, Heere, ons hebt gegeven,
 in dit ballingsvaderland!

Hooger op, op staanden voet,
 of bezwijken zult ge, en smachten,
 aan die droeve doodsgedachten:
 hooger op, in 't eeuwig goed!

Eeuwig, onverslensbaar Een,
 al bezielend, al belevend,
 hulpe in nood, en bijstand gevend,
 U betrouwe ik, anders geen!

MILDE EN MACHTIG MEDEDOOGEN

Requiem . . .

Milde en machtig mededoogen,
 keert uwe onbermhertige oogen
 toch niet af
 van mijn' nietheid, die, benepen,
 voelt de dood haar henenslepen
 naar het graf!

't Is bestemd en 't staat geschreven:
 sterven eens moet alle leven;
 't wil en 't zal
 dat daar duurt of schijnt te duren,
 twintig jaar of twintig uren,
 sterven al!

Groote God, die leeft onendig,
 steunt mij, als ik sterve, ellendig;
                   en uw woord,
 dat mij heeft ter dood gegeven,
 helpe mij om her te leven
                   eeuwig voort!

Nu is 't duister al en droevig,
 lastig, leedzaam, ongedoefig,
                   waar ik ga;
 waar ik zoeken of waar ik dale,
 uitgeweerd gij, heldere strale
                   van 't hierna!

Gij die nu zijt, waart voordezen,
 eeuwig zijn zult; God, verrezen
                   uit het graf,
 kampt, met mij den kamp, o felle
 kamper, dwars door dood en helle,
                   nijdig af!

Vrijdt mijn arme ziele, o vrome
 vechter; dat zij te Uwaard kome,
                   zonder scha;
 dat ze, in uwen schoot geborgen,
 na dees bittere wereldzorgen,
                   rusten ga!

Rusten ga en 't licht aanschouwen,
 rusten ga en vrede bouwen
                   in dat land,
 dat geene ooge ooit zien en mochte,
 daar geene oore ooit aan en rochte,
                   geen verstand.

A D V E N T

Eer ge ooit het oordeel vellen komt,
 eer 't al weêr vóór uw' voeten kromt,
 dat, hooge en vrij, op heden
 U tegen is en vol weêrspannigheden,
 bermhertigheid, o God en 't woord dat Gij
 gesproken hebt, dat 't waarheid zij!

Onfaalbaar is uw woord, o Heer;
 Gij weet hoe arm, hoe krank en teêr
 het menschdom is van krachten;
 en laat het niet, al hulpeloos, versmachten!
 Bermhertigheid, o God, en 't woord dat Gij
 gesproken hebt, dat 't waarheid zij!

Vierduizend jaar verlangt het al:
 wanneer is 't dat Hij komen zal?
 zoo roept en zucht verlegen
 uw volk, o Heere, en wacht om uwen zegen:
 bermhertigheid, o God, en 't woord dat Gij
 gesproken hebt, dat 't waarheid zij!

't Advent, 't advent weêrom. Wie kan
 beloven dat de vreugde van
 den Kerstdag ons zal blijden?
 Zijn 't eindlijk niet des werelds laatste tijden?
 Bermhertigheid, o God, en 't woord dat Gij
 gesproken hebt, dat 't waarheid zij!

HET WESTEN ROOD VAN GOUDE

Het westen, rood van goude,
 voorspelt een' schoonen dag;
 zoo elk, gesteund op de oude
 weêrwijsheid, hopen mag.

Nochtans en wilt met allen
 niet voortgaan op den schijn:
 die rechte staat kan vallen,
 't kan morgen winter zijn!

 'T IS WEEROM WINTER

't Is weêrom winter, weêrom donker,
 weêrom koud en nat;
 't zijn weerom lange nachten, korte dagen!
 Och of het haast gedaan ware, en ik
 eindelijk eens en stad
 en studiekamer vluchten mochte! o Hagen,
 o blijde bosschen vogelvol, gezang
 van menschen en van dieren, ik verlang
 mijn herte uit: wilt uw' komste niet vertragen!

Te lange heb ik gelaten en ge-
 leden en gewacht,
 om dag en blauwe lucht en groene blâren;
 waarheen zijt gij geweken, o gij
 oude en grauwe nacht,

waarheen zijt gij met 't herte mijn gevaren?
 'k Ben uitgepeisd en uitgepijnd! Welaan,
 wanneer zal 't met den winter zijn gedaan?
 En zal weêrom Gods zomerken verjaren?

Na lijden komt verblijden! Is dat
 spreekwoord immers waar,
 of is aan oude menschen niet gegeven
 weêr jong te zijn en blij te zijn, met
 't jonge en blijde jaar,
 en half gestorven half nog eens te leven?
 Komaan! De droeve ketens eens geroerd,
 eens kerker-moe, 't winketjen uit, geloerd,
 en hopend weêr de toekomst ingedreven!

WIJMAAND

RECHTVEERDIGEN STAAT OP

Evigilate justi! 1 Cor. xv. 34.

Rechtveerdigen, staat op nu,
geen tijd van slapen meer;
de dageraad verkondigt
de komste van den Heer;
de tijden zijn geleden,
de gramschap is voldaan
evigilate justi,
staat op, voortaan!

Hoe menigvuldige eeuwen,
hoe menig honderd jaar,
en daalde in onze ellende
noch zon, noch mane klaar;
daar zaten wij verwezen,
verloren en vergaan:
evigilate justi,
't is licht, voortaan.

De dorre boom des levens,
 doorbeten en doorboord,
 van lentedag noch bloeitijd
 en wist hij, immer voort;
 de wortel ongestorven
 alleen is blijven staan:
evigilate justi,
 en hoopt voortaan!

Bedruipt hem met uw' dropelen,
 o dauw, o regenvloed;
 en, moederaardsche meigrond,
 uw herte 'em opendoet;
 de wortel zal van Jesse
 nog wassen weêr, en staan,
evigilate justi,
 gebloed, voortaan!

De Davidsstam zal dragen,
 een edele blomme fijn,
 en rustende in die blomme
 zal 't woord des Heeren zijn:
 weest onbevlekt alleene,
 wier schoot hem moet ontvaan,
evigilate justi,
 gegroet, voortaan!

De nachtegalen zwijgen,
 't en hellemt geen gepraat
 van vogels meer; de hagen
 staan zwart en ongeblaêd;
 hoort Gabriël zijn' boodschap
 op de Engelklokke slaan;
evigilate justi:
 het luidt voortaan!

Gewetenlooze kwaden,
 uws onheils eigen' schuld,
 beweegt u waar gij troost en
 vergifnis vinden zult;
 verzaakt uwe oude wegen
 en 't dwanglijf afgedaan,
evigilate justi,
 ook gij, voortaan!

De vrede was gebroken,
 het vonnis was geveld;
 gebroken is nu 't vonnis,
 en 't vreêverbond hersteld:
 bereid om, mensch geworden,
 ons menschedom bij te staan
evigilate justi,
 is God, voortaan!

DE GULDEN MESSE

Missus est Angelus ...

Komt, komt, keerselicht ontsteken,
 eer de nacht aan 't wijken gaat,
 hoort gij 't haantje lustig preken?
 Komt, staat op, de klokke slaat!
 't Is Gods Engel die 't verkondigt,
 dat Messias u verwacht,
 die gedoold hebt, die gezondigd,
 dag en nacht!

Missus est..., de gulden Messe en
 valt maar eens in gansch het jaar;
 komt, ontwijkt de duisternessen
 van den nacht, en gaan we ernaar!
't Is Gods Engel...

„Wees gegroet, o vol genaden!”
 Voorgebaand, op Gods geleë,
 diepe en volgedamde paden,
 door de verschgevalen snee!
't Is Gods Engel...

Heel de kerke, bin- en buiten,
 spreidt, — o helder nachtgezicht!
 dóór de bontgebrande ruiten,
 't duizendverwig keerselicht!
't Is Gods Engel...

Ja, het Woord is vleesch geworden,
 gulden Messe, en uw gestraal
 geeft den eeuwenlang verdorven
 menschenboom weër zegepraal!
't Is Gods Engel...

'T WOORD DES VADERS BIJ ONS WOONT

S. Lucas Evangelista

In die tijden, in die stonden,
 kwam van Godswege afgezonden,
 Gabriël, in 't vlaamsch gezeid
Kracht van God, tot Nazareith.

Fideles

Willekom, in 't vlaamsch gezeid,
Gabriël, tot Nazareith!

S. Lucas Evangelista

Veel geringer dan als heden,
was, het minste uit al de steden
van heel Galileia, dat
Nazareth een' snoode stad.

Fideles

o Maria, was toch dat
kleenste dorpke uw' vaderstad?

S. Lucas Evangelista

Gabriël kwam naar die streken,
met veel snelheid, neêrgestreken,
waar hij, zijnen last getrouw,
eene maagd begroeten zou.

Fideles

Wie is 't die niet hou en trou
zulk een' last bedienen zou.

S. Lucas Evangelista

Eene uit Davids stam geborene,
Josephs eigene, uitverkorene
bruid, ten huwelijke afgevraagd,
was Maria, Vrouwe en Maagd.

Fideles

Joseph te eender vrouw gevraagd
had U, Onbevleete Maagd!

S. Lucas Evangelista

Welke Gabriël ontmoetend,
en van Godswege eerst begroetend,
heeft zijn boodschap afgeleid,
in de diepste ootmoedigheid.

Fideles

Naast die boodschap neêrgeleid
ligge alle onze eerbiedigheid.

Gabriël Archangelus

Weest gegroet, o vol genade,
God is met U; wedergade
en hebt Gij, die gebenedijd
onder alle vrouwen zijt!

Fideles

Weest gegroet, o die daar zijt,
eene uit al, gebenedijd!

S. Lucas Evangelista

Als Maria, met dien woorde,
's Hemels blijde boodschap hoorde,
zoo verschrak zij, en 't bedied
wel verstaan en kon zij niet

Fideles

't Woord is vatbaar, maar 't bedied
van den woorde en vatte ik niet!

S. Lucas Evangelista

Gabriël, van God gekomen,
heeft het woord weêr opgenomen
en gesproken andermaal
dezen zin en deze taal:

Fideles

Zegt, o Engel, uwe taal,
welken zin heeft zij, te maal?

Gabriël Archangelus

Blijft van vare en vreeze ontbonden,
o Maria, die gevonden
hebt genade bij den Heer:
Moeder Gods, 'n vreest niet meer.

Fideles

o Maria, 'n vreest niet meer,
't is een' boodschap van den Heer!

Gabriël Archangelus

Moeder zult ge, Maagd, bedijgen
en een godlijk kindtje krijgen,
dat Gij heeten zult, bij naam,
Jezus, Davids erfgenaam.

Fideles

Jezus Christus zal, bij naam,
heeten Davids erfgenaam.

Gabriël Archangelus

Hij zal groot zijn en van Dezen
Hij, de Zoon en 't Afbeeld wezen
Dien noch macht noch mate van
al dat mensch is meten kan.

Fideles

Geen die ooit de hoogheid van
Gods Alhoogheid meten kan!

Gabriël Archangelus

Hij zal groot zijn, Hij zal throonen
over al de koningskroonen,
zijnde Koning, Erve en Heer
van 't huis Jacobs, immermeer.

Fideles

Leeft, o Koning, Erve en Heer
van 't huis Jacobs, immermeer!

Gabriël Archangelus

God zal heerschappij Hem geven,
die zal duren na dit leven,
en een rijk is Hem bereid
in der eeuwen eeuwigheid.

Fideles

„Ons toekome uw rijk,” bereid
al van in der eeuwigheid!

S. Lucas Evangelista

Als Maria wiste en hoorde
't waar bedied van dezen woorde,
sprak zij weêr ten Engelwaard,
heel verwonderd en vervaard:

Fideles

Heel verwonderd, heel vervaard,
sprak zij weêr ten Engelwaard:

Sancta Maria Virgo

Engel Gods, hoe kan in dezen
woorde er immer waarheid wezen?

Ik en ken mij niemand el
als den God van Israël!

Fideles

In het woord van Gabriël
spreekt de God van Israël!

S. Lucas Evangelista

Dan, zijn' boodschap herbezinnend,
en weêrom zijn woord beginnend,
sprak Gods Engel 't geen' de Maagd
heel bewonderd had gevraagd.

Fideles

't Geen gij wondert, 't geen gij vraagt,
weet en wilt het, heilige maagd!

Gabriël Archangelus

't Zal een kracht uw hert doorstralen,
't zal op U een' schaduw dalen,
van den Schepper aldermeest,
en van God den heiligen Geest.

Fideles

„Komt, o Schepper, heilige Geest
ons bezoeken,” minst en meest!

Gabriël Archangelus

En hetgeen ge, uw' maagdom veilig,
zult ontvangen, dat is heilig;
ja, men, biddende, overal
Hem Gods Zone heeten zal.

Fideles

En men, biddend, overal
Zone Gods Hem heeten zal.

Gabriël Archangelus

Zelfs, Elisabeth, uw' nichte,
die noch kind noch hope en lichtte,
't licht, in heuren ouden dag,
van heur' hope herleven zag.

Fideles

Heuren kinderloozen dag
zij, vol hoop, herleven zag.

Gabriël Archangelus

Want bij God en is te vinden
dat zijne almacht in kan binden,
zoo 't Elisabeth gewis,
zesder maand nu, kennende is.

Fideles

Zoo 't Elisabeth gewis
wetende en bewonderende is.

S. Lucas Evangelista

En Maria, die, verlegen,
eerst gevreesd had, en gezwegen,
en getwijfeld, heel bezwaard,
sprak weêrom ten Engelwaard:

Fideles

Spreekt voor ons, o heilige Maagd,
spreekt, 't is God die 't wilt en vraagt,

Sancta Maria Virgo

Engel Gabriël, vol eeren,
'k ben de dienstmaagd van den Heere, en
't gene ik wonderend heb gehoord
mij geschiede 't, na uw woord!

Fideles

o Maria, blijder woord
'n heeft de wereld ooit gehoord!

S. Johannes Evangelista

En het Woord is vleesch geworden,
dalende in 't vernederde orden
van ons schamel vleesch en bloed:
wat geluk voor die 't bevroedt!

Fideles

Dit mysterie wel bevroedt:
God is mensche, vleesch en bloed!

S. Johannes Evangelista

En wij zagen 't Woord vol waarheid,
vol genade, 't Woord, en klaarheid,
't Woord, alleene uit God gezoond!
't Woord des Vaders bij ons woont:

Fideles

't Woord, alleen uit God gezoond,
't Woord des Vaders bij ons woont.

'T IS KERSTDAG

't Is Kerstdag! Neen 't, 't en kraakt geen snee,
't en rijmt, 't en vriest, 't en ijzelt;
toch lijden de arme menschen wee
en wordt hun hert verbrijzeld!
Ze willen werken, maar 't en valt
geen werk, geen loon, geen eten:
wiens hert, van ijs of ijzer, zal 't,
nu 't Kerstdag is, vergeten?
Geeft milde, geeft, die hebt en houdt
van God zoo milde gaven:
't wordt anders al, uw geld en goud,
naast u in 't graf gegraven.
Geeft milde, gij die kersten zijt
en Kerstdag komt te vieren;
geeft milde, alzoo me in vroeger tijd
gaf milde aan mensche en dieren;
en Hij die mensche en dier bemint
die u, o mensch, verheven,
vergodlijkt heeft, Hij zal 't zijn kind,
o mensch, eens wedergeven!

PRIESTERWIJDINGEN

I

o Priester, die
geboren zijt
ten tweeden male
op heden,

een hand hebt ge in
de toekomst en
een hand in het
verleden!

Van God zijt gij,
naar God wijst heen
uw handelen en
uw spreken:
zijt Priester dan,
voor mensch en God,
zijt mensche! En, uw'
gebreken

op God gesteund,
den meëmensch helpt
God kennen en
God loven,
en gaan, van u
gericht, gelicht,
getroost, gemoed,
naar boven.

* * *

II

Het teeken des vreden
beglanze uwe schreden:
„olijftak en kruis” zij de leuze voortaan;
't geweld van de kwaden,
hun liegen, hun raden
't zij al vóór uw' voeten verstrooï en verdaan!

Kloekmoedig geleden,
 gewrocht en gebeden,
 ééne ure of den dag vol, want God heeft gezeid
 dat ge erven en dragen,
 met vrienden en magen,
 na 't kruis, zult de kroon en de onsterfelijkheid!

* * *

III

o Priester die, na Christi maat,
 hermaakt en hergeboren staat,
 ver boven ons, en God nabij,
 dat iedereen indachtig zij
 dat, of de wereld lacht en spot,
 Gij zijt en blijft een man van God!

Blijft staan, eerwaardig kranke vat
 blijft steunen op Gods hulpe; en dat,
 door u geleerd en voorgegaan
 wij recht in uwe schreden staan,
 ter tijd dat, vrij van zonde en pijn,
 wij, met en door u, zalig zijn!

* * *

IV

Redemptor is 't dat me u voortaan
 zal heeten, en te boeke staan
 zult ge in Alphonsus' heldenlijst
 als Priester, en redemptorist.

Het kleedt en maakt den meunik niet,
 noch is de naam van veel bedied,
 't en zij de man zijn' name en kleed
 zij weerdig, wat hij drage of heet'!

Uw name luidt Redemptorist,
 uw kleed een zwart, een boetkleed is 't:
 maakt vrij het menschdom, bidt en boet,
 en dat Redemptor deed, dat doet.

Zijt Priester, ja, met name en daad,
 beleeft den armen meunikstaat;
 zijt tweemaal mensch, en, God zoo bij,
 uw menschzijn, dat het Godlijk zij!

* * *

V

o Priester, Vorst, Propheet gekoren,
 in Jesu-Christi Kerk herboren,
     des werelds hoop, Gods afgezant;
 hoe dikwijls zal 't gedacht van dezen
 uw' schoonsten dag u sterkend wezen,
     op uwen weg naar 't Vaderland!

Men zal u haten, immers, tergen;
 men zal uwe eer en faam verbergen;
     men zal u vangen, spannen, slaan;
 toch zijt gij Priester, 't zout der aarde,
 en, of me u lijf noch led en spaarde,
     „*tu es sacerdos,*” dat blijft staan!

„*Tu es sacerdos,*” dat is heden
 tot in der eeuwen eeuwicheden
     u als een teeken ingeprent;
 u als een schild van God gegeven,
 met zijnen naam daarop geschreven:
     wee, of hem gij of iemand schendt!

* * *

VI

Het land van uw' geboorte, 't is
 ons Vlanderen, eerlijke erfenis,
     die gij niet hebt verlaten,
 schoon of g'herworden, Priester zijt,
 en 't roomsche vaandel toegewijd,
     gereisd in andere staten.

't Gebieden van Gods vaderhand
 is dierder u als 't Vaderland,
     als Moeders huis gebleken;
 toch blijft u, diepe in 't herte daar,
 uw eigen hand en taal voorwaar
     nog altijd dierbaar spreken!

Vaart wel en vrij dan! 't Groot gebod
 verkondigt van den Grooten God,
     o afgezant des Heeren;
 en doet u, vroom van raad en daad,
 't zij waar gij reist of waar gij gaat,
     als Vlaamschen Priester eeren.

* * *

VII

Neemt en eet: dit is mijn lichaam;
neemt en drinkt: dit is mijn bloed;
en Ik zalve u mijnen Priester:
gaat en ook Gods wonderen doet!

Messe doet en Consecratie
zoo Ik in 't laatste Avondmaal
eerst gedaan heb: van mijn' Liefde
viert het groot memoriaal.

Staat mij tusschen aarde en hemel,
offeraar van 't nieuw verbond;
en, den mensch met God verzoenend,
boet zijn kranke ziel gezond.

Boet zijn' misdaên uit en schulden;
en, hem nemend bij der hand,
leidt hem langs de rechte bane
naar het zalig Vaderland!

* * *

VIII

Doet uit de wolken 't manna dalen,
doet 't water uit de rotsen stralen,
vermenigvuldigt brood en wijn:
spreekt woorden die den hemel roeren
die Jesus zelve omleegevoeren,
die God doen drank en voedsel zijn.

Breekt banden die de helle smeedde,
 verzoent, door uwe offrande en bede
     den mensch en God; zijt middelaar;
 vereend in God en 's priesters handen,
 zijt man en vrouw, door 's huwlijks banden,
     aan God getrouwe en aan elkaar.

Zalft zieken en die sterven moeten
 belooft hun, vrij van zonde en boeten,
     den loon die hun is voorbereid;
 zijt vader, koning, vriend en strijder,
 zijt voorbeeld, zoenoffrande en lijder,
     zijt priester, in der eeuwigheid!

* * *

IX

Renatus, in Francisci namen,
 voor Christi standaard, zonder schamen
     vandage ontluikt den dieren eed
 van rein, gehoorzaam, arm te leven,
 van u geheel aan God te geven,
     aan Christi kruis, aan Christi kleed!

Daar waar Hij gaat, daar volgt Hem mede;
 daar waar Hij staat is 't uwe stede,
     is 't uwe steenrots: houdt u sterk,
 o Capucijn, die, spijs de wereld,
 zelfs hedendaags nog, bovenperelt
     een diamant, in Christi Kerk!

Uw Vader heeft den strijd begonnen,
 uw Vader heeft den strijd gewonnen,
 God hielp hem: zijne kinderen zal,
 op God gesteund, Franciscus helpen,
 voor 't scheuren van de wreede welpen,
 in Daniëls duisteren leeuwenstal!

* * *

X

Niet zwart, niet wild, niet woest genoeg,
 om u doen af te wijken,
 en was 't Mogolsch, het Moorenland,
 noch 't midden van Afriken!

Waar menschen, waar Gods kinderen zijn,
 waar zielen vrij te kampen,
 daar vliegt uw hert, uw' schreden vóór,
 door lijf- en levensrampen.

Gods kind zijt gij, Gods Priester, en
 Gods zendeling: vaart henen;
 en, waar gij landt, zij licht met u,
 zij levend licht verschenen!

Dan, mag de kroon der Martelaars
 uw reikend hand niet halen,
 toch eeuwig zult ge, in 't sterrenheer,
 als Leeraar zegepralen!

God zeide 't, en die 't al verliet
 om God, zal, Gods beloven
 betrouwende, spijs al dat viel,
 onvelbaar blijven boven.

* * *

XI

Sint Willebrord, Sint Boonefaas,
 waar is de tijd geweken
 dat Gij 't Geloof verkondigdet
 in onze onchristne streken?

Nu is uw land, het heilig land
 der Engelen, eens, gescheiden
 van Christi Kerke: och helpt het ons
 ten wederkeer bereiden!

Herleeft, herleeft, Apostelen
 der Waarheid; en de zegen,
 die uit uw hand op Vlanderen viel,
 door ons zij hij gedregen

terug, met Hope en Liefde, en al
 dat goed is, naar de landen,
 van waar uw boot, als Noah's ark,
 in ons land kwam te stranden!

Ons leven zij dit heilig doel,
 door u bereikt, geschonken;
 en blinke weêr 't Geloove alwaar
 't zoo heerlijk heeft geblonken!

* * *

XII

't Geen Noë deed en Haron plag,
bij lang verleden dagen,
dat wordt uw ambt op dezen dag:
God zelve God opdragen!

In schaduwe, in verbeelding niet,
zoo Noë en zoo Haron,
die dragers van Gods hoog bedied,
en voorbereiders, waren.

Maar Hem gelijk die God voorwaar,
en sterflijk mensch geboren,
u, schepsel Gods, als offeraar
zijns zelfs heeft uitverkoren!

Zijt God indachtig, Priester, en:
„den last op mij genomen,
hoe zal ik,” „zegt, die niets en ben,
hem dragen, zonder schromen?”

* * *

XIII

De stappen volgend van
die u zijn voorgetreden,
o jongst gewijde Priester, gaat
en klimt tot op den berg,
den hoogen wijberg, heden,
die tusschen God en menschen staat.

Naar God draagt eerbiedvol
 omhoog der menschen bede,
 het Boetlam biënde daaglijks Hem;
 en neêrwaards brengt weêrom
 van Gods genade en vrede,
 geboodschaft door uw' priesterstem.

Blijft staan, terwijl alom
 de wereld briest en dondert,
 zoo Moyses eens, in de onweêrswolk:
 en viele 't altemaal,
 blijft gij nog onverwonderd,
 en steêvast, tusschen God en 't volk.

* * *

XIV

Zoo lange als God ons land zal Priesters jonnen,
 en zulke die, hun plicht getrouw,
 al 's vijands vreemd geweld verachten kunnen,
 geen vijand dien ik vreezen zou!
 Staat vast dan, gij, onlangs gewijde,
 staat vast en gordt u aan ten strijde,
 daar 't Waarheid, Recht en Vrijheid geldt;
 maar, vreedzaam, vriendlijk, vroom en blijde,
 blijft menschenvriend, o Priesterheld!
 Zoo zal ons volk den schat bewaren
 zijns eigendoms, door niets gekrenkt
 van 't gene uw hert en geest den volke schenkt;
 zoo zal ons volk, nog lange jaren,
 't zij wat men durft met hand en tand,
 uit eigen' stam, God vrije vruchten baren,
 in Vlanderland!

* * *

XV

Hij is uw zoon, die jonge eerweerde,
die offerende aan den altaar staat,
en, nauwlijks nog een kind der eerde,
aan 't hemelsch Brood zijn' handenslaat.

Hij is uw zoon: hij gaat gebieden,
die uw gebod nooit overtrad,
en 't geen hij zegt, het zal geschieden,
als of het God gesproken had.

Hij is uw zoon: terug getreden
van 't eeuwig lichtgebergte, staat,
als Moyses, hij, Gods wonderheden
verkondigend, met raad en daad.

Hij is uw zoon. Hij wischt, ook vader,
des zondaars bittere tranen af,
en roept de dooden, wonderdader
in Jesu naam, weêr uit het graf!

Hij is uw zoon, die zuster, broeder,
noch nageslacht, als mensche, en heeft,
maar dien God u, o vader, moeder,
als Priester vruchtbaar, wedergeeft!

XVI

Draagt weg, draagt weg, gezant des Heeren,
die boodschap die u God beval;
gaat Christi rijk en volk vermeeren,
en vreest, met God, geen ongeval.

't Is Hij die u, gekend, gekoren,
gezalfd, gezegend in zijn' Kerk,
vooruitzendt op de blijde sporen
van zijne Apostelen: doet Gods werk.

Gaat licht en liefde alom verspreiden,
alwaar, in duisternisse en dood,
verzucht de wildeman, de heiden,
vergeefs naar Roma's moederschoot.

Verblijdt u, moegedoolde schapen,
verblijdt u, volkeren, ongedoopt:
geen kruis en vreest, 't is Christi wapen,
dat vreedzaam u ter vrijheid noopt.

Verblijdt u, en terwijl wij tranen
vergieten, menschlijk ende krank,
gaat, broeder, Christi wegen banen,
en spare God uw leven lang!

XVII

't Is de eerste keer, niet waar, dat onder
uw' hand, eerweerde vriend, het wonder
geschiedt, en de geheimenis
waarin God tegenwoordig is!

't Is de eerste keer dat God, bewogen
door 't woord van u, heeft neêrgebogen,
en naderend tot zijn schepsel, kwam
en, priester, wierd uw offerlam!

't Is de eerste keer, dat ge in uw' handen,
Maria's kind genaakt; verstanden
van Engelen en verstaan dat niet;
en, gij, gij spreekt, en 't is geschied!

't Is de eerste keer, en, nog in 't leven,
daar staat ge, die hebt God, zoo even
gezien, genaakt, genut, ontvaân,
en de Engelen zie 'k rondom u staan!

't Is de eerste keer, dat 't mij zoo diepe
in 't herte valt: 't was of ik sliepe
en eertijds niet en wist noch dacht
wat dat het is, de priestermacht!

't Is de eerste keer, o vriend, dat, u beminnend,
'k gevoel bij mijne liefde, een ander iets beginnend:
ontschuldigt mij: 'k val op mijn knien,
en 'k bidde om uwen zegen, zoo 'k die gunst verdien!

XVIII

Mijn oom, die weerd gekeurd,
Gods heilig werk te plegen,
het Lam, den eersten keer,
vandaag hebt opgedregen
den alderhoogsten God,
aanveerdt dat ik, uw neef,
eerbiediglijk u groete
en u mijn' wenschen geev'!

Zijt God een heilig werk
van zijne almogend' handen;
zijt Christus een pilaar
in zijne tempelwanden;
zijt alleman een troost,
een toevlucht in den nood,
een raadsman en een steun
in leven en in dood.

Zijt ons, die u bestaan
zoo na, nog lange tijden,
een bronne van genot
en christelijk verblijden
in de eere die gij doet
aan ons en onzen naam;
en bidt dat elk van ons
die eere zij bekwaam.

Zijt mij, eerweerde, mij,
den minsten uwer neven,
een oom, een vader, meer
een beeld om na te leven;

een leidsman hemelwaards
 om met u meê te gaan,
 en, als gij God eens ziet,
 niet ver van u te staan!

Dit wenschte en wilde ik, uit
 den grond mijns herten, oomken;
 en, ben ik, bij uw' stam
 geleken, nog een boomken,
 de takskes, zegt het woord
 dat in onz' tale leeft,
 ze worden boomen eens,
 als God hun 't leven geeft.

* * *

XIX

Mijn broederken, wanneer wij kleene kinders waren;
 mijn broeder, naderhand geworden met de jaren;
 mijn... Wat u nu genaamd, die, al met eenen keer,
 ontsnapt mij hemelwaards, op 't wenken van den Heer?

Zoo Eliseus eens zag, op den wolkenwagen,
 Elias weg van hem en in de hoogten dragen,
 zoo sta en wondere ik, mijn' broeder; en voortaan
 alleene en ver van hem moet ik mijn' wegen gaan!

Hij 'n slacht Elias niet, of iemand der profeten;
 Johannes overtreft hij verre: en ongemeten
 is de afstand tusschen al dat in het oud verbond
 den Heere, wie dat zij, het aldernaaste stond.

Sint Joseph hoorde God hem eertijds „Vader” groeten,
ging naar Egyptenland met hem die grootheid boeten,
had in zijn werksteê Hem voor leerling en voor knecht,
en stierf, door zijne hand zijne oogen toegelegd.

Maria, de onbevleete en altijd reine vrouwe,
die 'k, Adams erfgenaam, beschaamdelyk aanschouwe:
met haren bruidegom Sint Joseph, kent gewis
dat Priester zijn hun deel nog overtreffende is.

Geen Engel zelve en zou, uit al Gods legermachten,
zijn' schouderen bekwaam of immer weerdig achten
van 't geen de almachtigheid van God, o menschenkind
die Priester zijt, op uwe eerweerde schouders bindt.

Een ledemaat zijt gij, o broeder, nu geworden
gelijk Melchisedech van 't eeuwig Priesterorden;
gelijk Melchisedech, ontbroederd en ontdaan,
van al die, in den bloede, op aarde u na bestaan.

o Broeder, zoo 'k u nog dien schoonen naam mag geven,
Elias liet, als hij, den hemel ingedreven,
zijn' medebroeder zag, vol angst en herteleed,
de vlam van zijnen geest en zijn prophetenkleed.

Zoo zij mij ook voortaan, des bidde ik u, geschonken
de vlam die u bezielt, de geest dien g'hebt gedronken
in 't heilig sacrament des Priesterdoms; daarbij,
dat uw eerweerdig kleed mij eens beschermend zij!

Dan zal ik trotsend gaan door 't water der Jordanen,
uw voorbeeld zal den weg mij door de wereld banen,
de vijand zwichten zal voor mij, die, in uw kleed,
voor hem geen vreeze en heb, al waar' hij nog zoo wreed.

Dat bitter is zal ik, in uwen naam, verzoeten;
vertroosten die om u, zoo ik moet, weenen moeten:
uw' moeder teerbemind en 't eerbiedwaardig hoofd
uws vaders, die God heeft hun eigen kind geroofd.

Gelukkig ouders, zal ik zeggen en herhalen,
die 't gene God u gaf kunt God weêrom betalen;
die kinderloos wilt zijn om God, en, als gij sterft
tienduizendmaal den loon van uwe daden erft.

The first of these is the fact that the
... ..
... ..
... ..

The second is the fact that the
... ..
... ..
... ..

The third is the fact that the
... ..
... ..
... ..

The fourth is the fact that the
... ..
... ..
... ..

The fifth is the fact that the
... ..
... ..
... ..

The sixth is the fact that the
... ..
... ..
... ..

The seventh is the fact that the
... ..
... ..
... ..

EEUWKRANS

EDWARDS

EEUWKRANS

'T IS STILLE

Tempus edax...

't Is stille! Neerstig tikt het ongedurig hangend wezen
waarop de weg naar 't eeuwige, in
twaalf stappen staat te lezen.

't Is stille en middernacht! Alsof
ik blind ware, om mij henen,
in donkere diepten schijnt het al
verduisterd en verdwenen.

't Is stille! Niets te zien en niets
te hooren, — 't doet mij beven! —
als 't altijd neerstig bijten van
den tijdworm aan ons leven!

O DUURZAAMHEID

De macht ontvalt den mensche aler hij 't weet;
 wat baat hem dat hij werkt, en leeft, en eet?
 Het leven zelf doet 't leven dood, en 't is
 dat wij geen duur en hebben, 't grootst gemis
 van al dat ons ontbreekt, o Duurzaamheid
 oneindig, al omvattend, uitgebreid,
 die onbegonnen, nimmer sterven zult;
 die 't wezen van het wezen heel vervult,
 u ken ik, ja, heb dank; u ben ik? Neen:
 want duurzaamheid, o God, zijt Gij alleen!

DE TIJD

Tempus non erit amplius. Apoc. x, 6.

Verloren is 't gepijnd om aan
 den tijd, die immer voort moet gaan
 een paal te zetten;
 ja, stelt u maar en schoort u stijf,
 ge 'n zult, met al uw leën en lijf,
 zijn' baan beletten.

Hij lacht met u, en, moegesold,
 gij vechtend in de vore rolt,
 daar 't eeuwig varen
 zijns wilden strooms voorbij u voert,
 en zegepralend henenroert,
 zijn' ruwe baren.

Hij stampt de hooge boomen om,
 hij buigt den berg zijn' lenden krom,
 hij springt de banden
 van staal intween, die vastgedaan
 bij stede en stad, hem wederstaan,
 in alle landen.

Geen wet en weet hij, noch 't en zal
 hem dwingen eenig ongeval:
 geen' legerbenden,
 geen' wapens, geen geweld van iet
 dat donderbusse of boge schiet,
 en kan hem schenden.

Onraakbaar is hij, vluchtende ooit
 en vechtende; verderfnis strooit
 hij op die wilden
 weêrzetten hem 't zij burgten van
 orduin gebouwd, 't zij duizend man,
 't zij duizend schilden.

't En breekt den boozen beul, van al 't
 gewezen dat hem te voeten valt,
 geene enkele smerte,
 geen Bethlehemsche kinderdood,
 geen leéggeroofde moederschoot,
 zijn steenen herte!

Zoo moet hij varend henengaan,
 en al dat is aan stukken slaan,
 tot ander stonden,
 dat hij ook eens, het licht ontzeid,
 voor eeuwig hebbe in de eeuwigheid
 zijn' dood gevonden.

NIET HEEL EN ZAL IK STERVEN!

Non omnis moriar

Is 't mogelijk dat
 gij, reken, die 'k
 nu schrijve, langer leven
 en verder eens
 geraken zult
 als die u heeft geschreven!

Papier, gij leert
 een lesse mij,
 die 't oorbaar is te weten:
 uw meester, als
 ge 'r gij nog zijt,
 zal lange al zijn vergeten!

o! Hooger moet
 ik rapen gaan
 om hope en troost te werven
 geen sterven is 't,
 dat sterven heet:
 niet heel en zal ik sterven!

 DE DOOD IS ONBERMHERTIG

De dood is onbermhertig,
 ze velt al dat er staat;
 zijt één jaar, zijt er dertig,
 of honderd: als ze slaat,

ge valt, en volgen moet gij;
 't en helpt niet, is 't u leed
 verloren zalft en zoet gij,
 ge volgt al waar ze u leedt.

o Bijster booze zaken,
 dat ik en weet wanneer
 de dood mij zal genaken,
 dien enkelen, eeuwigen keer,
 'k En weet niet hoe 't geraden,
 'k en weet niet hoe 't voorzien,
 't vervroegen of verspaden:
 één wete ik, 't zal geschiên!

o Ongestadig leven,
 dat vlucht, en altijd voort,
 't en helpt geen tegenstreven,
 in 't onbekende boort:
 één tikske, en 't is me ontvlogen,
 al dat mijn oogen ziet:
 ach, eeuwiglijk bedrogen
 en blijve, o Heere, ik niet!

Bedrogen zou 'k van Dezen
 dan zijn, die, waarheidziek,
 me een onverzaadbaar wezen,
 me een onverstaanbaar miek?
 Hij zal me zelf verzaden,
 Hij die alleen het kan,
 en, doe 'k nu niet als raden,
 God wete en winne ik — dan!

'T IS HONDERD JAAR GELEËN

't Is honderd jaar geleë,
'k en was nog niet geboren,
en Gij, o goede God,
Gij wist me, in uw gena;
wat heb ik toch gedaan,
hoe ben ik uitverkoren,
dat honderd, duizend niet
bestaan... en ik besta!

'k Besta! 'k Ben eeuwig vast
aan uwen wil gebonden;
Gij ziet mij, dien ik niet
en zie, maar kenne en weet:
waar zal ik, honderd jaar
na dezen, zijn gevonden,
o eeuwig Wezen, dat
mij, sterfling, leven deedt?

o Eeuwig, eeuwig oude,
onpeilbaar donkere, diepe
afgrondigheid, waarin
mijne ooge onvruchtbaar dwaalt,
en niets ontdekken kan,
't en ware ik eerst ontsliepe
uit dezen blinden nacht,
waarin geen licht en straalt.

Geen licht en geen geloof
en schenken mij de baken,
gezet van menschenhand
mij langs de levensbaan;

God lost mij, God, alleen,
 terwijl ik levend waken
 en zijn mag, 't raadsel van
 mijn ongevraagd bestaan.

o God, wat schrikt mij dan
 't noodwendig eenmaal sterven,
 't herboren worden in
 uw heilig licht, o Heer;
 wat schrikt mij ruste en vreë,
 in 't eeuwig vrijzijn te erven,
 en dit mijn sterfelijk lot
 te missen immermeer!

Wat schrikt mij pijn en kwaal,
 die eindelijk eens zal enden
 in vaste onlijdbaarheid,
 genoten in uw schoot;
 o God, is 't dat ik U,
 getrouw mag tegenzenden
 mijn' liefde, mijne geloof,
 mijn hope, tot ter dood!

WILLENS, NILLENS

Willens, nillens, vare ik verder
 langs de ruwe levensbaan
 en ik zie den goeden Herder,
 ach zoo ver, mij voorengaan,
 met zijn kruis en met zijn kroone,
 die mij zegt: „Komt volgt mij na,
 dat den ingang ik u toone,
 dat ik met u binnenga!”

Helpt mij, helpt mij! Hoeveel stappen,
 eer ik stel, den laatsten keer,
 op de laatste wereldtrappen
 mijnen laatsten voet, o Heer;
 eer het daagt en eer het dag wordt,
 eer uw' hand mij binnenlaat,
 eer uw kruis den laatsten slag hort,
 en de deur mij openslaat?

IK HEB ZOO LANG

Ik heb zoo lang, zoo erre gegaan,
 gezocht en niet gevonden;
 ik ben, eilaas, te verre gegaan,
 en 't onspeur ingeblonden!
 En had daar niet uw' sterre gestaan,
 Maria, eer veel stonden,
 zoo bleef ik in de werre, in den waan,
 en in de dood verslonden!

MIJN HERT IS ALS EEN BLOMGEWAS

Mijn hert is als een blomgewas,
 dat, opengaande of toegeloken,
 de stralen van de zonne vangt,
 of kwijnt en pijnt en hangt gebroken!

Mijn hert gelijkt het jeugdig groen,
 dat asemte in den dauw des morgens;
 maar zwakt, des avonds, moe geleefd,
 vol stof, vol weemoeds en vol zorgens!

Mijn hert is als een vrucht, die wast
 en rijp wordt, in de schauw verholen,
 aleer de hand des najaars heeft,
 te vroeg eilaas, den boom bestolen!

Mijn herte gelijkt de sterre, die
 verschiet, en aan de hooge wanden
 des hemels eene sparke strijkt,
 die, eer 'k heraêm, houdt op van branden!

Mijn herte slacht den regenboog,
 die, hoog gebouwd dóór al de hemelen
 welhaast gedaan heeft rood en blauw
 en groen en geluwe en peersch te schemelen!

Mijn hert... mijn herte is krank, en broos,
 en onstandvastig in 't verblijden;
 maar, als 't hem wel gaat éénen stond,
 't kan dagen lang weér honger lijden!

O DAGLICHT

o Daglicht, dat aan de oosterkinnen
 mijn' hopende ooge ontluiken ziet,
 ge'n boodschaft, in uw' blanke schimmen,
 den langen, vollen dag mij niet.
 o Eeuwig licht, verschijnt, wij wachten
 naar 't wenden van deze aardsche nachten:
 waar hapert gij, zoo lang verbeid;
 Gij, 't licht alleen, die aller zonnen
 zijt oorsprong; Gij, die, onbegonnen,
 noch dag en kent noch duisterheid!

't Is dagraad en 't is avondluchten,
 maar enkel dag en is het nooit,
 op dezer aarden; en te vluchten
 begint de middag, versch voltooid.
 Geen wijsheid, of ze dreegt te dwalen;
 geen moed, die ooit zal zegepralen
 bestendig, op de duistere macht;
 geen' blijdschap, oft een bron van tranen
 zit rijpe, om heur nen weg te banen
 deur de oogen van die lijdt... en lacht!

Of velen, die daar vielen, mochten
 toch onverroerbaar blijven staan;
 of iemand eens hield volgevochten
 den zwaren kamp des levens aan;
 waar bleeft gij, duistere tijdbedervers;
 waar bleeft gij dan, verwaande stervers,
 die leven, licht en lieden haat?
 Ge en waart niet meer en, onbenepen,
 stond bloeigewas bij volle grepen,
 waar gij, oneerbaar kruid, nu staat!

o Dwaas geweld van narrenbenden,
 die dreegende ons alom bespiën;
 die zoeken ons den weg te ontwenden
 en 's levens licht! Waarheen nu vliën,
 waarheen nu vluchten, God? Of moeten
 wij zinken en voor zulken boeten
 die heeten ons, van kindsbeen af
 miszaken eere en recht en reden,
 miszaken uwe aanbidlijkheden,
 miszaken al, geweerd het graf?

Neen, neen, 't gehoop moet hooger dragen,
 de vlucht moet hemelwaards gestierd,

naar beter licht, naar voller dagen
 als 't daglicht dat onze aarde siert.
 Dit ballingschap moet eenmaal enden
 en 't Vaderland zijn' legerbenden
 in de eeuwige erfenisse ontvaan,
 waar zij die hier heldhaftig sterven,
 daar licht weêrom en woonsteê werven,
 den dag des Heeren ingegaan!

Vernieuwd zult dan, gij zonne en sterren,
 gij aarde en zee, gij berg en dal,
 verrijzen uit dit wentelwerren
 van rampe en rooie en ongeval;
 vernieuwd zult dan, o mensch, gij wezen,
 gered, geheeld, hersteld, genezen,
 en, zoo Gods almacht eens u schiep,
 weêrom het beeld gelijk, vol eeren,
 het evenbeeld gelijk des Heeren,
 dat in den eersten mensch ontsliep.

O MENIGVULDIGHEID VAN 'T MENSCHELIJK GEDACHT

Donec requiescat . . .

o Menigvuldigheid van 't menschelijk gedacht,
 dat uitspringt en ontgaat langs allerhande paden,
 verspleten en gedeeld, zoo meervoud als de bladen
 die eenen boom bestaan: hoe zal ik uwe macht
 ontvluchten en toch eens 't eenvoudige enkel zijn,
 waarin God zelve alleen heeft kracht en wederschijn?

Vertrekt van mij, verlaat mijn al te ondiep gezicht,
 mijn al te onkundig en mijn al te onmachtig wezen;
 laat af, en zij mijn' ziel, mijne enkele ziel gerezen
 tot waar zij God aanschouwt en, in dat duister licht,
 veel klaarder als de zon die deze wereld wekt,
 de bronne zelf van al dat denken heet ontdekt!

Verlaat mij, kostbaarheid van peerlen en metaal;
 verlaat mij, dierbaarheid van ouders, vrienden, magen;
 verlaat mij, 't leven zelf en de allerliefste dagen;
 verlaat mij, woord en werk, gevoelen, tijd en taal,
 verlaat me Gij alleen, gebleven, Gij toch niet,
 door wien mijn ziele leeft en uwe klaarheid ziet.

o Banden, al te fel, o kerker, veel te zwaar;
 o lichaam, slavernij des levens, op der aarden,
 hoe lang nog moet ik, geest, in uwen dwang ontaarden?
 Wanneer toch, wordt mij God en 'teeuwig raadsel klaar?
 Of is 't om niet, misschien, dat mij daarbinnen trilt
 eene ongekende tocht, die altijd opwaards wilt?

Om niet? o Neen, om niet en heeft God iets gedaan,
 en heeft Gods iets gewild, en heeft God iets gelaten;
 mijne onrust zal wel eens een eeuwig rusten baten,
 en dan alleen zal ik eerst leven en bestaan;
 dan zal mij, vrij en vrank, God eeuwig medezijn,
 dan zal 't mij altijd ruste en eeuwig vrede zijn!

UW LICHT IS 'T EEUWIG LEVEN

Als gij het zegt ik zal 't gelooven,
 o God, die niemand falen laat,
 noch zult berooven
 van licht een' armen knecht die U te wachten staat
 in 't diepe van dees donkere boschwaranden,
 die 'k, tastend met mijn' handen,
 te ontvluchten zoeke, o God! Ik roepe, buiten raad,
 naar U, die alles weet, die wijsheid zijt en waarheid,
 naar U, die alles kunt: om leven, licht en klaarheid.

Het licht verschijnt, de banden breken,
 de zonne rijst, ze is opgestaan,
 en de oosterstreken,
 herschitterende onbelet, zie 'k blij weer opengaan;
 de duisternis verdwijnt, en allenthenen
 is 't aarderijk omschenen
 van prachten door geen kunst gekend of nagedaan;
 het aldoordringend licht komt lekend langs de blaren,
 tot in het diepste woud, mij zoekend, afgevaren.

o Ziele, uw licht is 't eeuwig Leven
 is 't eeuwig Licht, dat nooit en faalt;
 van God gegeven,
 God zelve is 't, edele ziel, die dóór en dóór U straalt
 vergeefs gepoogd aan blende en doove lampen
 u ergens vast te klampen;
 vergeefs om falend licht uw dierbaar zelf betaald:
 God licht u, edele ziele, en, onbevreesd te dwalen,
 in 't eeuwig Licht, zoo zult ge onfaalbaar zegepralen!

PER FIDEM AMBULAMUS

II Cor. v. 7.

Mijne oogen zien bij dage,
 de nacht ontzegt mij 't licht,
 't en zij ik hulpe vrage,
 aan oor- en handbericht.

Doch hand en oore en oogen
 of hielpen ze al te gaër
 ter wetenschap, ze'n toogen
 mij half de waarheid maar.

Gelooven moet ik mede
 wat woord- en schriftverstand
 mij vatbaar weten dede,
 van verre en bij der hand.

Gij Roomen, gij Athenen,
 gij Nijl, gij Tibervliet,
 waart heel en al verdwenen
 voor mij, 'n geloofde ik niet,

Van Alexanders vechten,
 van Caesars wreede dood,
 van wetten en van rechten,
 van dichters kleen en groot;

van wijde en wilde strêken,
 van wilde en woeste zee'n,
 wie wist er mij te spreken,
 geloofde niet elkeen?

Twee sperkende oogen spoken,
 twee lipkens lachen smal;
 maar 't herte zit gedoken:
 't geloove 'et zoeken zal.

Ge'n hadt, o wereldjager,
 uw land nooit aangeroerd,
 en hadde, Christusdrager,
 't geloove uw schip gevoerd.

Mijn ooge ziet een sterre,
 ze ziet erin 't getal
 tien duizend, heinde en verre:
 't geloove alleen ziet ze al.

't Geloove weet dat ze allen,
 geen enkele min of meer,
 uit uwer hand gevallen,
 U loven, God den Heer!

En 't gene ik, ondoorkerfbaar
 van wille en wezen, ben;
 onsterflijk, onbederfbaar,
 alzoo 'k mij zelve ken:

één' ziele, een enkel wezen,
 wie heeft haar ooit geraakt?
 wie zag er ooit den dezen
 die alles heeft gemaakt?

Uw' lijdenschap onnaambaar,
 uw' liefde en uw verdriet,
 en waren mij verstaanbaar,
 geloofde, o Heere, ik niet.

't Moet al geloovend komen
 tot kennisse en bescheid,
 de wijsheid uitgenomen
 van uwe alwetendheid.

't Moet al geloovend raken,
 geloovend tot der dood,
 uit 's afgronds wijde kaken,
 in uwen vaderschoot!

Verleent mij, vol betrouwen,
 geloovende, in den schijn
 des werelds U te aanschouwen,
 en dankbaar U te zijn.

En 't ende mijns beramens
 zij deze Apostelstem:
Par fidem ambulamus,
et non per speciem!

SA, NEEMT UW VLUCHT

Sa, neemt uw' vlucht en vliegt,
 gedregen door 't verstand,
 tot boven 't hoogste perk
 waarin de zonne brandt:
 daar zult gij immer God
 en 't eeuwig Wezen vinden
 van Hem, dien ruimte, tijd
 noch eeuwe en kan ontbinden.

Sa, neêrgedaald tot in
den afgrond van de zee,
den diepen, donkeren duik
van 't zwemmend watervee;
daar zult gij weêrom God,
met u gedaald, ontmoeten,
en zijne alteenwoor-
digheid erkennen moeten.

Hij is alwaar gij zijt
of niet en zijt; alwaar
gij nimmer komen kunt
noch komen zult, ook daar;
Hij is in u, in al
dat is of was begrepen,
en door geen wezen, dat
hij zelf en is, omnepen.

Hij is... Wie was er zoo
als Gij zijt, ooit weleer;
wie zal ooit zijn als Gij,
des wezens Opperheer;
gij onbeslotene, al
besluitende in uw wezen?
'k En kenne geen en God,
geen anderen God als — Dezen!

O ONGEWORDEN, EEUWIG WEZEN

o Ongeworden, eeuwig Wezen,
 al 't uitgelezenste uitgelezen,
 dat Gij niet zijt, is onbekwaam,
 van nóg zoo verre, U aan te raken,
 naamkundig uw' bestaan te maken,
 of uit te spreken uwen naam!

Gij weet alleen, Gij hebt geweten,
 eer tijd en tel ooit wierd gemeten,
 eer iet bestond van dat bestaat,
 wie, hoe en wat Gij waart, voordezen;
 wat nu Gij zijt, en eeuwig wezen
 zult, zonder erve of wedermaat.

Hoe zou, hoe zou ik spreken durven?
 Mijne oogen dekken diepe schurven,
 mijn' tonge en kent geen woord dat zal,
 gesproken, uwen glans niet tanen,
 of eenigszins te meten wanen
 de schaduw van uw' grootheid al!

o Hemel, afgrond van Gods wonderen;
 o zee, o felgetaalde donderen;
 o nacht, o nevel, donker, diep,
 hoe heet Hij, zegt me, zegt me spoedig,
 de God, die u zoo overvloedig,
 zoo vol van zijne grootheid schiep?

o Rijk omgroeide waterwegelen,
 o blanke en blijde waterspegelen,
 o eindloos blauw, o eindloos groen;

o vogelen, in den bosch gedoken,
weet gij dien name, onuitgesproken,
niet in uw' tale uiteen te doen?

o Sterren, leert het mij, in letteren
van vier; o weêrlicht laat het schetteren,
verre in het hemelbreed gewelf:
wat is Hij, die niet een bekwame is
te weten hoe en wie zijn name is,
en hoe Hij heet, Hij, — 't Wezen zelf?

WAT EERE IS 'T MIJ

Wat eere is 't mij te kunnen denken,
zoo breed, zoo hoog, zoo ver, zoo diep,
aan Hem, die uit den niet mij wenken
eens wilde, en, die niet was, mij schiep!

Wat eere is 't mij den Dien te weten,
dien niemand weten kan, 't en zij
Hij zelf Hem zelve, onverspleten,
van al dat Hij niet is heel vrij!

Wat eere is 't mij in Hem te hopen,
en alle onvaste hope aan Dien
die eeuwig vaste is vast te knopen,
niet roekend wat mij zal geschiên!

Wat eere is 't mij den Dien te minnen,
in wien ik leve, ik ben, ik roer;
uit wien mijn einde en mijn beginnen,
aleer iet was, te voorschijn voer!

Wat eere is 't mij, na tijd en stonden,
 alwaar Hem niets meer dekken zal,
 bemind, gekend, gehoopt, gevonden,
 te zullen zien, — den God van al!

HEERE ONTFERM U

Kyrie eleison!

Heere, ontferm u, Heere, ontferm u,
 hert en aanschijn keer mij toe;
 zeg: Ik wake en ik bescherme u,
 want des levens worde ik moe!
 Lastig leven en niet sterven
 kunnen, in dit barre zand,
 welk gewin is 't voor die te erven
 hoopt het hemelsch vaderland!

Heere, ontferm u, Heere, ontferm u,
 laat mij los en maak mij vrij;
 dat mijn' klachte en mijn gekerm uw,
 meelijend herte ontroerlijk zij!
 Kom ter hulpe en wil niet falen,
 stel niet uit en laat niet af
 mij te vinden, mij te halen
 uit des lichaams levend graf!

Heere, ontferm u, Heere, ontferm u,
 wees getrouwig aan uw woord,
 en de vijand en ontscherme u
 mijne ziel niet, onverstoord:

sla hem af, te fellen zweerde,
 dwing hem weêr, met zijn gespan,
 in den afgrond van der eerde,
 en ontferm u mijner dan!

O H E E R

o Heer, Gij mint in ons alleen
 uw eigenzelveig wezen,
 dat, duizendvoudig afgeprent,
 staat overal te lezen.

En wij, in al dat minlijk is,
 zijn schuldig U te minnen,
 die aller liefde onendiglijk
 het eind zijt en 't beginnen.

Gij mint in ons U zelve, want
 wat zijn wij, al te zamen,
 als 't geen dat Gij ons wildet, toen
 uit uwer hand wij kwamen?

Een beeld, hoe verre uw' heerlijkheid,
 hoe eindloos verre, ontwijkend,
 een beeld toch uwer godlijkheid.
 en U, o God, gelijkend!

Geen vlekke en was, geen vlies op ons;
 gij wildet 't... en wij porden
 ons tegen uwen wille, en zijn
 bevlekt, eilaas, geworden!

Ge'n mint in ons geen' vlekke, o Heer;
 maar, willende ons genezen,
 hervindt Ge in ons, hermint Ge in ons
 uw eigenzelveig wezen!

En wij, in al dat minlijk is
 wij zullen U beminnen
 en hebben, God, in U alleen
 ons ende en ons beginnen!

O GOEDE GOD

o Goede God, in welke talen
 bestaat er woord- of teekenvond,
 die al uw' goedheid zal verhalen,
 en maken heel de wereld kond!

'k En asem niet, noch zai ik spreken,
 zoo gij mij aem en tale onthoudt;
 mijn' tonge faalt, mijne oogen breken:
 en, mist mijne herte U, 't is ijskoud.

Gij helpt in al dat ik bedrijve;
 gij helpt mij waken, staan en gaan;
 gij helpt mij, weêr ik leze of schrijve;
 of late, moe, mijn penne staan.

Zelfs, zal mijn hand, mijn' tonge U grammen,
 — 'k en ondervinde 't nimmermeer! —
 noch hand noch tonge zult Gij strammen,
 noch daadlijk straffen mij, o Heer!

o Goede God, en immer beter,
 en hadde ik, — wee is mij geschied,
 mij onbedachten Godvergeter, —
 U, goeden God, vergeten niet!

o Al te kleene en korte stonden,
 dat ik U, eer mijn' stervensdag,
 te laat gezocht, te laat gevonden,
 U goeden God, beminnen mag!

O HEERE MAAKT MIJN HERTE STERK

o Heere, maakt mijn herte sterk
 als staal, als steen, als kerkewerk;
 opdat het, onder 't lijden,
 niet week en worde en weg en vloeï;
 voor 't menigvuldig menschgemoei
 dat tegen mij komt strijden.

'k Heb dorst naar een- en veiligheid,
 die al te lang te komen beidt,
 'k en weet mij niet waar bergen;
 't wilt altemale op mij gestormd,
 om, fel gedruischt of fijn gewormd,
 het „ja" van mij te vergen.

'k En kan niet meer, zoo Gij niet haast
 uw' sterken geest mij in en blaast:
 'k ga vallen, zwichten, zinken;
 en U, die eens mijn' blijdschap waart,
 o God, — wat eindelijk noodgevaart, —
 verzaken en... verdrinken!

Ach „neen" toch! En vergeefs en zij 't
gezucht om een' die medelijdt,
in al des werelds rampen;
die medelijdt, die medevecht,
die stervend aan het kruise, zegt:
volherdt, ik zie u kampen.

Ik zie, ik steune, ik sta u bij;
hou vast aan 't kruis, en daar zult gij,
die veeg zijt, hulpe halen;
om, sterker als de sterke held,
dien Ik aan 't kruis heb neêrgeveld,
naast mij te zegepralen!"

O HEMELMONDIG MANNA

Panem de Cœlo...

'k En ete niet, of 't gene ik ete,
't heeft de dood gesmaakt;
het wreede mes, of de al zoo wreede
hamersmete,
heeft het afgemaakt.

Het kooren, dat de landman levend
uit de veiden voert,
wordt doodgepletterd, eer het, vleesch- en
voedselgevend,
mij den honger snoert.

Het doode in mij wordt levend weder,
 't vat een lijf weêr aan;
 en zonder u, o dood, geen ader-
 dans en dede er
 meer mijn herte slaan.

't Gevelde rijst en wast weêromme, en,
 uit den stervensnood,
 herroept ge welgevoede en versche
 levensblommen
 voor den dag, o dood!

De Godheid zelve, aan 't kruis geklonken,
 eer 't was al volend,
 ook Hij, den diepen kelk ten bodeme
 uitgedronken,
 heeft de dood gekend.

Ook Hij zou onzer zielen wezen
 eens een avondmaal,
 dat levend, hét alleen, genuttigd,
 zou genezen
 onze hongerkwaal.

o God, die, als een graan geslagen,
 vóór den vlegel vielt;
 verleent, des bidde ik U, dat brood mij
 alle dagen,
 eer mijn herte ontzielt!

o God, die, als eene edel' terwe,
 malsch gemalen, gingt
 den oven in, aan 't kruis; en, 't brood ge-
 lijk van verwe,
 daar gebraden hingt:

o Hemelmondig Manna, krachtig
 mannenvoedsel, geeft
 mij sterkte om eens te gaan, gestorven,
 God almachtig,
 daar Gij eeuwig leeft!

HET LEVEN

Het leven is een' krijgsbanier,
 door goede en kwade dagen,
 gescheurd, gevlekt, ontvallen schier,
 kloekmoedig voorwaards dragen.

Men tuimelt wel, en wonden krijgt
 men dikwijls, dichte en diepe...
 't en vlucht geen weerbaar man, die wijgt,
 of hem de dood beliepe!

Het leven is... geen vrede alhier,
 geen wapenstilstand vragen:
 het leven is de Kruisbanier
 tot in Gods handen dragen!

DANK ZIJ DEN HEER

Deo gratias

Dat de goedheid Gods geweten
 zij alomme, en nooit vergeten;
 en dat, nu en nimmermeer,
 dank zij den Heer!

„Dank!” het is zoo schoone een spreken,
'k voel mijn hert van liefde breken,
als ik zegge en zuchte, teer:
dank zij den Heer!

Hebbe ik ooit onvriendlijkheden,
scherpe en zonder schuld, geleden,
't woord verdoofde 't lijden zeer:
dank zij den Heer!

Wilt elkeen zijn kwaad uitboeten
en, getroost, dit leven zoeten,
dat hij 't wel van buiten leer':
dank zij den Heer!

Blijft men hier u liefde ontgeven,
zet uwe ooge op 't ander leven:
nooit gewanhoopt, zegt veel eer:
dank zij den Heer!

Dat de goedheid Gods geprezen
zij, zoo nu zoo ooit nadezen,
en zegge ieder immermeer:
dank zij den Heer!

1875

Received of the Treasurer of the
Board of Education the sum of
\$100.00 for the year ending
June 30, 1875.

Witness my hand and seal
this 1st day of July 1875.

John J. [Name]

Received of the Treasurer of the
Board of Education the sum of
\$100.00 for the year ending
June 30, 1875.

Witness my hand and seal
this 1st day of July 1875.

John J. [Name]

Received of the Treasurer of the
Board of Education the sum of
\$100.00 for the year ending
June 30, 1875.

Witness my hand and seal
this 1st day of July 1875.

John J. [Name]

Received of the Treasurer of the
Board of Education the sum of
\$100.00 for the year ending
June 30, 1875.

Witness my hand and seal
this 1st day of July 1875.

John J. [Name]

UITLEG VAN WOORDEN

Aars — (eens en aars) eens en anders, op alle wijzen. Vrgl. Elkaar, elkander.

Aatje-paais — (vgl.: aatje-poes) fig. gebezigd, zegt Van Dale, bij het streelen van een kind.

Akkervrome — de oogst.

Allertier — allerhande.

Alleszins — ten allen kante.

Alsheels — in 't geheel.

Asemjagen — gejaagd ademen.

Ate — spijze.

Avekeer — afkeerigheid.

Aver — (van *aver taver* = van ouder tot ouder, Verdam).

Thuisgebracht van *aver taver* = naar overgeërfde ingeborenheid.

Averessche — haveressche, kwalsterboom, (fr. *cormier sauvage*).

Bedeman — aanzegger, bode.

Bedijen — (onmensch *bedegen*) = worden.

Beeksala — kersoene, waterkerse.

Beeten — zich neerlaten.

Begankenis — Beëvaart.

Beien — (gebei) wachten.

Beiers — kralen.

Beklijven — voorspoed genieten, slagen, aangroeien.

Berechten — met de laatste gerechten, met de sakramenten der stervenden bedienen.

Berekenen — zorgen voor.

Berschen — jagen, Hd. *birschen*.

Bezabberd — z. bezeeuwd.

Bezeeuwd — (*bezeeuwd, bezabberd* met blaren) = overspreid (bezeeuwd) met afgewaaide (bezabberd) blaren.

Bieren — bier drinken.

Bitter — (of 't een brokke *bitter* waar!) = schoorsteenroet.

Bluisteren — zengen, blakeren, schroeien.

Boomen — wkw. Eng. *to beam* = stralen.

Bootallaan — booten = kloppen. Allaam om de pik scherp te kloppen, te aren.

- Boozen — vergrammen.
 Bortelen — opwasemen.
 Bramel — braamstruik.
 Brieschen — (door 't *brieschen* van de lucht) = loeien.
 Bron — brandde.
 Broodbeestig — beestig — bratgeëten aan brood.
 Buischen — al slaande gerucht maken.
 Derfblauw — vaal blauw, grijsblauw.
 Djoos — (armen *djoos*, die geen koningserve en koos) = dompelaar, die geen troon zou verkiezen boven...
 Doelen — stroohutten om vruchten, en landgereedschap te bergen.
 Dood aan de eerde — afgesloofd, uitgeput van vermoeienis.
 Doovig — dof, kleurloos.
 Doppen — doopen, in 't water doppen. Eng. *to dip*.
 Douw — (*douwdoen*) = slapen.
 Drom — keten van 't geweefsel.
 Duik — schuiloord.
 Dullen — ('t vier *dult* en danst) = woedend, wild zijn: Mnd: *dullen*; hd. *tollen*.
 Eeman — echtgenoot (hier zinsp. op den famillenaam).
 Eindelijk — vervaarlijk.
 Eendlijkheden — vreeslijkheden, verschrikkingen, ellenden.
 Eensch — (*eensch* van verwe) = van eenzelfde kleur.
 Eerdeschollen — aardkluiten.
 Eerselen — ruggewaards gaan.
 Eesch — (na den *eesche*) = naar den eisch, de voorschriften.
 Eevrouwe — echtgenoot.
 Eindlinge — eindelijk.
 El — niemand el = niemand anders.
 Enthoe — op ergens een wijs vgl.: entwaar, entwat.
 Erpels — aardappelen.
 Erre gaan — verdolen.
 Errocht — gerocht, geworden.
 Erve — erfgenaam. (Hd. *Erbe*).
 Fijken — (gefijkt). Eene fijke is een pote of stake op den oever, waar men de vlashekkens aan vastbindt; dus: aan den wal bevestigd.
 Gebied — macht om te gebieden. Lat. *Imperium*.
 Geblaai — gestoef, gepoch, groot-spraak.
 Gedaagd — bedaagd, oud.
 Gedruischt, gewormd — (fel *gedruischt* of fijn *gewormd*) = geweldig aanstormen of listig aansluitend.
 Gekeuveld — onder een afdak geborgen.
 Geklept — met een klepmutse op, van klep, klip, Fr. *visière de casquette*.
 Gestriemd — strekkend als een striem, uitstekend.
 Gestuikt — in stuiken van 4 schooven gezet.
 Getorden — getreden.
 Gevens — door 't aanbieden van: (met duizend schatten *gevens*).

- Gevrecht — beladen.
 Gewand — kleeding.
 Geweerd — (*geweerd* hem) = met uitzondering van hem; z. verder ontweerd.
 Geweten — fig. voor maag.
 Gewompeld — met eenen doek overslagen, (wompel=wimpel, fr. *voile*).
 Gewormd — z. gedruischt.
 Glariën — hel glimmen.
 Graze — [groef van *graze* (ook: groeze)] natuur of gestel van lichaam, z. De Bo.
 Grei — fr. *gré* = wensch.
 Grijmtauwe = koornaar door 't zwart aangetast. Fr. *Carie*.
 Haafden — haven = de haven bereiken.
 Haargespirtel — borstelige haren.
 Handgedaad — schepping. Lat. *Manufactum*.
 Hankert — sterk verlangen: — Holl. hunkeren.
 Hei-huwen — (noch *hei-* noch huwen) = noch „hei” noch „hu” roepen.
 Hommelzap — hommel = hop.
 Hutten — in hutten stellen.
 Iepen — doornbeiers, fr. *If*.
 Ijsgekertel — sneeuwijs, vgl. gekarteld, gekerteld = met gekorven rand.
 Ijele en ongedaan — ijdel en armtierig.
 Ijfteblad — klimopblad.
 Inblenden — ('t onspeur *ingebonden*) = in het verkeerde spoor beland, versukkeld.
 Jeunen — gunnen, ook: genot vinden.
 Kardoefels — aardappelen. Hd. Kartoffeln.
 Kenen — kiemen.
 Ketteren — schetteren.
 Kezen — voedsel oppikken.
 Klabakken — kletteren, klepperen.
 Klaveren — klauteren.
 Klessen — klissen.
 Kluit — munte: 0.10 fr., elders 0.05 fr.
 Kroonen — kroonhalzen, een hooge borst zetten, z. De Bo.
 Kuilen — ('t *kuilt* van 't stof) in wolken opstijgen.
 La — weeflade, z. De Bo.
 Lantje — lampke.
 Lee — (*ter lee*) = gedwee.
 Leise — liedeken.
 Lijden — aanloopen, duren.
 Lijnwaadoost — lijnwaadoogst.
 Lomme — bijgat in het ijs.
 Makelen — huwelijken bewerken; makelaar = fr. *Entremetteur*.
 Mannekeest — jonge man, (keest = klem).
 Meiden — (gemeid) met meiden, meisjes verkeerem.
 Mesch — mest.
 Miszaken — verloochenen.
 Moegeknezen — knijzen = tergen door herhaaldelijk verdrietig op iets weer te keeren; gezegd van tergend verdriet.
 Moerpilaar — hoofdzuil.
 Molde — akkerbodem.
 Moldebullen — bodem — aardverhevenheden.

- Moor — bolronde of wijdbuikte water-, melk- of theekeutel met hengel en teut, fr. *coquemar*, z. De Bo.
- Moze — slijk.
- Muit — z. ruit.
- Nazen — naarzen = naderen.
- Nesch — week, vochtig.
- Nesschen — (*nesschen* zult... uw blijden oogenblik) = uwe oogen zullen niet van blijdschap verklaren (vochtig blinken).
- Nipte — op den uitersten boord, z. De Bo.
- 't Noent — (vgl. 't Morgent, 't Avondt) = 't wordt noen, middag.
- Nokken — knopen leggen.
- Oest — oogst.
- Ongansch — niet in goeden staat verkeerend, slecht besteld.
- Ongedaan — leelijk van gedaante.
- Ongedoevig — ongetoevig, onvriendelijk, z. toeven.
- Ongelenigd — zonder leniging, zonder verzachting, altijd even geweldig.
- Onschamel — zonder (valsch) schaamtegevoel.
- Ont — totdat.
- Onthoonen — door hoon ontnemen.
- Ontkeeren — ontbinden.
- Ontlaten — (te *ontlaten* en te ontgaan) = te lossen en uiteen te vallen.
- Ontluiken — (den eed *ontluiken*) = afleggen.
- Ontviert — gloedloos gemaakt.
- Ontweerd — ontroofd.
- Onverlet — ongedeed.
- Oorbaar — nuttig.
- Oorije — geslacht.
- Orden — (van einde te *orden*).
Mnl. van ende torde = van het einde tot het oord (spits) = van het eene einde tot het andere.
- Orduin — hardsteen.
- Overkerren — overzien; vgt. algem. Vl. Idioticon, Schuermans, op: kerren = ten scherpste zien.
- Paluw — donkerblauwe tint van al te vochtig geroot vlas.
- Panderen — eigenlijk: rond gaan met een paander aan den arm, vandaar: rond gaan, rond loopen.
- Pijnen — moeite doen.
- Pinten — versieren.
- Pit — (in den *pit* van den nacht = in 't diepste van den nacht.
- Ponke — verborgen schat.
- Preusch — fier, trotsch.
- Puipe — pijp van den kandelaar.
- Rein en slein — smuikregen, motregen.
- Reken — regels.
- Rochte — geraakte.
- Roeken — zich bekommeren, vgl. roekeloos.
- Rooi — ellende, tegenspoed.
- Rouwe — (geen *rouwe* of geen ruste) = rust noch duur; (*rouwe* = Hd. Ruhe).
- Ruit — (noch *ruit* noch muit) = niet het minste gerucht. Ruiten = tateren, muiten = murmelen, z. De Bo.

- Ruwrijmen — (het *ruwrijmt*, het *brimmelt*) = rijmen. Ruwrijm, synon., brimmel = smoor of mist aan daken en takken fr. *Givre*.
- Saamgedutst — tot een duts, bal verwerkt.
- Schaafvaard — van boomen sprekende — hooge boom.
- Schadrouwen — oprennen, ijlen.
- Scherlinge — schrijdelings.
- Schif — houtbast aan 't vlas.
- Schranken — al schranken: beurtelings zichtbaar en gedoken.
- Schurven — scherven, schorse.
- Sichten — sedertdien.
- Slegge — slein, (z. rein en *slein*) = fijne regen of sneeuw.
- Slein — z. rein en *slein*.
- Smaldeelen — verdeelen.
- Snetsen — snateren.
- Snijberd — eetbord.
- Snoef — pronkzucht.
- Snoeien — (de wind komt *gesnoeid* uit alle gaten) = snerpend, snijdend waaien.
- Speiten — spatten, opglinsteren.
- Sperel — tak.
- Sperkend — stralend.
- Spichten — (de oogen *spichten*) staren, star zien.
- Spiere — (geen *spiere* brood bijgeleid) = hoegenaamd geen voorraad gespaard.
- Spoken — schelms kijken, schertsen.
- Strangen — killer worden. z. De Bo.
- Stressen — vlechten, lokken. (fr. *tresses*).
- Tijelijk — gauw, spoedig, snel, vroeg.
- Toeven — (getoef) vriendelijkdoen, streelen, vleien, Kil. *blan-diri* z. De Bo.
- Tons — dan.
- Tuk — tik, oogenblik, poos. z. De Bo.
- Uitgebezen — uitgebijsd, uitgevlaagd; bijze = bui, vlaag.
- Valuw — vaal.
- Varings — al spoedig, weldra.
- Varw — (varwe koe) onvruchtbaar; die nog drachtig geweest is en het niet meer worden kan. Kil. *taura* z. De Bo.
- Vei — geil, vet onvruchtbaar, z. De Bo.
- 't Vereende — de akelige eenzaamheid.
- Verkennen — herkennen.
- Verkloerijd — verwarreld.
- Verklutst — dooreengeschud.
- Verkonkelen — vervullen, verwisseld.
- Verkorven — verbrokkeld, aan stukken gekorven, gesneden.
- Verlanden — naar een ander land trekken.
- Verzijpt — druipnat.
- Verscheen — afzonderlijk.
- Veteren — boeien.
- Vrije — [(vele) groen] — malsche, weelderige groen.
- Vilte — z. *vodde* en *vilte*.
- Vlaaien — knevelen, stroopen.
- Vodde en vilte — graszode en wortelvezelnet.

- Vonnis — in zijn v. liggen = in zijn doodstrijd liggen.
- Vort — verrot.
- Vroete — snuit, van zwijns gezegd.
- Vulte — verzading.
- Wabberen — zachtjes golven; de gloed der zon *wabbert* door de lucht, z. De Bo.
- Walsch — .... (en valsch getaald) = verfranscht, zinsp. op de spreuk: wat walsch is valsch is.
- Wanhagel — onbehagelijk.
- Wannen — met de vlerken op en neer slaan, gelijk men doet met de wan bij 't wannen.
- Wapper — kleerklopper.
- Wat el — iets anders.
- Wederdeunen — weêrklinken.
- Weêr — (*weêr* het luide of lijze is) = zijn zang moge luid of zacht klinken.
- Weiger — spaarzaam.
- Wekkerspel — klokkenspel, fr. *carillon*.
- Welwillens — (*zijns welwillens*) = met zijn goedvinden.
- Werre — in de war.
- Wers — slechter, erger; vgl. Eng. *worse*.
- Wijdag — feestdag.
- Wijgand — kamper, held.
- Wijgen — strijden, z. wijgand.
- Willens, nillens — L. *volens, nolens*. 't Willend of niet.
- Wis — (*wisse tale*) = zekere taal.
- Witgekoofde — witgekuifde.
- Wouter — vlinder.
- Zaan — (*zoo zaan*) Mnd. saan, dadelijk.
- Zadblauw — diep blauw.
- Zandhil — zandheuvel.
- 't Zat — wkw. 't maakt zat, verzadigt.
- Zeem — honig.
- Zeeuwen — met de spade de aarde over 't gezaaide open spreiden.
- Zegse — legende.
- Zijpen — (*gezepen*) druipen.
- Zwepe — (*zwepe* wind) windtocht.

INHOUD VAN HET EERSTE DEEL

	Blz.		Blz.
<i>Voorhang</i>	1	<i>Jaarkrans</i>	33
<i>Dagkrans</i>	3	<i>Nieuwjaar maand</i>	35
In den naam des Vaders	5	Zoo de blâren	35
Heb's dank, o Heer	11	Een heilig einde	35
Weërom licht en vier ge- steken	12	Hoe langer weg	36
De zonne alreede is opge- staan	13	God geve	36
't Is dag	14	Tijd is geld weerd	36
De zonne rijst	15	't Verleden jaar	36
o Gulden hoofd	16	Het oud jaar	37
o Heerlijk handgedaad	17	Wilhelmina	38
'n Aven blomkes	18	Tachentig	38
Aler het licht ten avond raakt	19	Bij een jaarhoop	39
De krikroode zonne	20	't Oud jaar	40
Het zonnelicht is neerge- daald	21	't Nieuwjaar	41
's Avonds zie 'k de sterren geren	22	Sneeuw	41
Alleene, uit aller oogen	23	Winterzonne	41
Wat leert ge mij	25	Vol naalden	43
o Nachtelijk duister	26	o Kinders van de locht	44
Eenzaam om mij	29	o Eerbiedweerdig hoofd	45
		Ruwrijm	45
		Bonte kraaien	48
		<i>Dolle maand</i>	53
		Wat is de mensch	53
		DE ZEVEN HOOFDZONDEN	55

	Blz.		Blz.
I. Hooveerdig ras	55	Heilige Agnes	84
o Menschenetend steêgedrocht	56	Lam Gods	85
Waarom over 't volk	57	Volgt die u zijn voorgegaan.	86
Wat menschenschoonheid.	57	Bedankt o kind.	86
Na lang getoef	58	Gebroeders	87
II. Heer Schimmelpenninck.	59	Robert.	87
III. Ik heb dat huis gezien.	59	Ach, geliefde.	87
Een witte schorte.	60	Gaat hand aan hand	88
IV. 't Is al te zwaar	61	Alijs	89
Wij waanden 't heidensch vak	62	G'en weet niet	90
V. Ha! Wangedierte	63	o Heere	90
Broodbeestig dier	64	Gij die hebt den schat gevonden	91
VI. Vlucht maar vogels	64	o Kind.	91
Zoo hond en kat.	66	Wat kan een schamel kind	92
VII. Te late is het geweend.	67	Ons wierd op eenen dag.	92
Dom en dwaas gedolven	68	Gelukkig kind	93
Vroeg	68	Van Zuylen is uw naam	94
Gezusters	71	Welhoe gij wildet	94
<i>Lentemaand</i>	72	Michiel	95
'k Zal mij van te dichten zwichten.	72	Margarita, perelschoon	96
o Leeksken licht	73	Anna	97
Waar nu gegaan	74	Jesu, weest mij willekomme	98
De geluw-groene weiden	75	o Koning groot	98
o Vechter	76	Hand en hand	99
De zaaier	77	Adolf	100
De eerde doomt	78	Celina	100
o Lentebloomke.	79	Maurits	101
EERSTE COMMUNIE	80	Sint Pieter	101
o Gustaf.	80	o Engel Gods	102
o Wonderlijk mysterie	81	Gelukkig kinderhertje.	103
Ik lag daar.	81	Den goeden dag	103
Alfons	82	Johanna	104
o Zuster	83	Gezusterkens.	104
Margarita	83	Zuster Anna	105
O gij die aan de wereld	84	o Heere	107
		't Wil zomer zijn!	109
		<i>Oostermaand</i>	110

	Blz.		Blz.
De musschen zijn aan 't wild gepiep	110	De Nachtegale	141
Slaapt gij nog	110	Gebenedijd zijt gij	143
Hoe schittert mij die spa toch	112	De Mei maand, in zijn blij gewaad	145
De bladerlooze boomen .	114	o Blomme	146
o Leye lief.	114	Geklauterd langs nen ter- ruwstaal	146
De boomen staan nog naakt	116	Glycine	147
Hemellawerke heet gij . .	117	Zoo net als nieuwe snee .	148
Beeksala	119	o Eerdentroost.	150
Het lochtgeweld zit vol on- aardsche vlagen	120	De Nachtegale klinken .	151
Dapper strijen de musschen	121	De bruiloftklokke luidt . .	152
De boomen zien zwart. . .	122	De bloemen zijn be- schaamd.	154
'k En hoore u nog niet .	123	De navond komt zoo stil.	155
De zwarte doorenhagen .	124	<i>Zomer maand.</i>	157
Rechte neerwaards	125	Groengemeide boomen. .	157
Gepoeft, gepaft.	126	Gekwetst en moe geleden	157
Zoo ellendig	127	Schoone castanjen	159
Perelmoeder	128	De vliege	160
Paaschen	129	Bereukwerkt en berijk- domd	161
<i>Wonnemaand</i>	132	Wat hangt gij daar te praten.	162
Wanhagel is het weere. .	132	De Wiedsters	163
De zwaluwe.	133	o Brooze levendheid . . .	166
Geluwgroene legerscharen.	134	Als ge naar het kooren luistert	167
Den heelen nacht	136	Lena lief	169
Cantecbaar	138	Sint Jan	171
O wilde en onvervalschte pracht	139		

INHOUD VAN HET TWEEDE DEEL

	Blz.		Blz.
<i>Dondermaand</i>	1	<i>Bedemaand</i>	75
De wolkenweg bedijgt . .	1	Roozenkrans	75
Het dondert	2	Tenden raad	77
De leeuw der guldenspooren	3	Velen bidden schoone	
De Broeltorren.	5	woorden.	78
De Vlaamsche zonen. . .	9	Veurnambacht	80
Kortrijksche mannen . . .	10	't Is vloed	80
Breydel en de Coninck. .	11	Doet open	81
Gij gildelieden	14	Het Noordvier	82
O Vrijdag	15	Geliefden	83
O Heilig zoete bloed. . .	16	De Populier	84
De Kerels	17	Bamisbosschen	87
Het Vlaamsche volk . . .	19	O Pereboom.	88
Mochte mij dat nieuws ge-		O boomen, die uw vonnis	
beuren.	22	wacht	90
<i>Weddemaand</i>	23	<i>Doodemaand</i>	93
Achtien vrome mannen-		Gewend, gewaagd	93
keesten	23	't Is stille	95
Wij warender vereend . .	24	Hoe menigvuldig valt het	
FEESTEN EN GELEGENHEDEN .	30	loof	96
Jan Palfijn	51	Spellewerkend zie 'k u	
<i>Herfstmaand</i>	55	geerne.	98
De pikke slaat het kooren af	55	Chrysanthemmen.	101
Geboren in de dellinge .	57	't Regent.	103
Brulloft	58	De Rave	105
St. Guido	60	Versche graven hier en daar	106
De merelaan.	62	Milde en machtig mede-	
Wilkom Meester	64	doogen	107
De tortel.	66	Advent.	109
Erpels	68	Het westen rood van goude	110
Andleie	69	't Is weerom winter . . .	110
Witgetopte baren	73	<i>Wijnmaand</i>	112

	Blz.		Blz.
Rechtveerdigen staat op	112	O Menigvuldigheid van 't	
De gulden messe	114	menschelijk gedacht	153
't Woord des Vaders bij ons		Uw licht is 't eeuwig leven.	155
woont	115	<i>Per fidem ambulamus</i>	156
't Is Kerstdag	122	Sa, neemt uw vlucht	158
Priesterwijdingen	122	O ongeworden, eeuwig	
<i>Eeuwkrans</i>	143	wezen	160
't Is stille	143	Wat eere is 't mij	161
O duurzaamheid	144	Heere ontferm u	162
De Tijd	144	O Heer	163
Niet heel en zal ik sterven.	146	O Goede God	164
De dood is onbermhertig.	146	O Heere maakt mijn herte	
't Is honderd jaar geleên	148	sterk.	165
Willens, nillens	149	O Hemelmondig manna.	166
Ik heb zoo lang	150	Het leven	168
Mijn hert is als een blom-		Dank zij den Heer	168
gewas	150	<i>Uitleg van woorden</i>	171
O daglicht	151		

100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300

